

MØTEINNKALLING

Utval: Kontrollutvalet i Aurland kommune
Møtedato: Tirsdag 18. oktober 2022 kl 11:00
Møtestad: Kommunestyresalen

SAKLISTE

10/2022 Godkjenning av møteprotokoll 08.06.2022
11/2022 Drøftingsaker, skriv og meldingar
12/2022 Forvaltningsrevisjon tekniske tenester
13/2022 Framlegg til budsjett for kontrollutvalet 2023

Eventuelle forfall meldast til kontrollutvalssekretariatet v/Harald Mo, tlf: 95 26 13 40 eller e-post harald.mo@pwc.com

Varamedlemmar møter etter nærare avtale.

Aurland, 07.10.2022

Frode Bekkestad
Leiar (sign)

Harald Mo
Sekretariat

Kopi:
Ordførar
Rådmann
Oppdragsansvarlig revisor

Kontrollutvalet i Aurland kommune

Sak 10/2022 Godkjenning av møteprotokoll 07.06.2022

Sakshandsamar	Møtedato	Saknr
Harald Mo	18.10.2022	10/2022

KONTROLLUTVALSSEKRETARIATET SI INNSTILLING:

Møteprotokoll frå møte 07.06.2022 vert godkjent

VEDLEGG

Nr.	Dok. Dato	Avsendar/Mottakar	Tittel
1	07.06.2022	Sekretariatet for kontrollutvalet	Møteprotokoll frå møte 07.06.2022

Kontrollutvalet i Aurland kommune

Møtebok

Møtedato: 07.06.2022

Møtetid: Kl. 11:00- 12.30

Møtestad: Rådhuset, kommunestyresalen

Saksnr.: 08/2022 – 9/2022

Følgjande medlem møte	Parti
Frode Bekkestad, kontrollutvalsleiar	H
Kjell Nordgulen, nestleiar	Ap
Kristoffer Ullern Hansen	MDG
Erna Underdal Skarsbø	SP

Forfall meldt frå følgjande medl.	Parti	Følgjande varamedlem møte	Parti
Siri Larsen Ramsøy	Ap		

Ugilde	Sak	Følgjande varamedlem møte

Møteleiar:	Frode Bekkestad
Frå sekretariatet møte:	Harald Mo, PwC
Frå administrasjonen møte:	Reinhardt Sørensen Robert Yttri
Frå revisjonen møte:	
Andre som møte:	
Dokument utlevert i møtet:	Avtale mellom Aurland kommune og Mesta av 30.06.2006 om vedlikehold av grøntareal. Avtalen er ikkje offentleg, forvaltningslova § 13.
Synfaring:	
Merknader:	

Underskrifter:

_____

_____

SAKLISTE

Sak nr.	Sakstittel	Ope/lukka
08/2022	Godkjenning av møteprotokoll 19.05.2022	O
09/2022	Drøftingssaker, skriv og meldingar	O

Sak 08/2022 Godkjenning av møteprotokoll 19.05.2022

Sakshandsamar	Møtedato	Saknr
Harald Mo	07.06.2022	08/2022

KONTROLLUTVALSSEKRETARIATET SI INNSTILLING:

Møteprotokoll frå møte 19.05.2022 vert godkjent.

VEDLEGG

Nr.	Dok. Dato	Avsendar/Mottakar	Tittel
1	19.05.2022	Sekretariatet for kontrollutvalet	Møteprotokoll frå møte 19.05.2022

07.06.2022 KONTROLLUTVALET

SAK-08/2022 VEDTAK

Møteprotokoll frå møte 19.05.2022 vert godkjent.

Samrøystes.

Møtebok kontrollutvalet i Aurland Kommune

Sak 9/2022 Drøftingssaker, skriv og meldingar

Sakshandsamar Harald Mo	Møtedato 07.06.2022	Saknr 9/2022
-----------------------------------	-------------------------------	------------------------

KONTROLLUTVALSSEKRETARIATET SI INNSTILLING:

Forslag til vedtak vedlegg, vedlegg 1-4:

Kontrollutvalet tek innhaldet i dokumenta til vitande.

Forslag til vedtak om orienteringar:

Kontrollutvalet tek orienteringane til vitande.

SAK/VEDLEGG

Vedlegg nr.	Dok. Dato	Avsendar	Tittel
1	25.03.2022	Forum for kontroll og tilsyn	Høring Håndtering av henvendelser til kontrollutvalget
2	Mai 2022	Aurland kommune	Tertialrapport 1. tertial 2022
3	27.05.2022	Sogn og Fjordane Holding AS	Innkalling til generalforsamling i Sogn og Fjordane Holding AS
4	24.05.2022	Aurland kommune	Sakspapir sak 24/2022 til formannskapet Løyvingsoversikt §5-4 – årsbudsjett 2022. Vedlegg, skriv frå Statsforvaltaren av 26.04.2022: Aurland kommune – budsjett 2022 og økonomiplan 2022-2025

07.06.2022 KONTROLLUTVALET

Orienteringar:

- Rådmannen ved Reinhardt Sørensen orienterte om grøntavtale med Mesta AS. Avtalen er inngått i 2006 og det kjem fram at den har vore aktiv fram til 2021. Varigheit på avtalen går fram av underliggende dokument som ikkje er framlagt for kontrollutvalet. Avtalen blir oversendt til forvaltningsrevisor for nærmare undersøking av om innkjøpsreglane er følgt.
- Rådmannen ved Robert Yttri orienterte om tertialrapport 1. tertial 2022.
  - Kontrollutvalsleiar retta spørsmål til Yttri om oppfølging av Statsforvaltaren sitt brev til kommunen av 26.04.22 om at kommunen eigenfinansierer ein større del av

investeringane mot reduksjon i nye låneopptak og kommunen si oppfølging av statsforvaltaren sitt spørsmål om ein nærmare analyse av lånegjelda.

- Kontrollutvalsleiar tok og opp auken i budsjetttramme for Helse- og forebygging som er bl.a. er grunngeven med høge kostnader til vikarlegar utan at problemet ser ut til å bli løyst. Det vart vist til at Sverre Enkerud skal slutte i lege- stillinga ved Aurland legekantor og hadde sendt ein forespurnad til administrasjonen om å ta ein dialog på vilkåra, men fekk ikkje svar på dette.
- Nestleieren spurde om avviket i skatteinngang.
- Orienteringa om barnevern vart utsett til neste møte.

Drøftingssaker:

- Kontrollutvalet drøfta utkast til rettleiar om meldingar til kontrollutvalet.

SAK-09/2022 VEDTAK:

Kontrollutvalet tek orienteringa om grøntavtalen til vitande. Kontrollutvalet ber forvaltningsrevisor om å ei vurdering av om avtalen med Mesta i heile avtaleperioden oppfyller innkjøpsreglane.

Kontrollutvalet tek elles orienteringa om tertialrapporten og innhaldet i dokumenta vedlegg 1-4 til vitande.

Samrøystes.

Kontrollutvalet i Aurland kommune

Sak 11/2022 Drøftingssaker, skriv og meldingar

Sakshandsamar Harald Mo	Møtedato 18.10.2022	Saknr 11/2022
-----------------------------------	-------------------------------	-------------------------

KONTROLLUTVALSSEKRETARIATET SI INNSTILLING:

Forslag til vedtak vedlegg, vedlegg 1-4:

Kontrollutvalet tek innhaldet i dokumenta til vitande.

Forslag til vedtak om orienteringar:

Kontrollutvalet tek orienteringane til vitande.

SAK/VEDLEGG

Vedlegg nr.	Dok. Dato	Avsendar	Tittel
1	April 2022	Sogn Lokalmedisinske senter	Årsmelding driftsåret 2021
2	Juni 2022	Forum for Kontroll og Tilsyn	Håndtering av henvendelser til kontrollutvalget
3	22. juni 2022	Kommunal og distriktsdepartementet	Høring forslag om endringar i kommunelova
4	Juni 2022	Aurland Eige AS	Årsrekneskap 2021
5	Oktober 2022	KPMG	Revisjonsplan for 2022
6	12. september 2022	KPMG	Egenvurdering av uavhengighet

Orienteringar:

Rådmannen orienterer om:

- Resultat i årsmeldinga frå Lærdal og Aurland Barnevern

Sekretariatet orienterer om:

- Dom i sak Wangen Aarhus vs. Aurland kommune

Revisor orienterer om:

- Revisjonsplan for 2022

Drøftingssaker:

- Orienteringar i neste møte

ÅRSMELDING

FOR SOGN LOKALMEDISINSKE SENTER

DRIFTSÅRET 2021

INNHALD

1. DRIFT

1.1. PERSONAL

- 1.1.1. LEGEBEMANNING
- 1.1.2. BEMANNING SJUKEPLEIAR
- 1.1.3. KOMMUNEPSYKOLOGEN
- 1.1.4. KOMMUNEOVERLEGEN OG LEGEVAKTSJEFEN
- 1.1.5. SJUKEFRÅVÆR

1.2. KAD

- 1.2.1. INNLAGT – TID PÅ DØGNET
- 1.2.2. LIGGEDØGN KOMMUNEVIS FORDELING AV BELEGG
- 1.2.3. HENVIST AV
- 1.2.4. UTSKRIVING TIL
- 2.2.5. VIKTIGASTE DIAGNOSEGRUPPER

1.3. LEGEVAKT

- 1.3.1. VAKTDELTAKE PER KOMMUNE
- 1.3.2. AKTIVITET VED LEGEVAKT
- 1.3.3. PASIENTANDELAR OG REFUSJONAR

1.4. AVVIK

- 1.4.1. AVVIK

2. ØKONOMI

2.1. REKNESKAP

- 2.1.1. REKNESKAP
- 2.1.2. UTGIFTER
- 2.1.3. INNTEKTER

1. INNLEIING

Sogn lokalmedisinske senter er eit interkommunalt samarbeid for ulike helse- og omsorgstenester mellom Helse Førde og seks kommunar i Indre Sogn: Lærdal, Årdal, Aurland, Sogndal, Luster og Vik.

Kjerneoppgåver ved eininga:

- Legevakt utanfor vanleg kontortid og KAD (kommunale akutte døgnplassar) for Årdal, Lærdal og Aurland.
- Døgnbemanna legevaktsentral for kommunane i Indre Sogn (med unntak av Balestrand).
- Under eininga ligg også ansvaret for kommunepsykolog i 100% stilling, legevaktsjef i 20% stilling og kommuneoverlege i 80% stilling som er eit interkommunalt samarbeid mellom Årdal, Lærdal og Aurland.

Koronapandemien har naturleg også prega Sogn LMS i året som gjekk. Situasjonen har medført færre som har nytta tenesta. På den andre sida har dette medført nye og skjerpde krav til smittevern for Sogn LMS. Legevakta og sjukehuset måtte samarbeide om slusing av pasienter og smittevern rundt dette, samt førebu eit større tal sjuke personar.

1.1. PERSONAL

Driftsmessig har Sogn LMS også i 2021 hatt ein utfordrande bemanningssituasjon, både på sjukepleiar- og legesida. Tilstrekkeleg bemanning, faste stillingar og store nok stillingsprosentar er sentralt for å greie å oppretthalde ei stabil personalgruppe med erfaring og kompetanse.

1.1.1. LEGEBEMANNING

Legevakta er bemanna med fastlegar/vikarlegar frå samarbeidskommunane Årdal, Lærdal og Aurland. 2021 har, som 2020, vore eit krevjande år med fleire legevikarar. Covid-19 gjer situasjonen spesielt sårbar då fleire legar har vore sjuke samstundes.

LMS har 13 faste tilsette i drift på legevakt, legevaktsentral og KAD, dette utgjer omlag 8,37 årsverk.

Av desse var totalt to tilsette ute i fødselspermisjon i 2021. To tilsette var langtidssjukmelde siste del av 2021, og sjukmeldingane held fram i 2022.

Det er tilsett to nye sjukepleiarar.

Frå 01.06.22 vert pleietenestene for KAD overterke av medisinsk sengepost ved sjukehuset. Sogn LMS kjøper 3 årsverk i samband med dette.

Det vart midlertidig tilsett assisterande leiar i 35% stilling i perioden 01.02.20 og fram til 31.12.21 for å dekke fråvær for leiar og avlaste arbeid med bemanning. Vi har sett viktigheita av denne

funksjonen. Funksjonen er no utvida til 50% og, det er tilsett ein person fast i denne frå 01.03.2022, medan administrasjonsressursen til leiarstillinga er redusert tilsvarande.

Frå 01.06.22 vil eininga få eitt redusert behov for pleiepersonell på dagtid, då medisinsk avdeling overtek pleietenestene for KAD. Ein treng å oppretthalde dagens bemanning i stor grad for å dekke helgevakter. Dette fører til eitt overskot av personale på dagvakter. Her ser ein ser på løysingar med å kombinere helgejobbing på legevakt saman med dagarbeid på Lærdal helsesenter, for å utnytte personalressursane fullt ut og redusere lønnskostnadane.

1.1.2. KOMMUNEPSYKOLOGEN

Målsetting og prioritering av kommunepsykologtenesta i kommunane er knytta til å styrke kvalitet og kompetanse i det tverrfaglege arbeidet innan psykisk helse og rus, vold og traumer hjå born og unge. Stillinga vert brukt noko ulikt i dei tre kommunane, men generelt har fokus vore på råd og rettleiing til kommunane sine ulike einingar og tilsette.

Faste møtepunkt er etablert med barnehage og skule, PPT, helsesjukepleiar og psykiatrisk sjukepleiar, også her ulik prioritering av arbeidsoppgåver i Rettleiing og utgreiing av pasientar i Årdal barnevern.

Faste møter om tildeling og prioriteringar av søknadar om behandling/psykososiale tiltak/bustad innan psykisk helse og rus.

Undervisning innan temaer som: Traumer/krisehåndtering, barn og angst, utviklingsforstyringar hos barn. ADHD i skulen og Autisme i skulen.

Deltaking i utviklingsprosjekt barne og ungdomsmiljø «Tett på» i Lærdal,, oppbygging av tverrfagleg innsatsteam for barn og unge i Aurland.

Deltaking i kommunane sine kriseteam, både aktiv deltaking og råd/veiledning.

Veiledning i psykiatribustad, bufellesskap, samt også noko innan eldreomsorg.

I noko grad utgreiing av unge med uavklarte omsorgsbehov/arbeidsfunksjon og trygderettar for NAV.

Oppgåver ut frå (litt tilfeldige) behov og ser at der er behov for formalisering av plass i organisasjonen rollar og oppgåver. Dette er viktig òg for å tydeleggjere stilling og oppgåver for psykolog nr 2. og for evt etterkomar.

Tankar om erfaringar så langt som kommunepsykolog.

Det har vore tydelege manglar i diagnostikk og tiltak for barn og unge med alvorleg psykisk utviklingshemming. Dette er nå komen i betre rammer. Men i einskild saker har kommunar manglande veiledning og støtte ved alvorlege avvik som krev bruk av makt og tvang i bustad, samt i tilfelle der ein kan mistenke psykoseliding hos denne pasientgruppa.

Det som har vist seg som særleg utfordrande er i saker som dreiar seg om utviklingsmessige forstyrningar hos barn og unge. Ofte ser ein at barn og unge blir fanga tidleg opp i kommunane og som blir gjengangarar i systemet etter kontakt med spesialisthelsetenesta. Korte utgreiingar med spørjeskjema og diagnosekriteriar, fører gjerne til ei haglskur av meir eller mindre relevante diagnosar som endrar seg etter kvart som barnet blir eldre. Det kan gjerne ha vore gode delarbeid, møter og planar, samtalar med foreldre, rettleiing og tiltak som PMTO, COS og Cool kids som standardtiltak. Slike standard tiltak har generelt liten eller ingen effekt. For barn og unge som har meir alvorlege utviklingsforstyrningar kan slike tiltak være direkte skadelege.

Det manglar heilskapeleg tenking rundt barna og det kommunale hjelpeapparat stiller ikkje kritiske spørsmål til dei vurderingar som vert gjort i spesialisthelsetenesta. Tiltak blir ofte tekniske, standardiserte der spesialistane er fjerne og lite tilgjengelege. Alvorlege saker vert avslutta, ofte med begrunning i manglande oppmøte fra foreldre eller pasientar. Dette viser manglande forståing for kva kvardag mange foreldre kan ha. Det er ikkje alltid lett å organisere livet rundt eit mangfoldig hjelpeapparat med sine krav og i mange høve vært helsehjelpa opplevd lite meningsfull. Helsehjelpa er meir innretta mindre helseplager og er lite eigna til å støtte og korrigere avvikande sosialisering.

Resultatet av dette er at barn og unge med utviklingsmessige tilstander ikkje vert fanga opp, men kun diagnostisert med symptom diagnosar og standardtiltak. Symptombehandling for barn og unge som slit med å navigere seg i eit uforståeleg miljø med krav og forventningar som langt overskrider mesistringsevne er klart skadeleg. I ungdomsskule og overgang til vidaregåande skule er det dessverre mange elevar som slit med utanforskap, utvikling av sekundære vanskar som angst, sosial angst, atferdsproblemer, skulevegving, kriminalitet, samt også utvikling av alvorlege sinnslidingar.

Barn, unge og foreldre manglar hjelp til fotfeste, når tyngdepunktet blir systemet sine krav til arbeidsform. Spesialisthelsetenesta oppfordrar kommunar til ikkje å søkje inn barn med alvorlege forstyrningar fordi dette vil være tidkrevande og hindre deira måloppnåing med pakkeforløp og dei risikerar fristbrot.

Det er dessverre mange eksempel på at barn med alvorlege forstyrningar som utviklingsmessig dysfasi, autisme, lettare psykisk utviklingshemming og nevrologiske lidningar manglar adekvat diagnostikk og behandling og derfor utviklar betydelege sekundærvanskar. Spesielt i overgang til vidaregåande skule ser ein ungdommar med angst, depresjon, sosial angst som utviklar skulefråvær, rus problemar og åtferdsvanskar. Desse ungdommar droppar ut av skulen. Felles for mange av desse er uoppdaga psykisk utviklingshemming, personlegdomsavvik og autisme, som ikkje er ramma godt nok inn i sosialiseringprosessen. Støtte til mening og fotfeste i eige liv manglar ofte hos barn og familiar.

Det er på høg tid at kommunehelsetenesta lausriv seg frå tenkinga om at alt viktig arbeid skjer på kontora til spesialistar og sjukehusklinikkar med sine tekniske standardløyisingar.

Dette krev fokus på lokalmiljø, der mennesker lever og fagfolk som ikkje gøymer seg bak systemer og maktrelasjonar. Tekniske løyisingar og standardopplegg har sin plass. Men hovedarbeidet i kommunane dreiar seg om korleis ein skal tilrettelegge støtteordningar for mennesker med særlege utfordringar.

I dei kommunale tenester er det tydelege manglar med tanke på avviksmeldingar, både internt og samhandlingsavvik eksternt. Folk er høflege, vil det beste, unngå vanskar. Ei haldningsendring bør etter mitt syn til her. Det viser seg også at i mange tilfeller er ikkje kommunalt tilsette kjent med rutinar eller korleis melde slike avvik.

Internopplæring med fornuftig bruk av avvikssystem, synes være eit tiltak i så måte.

Utfordringa i kommunane aukar framover på områder som rus, vold og alvorleg psykiatriske avvik. Fagleg dynamikk omkring dette er svak. Meir ressursar inn i og bruk av spesialisthelsetenesta er ingen farbar veg å gå.

Samhandling dreiar seg om å hjelpe folk til makt og fotfeste i eige liv, med tidleg arbeid for å kunne påverke sosialiseringprosessen. Dette betyr sterkt fokus på endring og ikkje ressursdiskusjonar. Endringsdrossar er nødvendig på dette området, der kommunane bør søke gode løysingar, med fokus på reelle prosessar. Relasjonskompetanse, likeverd, livsprosessar og endatil kjærleik og interesse for menneske, ikkje berre tekniske standard løysingar, som endatil ofte er feil.

Det er også viktig å nemne at det er etablert mange gode og gjevande relasjonar til ulike kommunale einingar og fagpersonar.

-kommunepsykologen-

1.1.3. KOMMUNEOVERLEGEN OG LEGEVAKTSJEFEN

Stillinga som interkommunal kommuneoverlege/ legevaktsjef blei tilsett fra 1 september 2018.

Den opphævelege legevaktsjefstillinga blei inkludert i den nye stillinga.

Stillinga er fordelt slik:

Kommuneoverlege Aurland: 20%

Kommuneoverlege Lærdal: 20%

Kommuneoverlege Årdal: 40%

Legevaktsjef LMS: 20%

Stillinga er og meint å dekke smittevern og miljøretta helsevern i alle kommunene.

Stillinga er meint å fremje synergieffekter ved å kunne binde saman prosedyrer og planar i dei 3 kommunane. Mellom anna fagutvikling i legetenestene, helseplanarbeid, beredskapsarbeid, sakshandsaming.

Det har vore ein inndeling med faste dagar i kvar kommune.

Det fyrste driftsåret er det brukt mykje tid på å gjere seg kjent i kommunene. Vidare på rådgjeving til kommuneadministrasjon og helsesenter. Sokalla «helsediplomati».

Dette har teke mykje av tida til den nye kommuneoverlegen fram mot, og inn i 2020.

Det opplevast verdifullt for den som får veiledning, men set lite spor i høve til aktivitetsdokumentasjon for kommuneoverlegen.

Legerekuttering og strategiar for dette har vore ein stor del av dette. Vidare arbeid med det nye utdanningssystemet for legespesialisering.

Året 2020 og 2021 har vore to annleis år. Coronasitasjonen har sett eit sterkt preg på denne funksjonen og har vist føremonn og ulempe ved denne kommuneovergripande stillinga.

Det meste av utviklingsarbeid er blitt satt på vent i denne perioden.

Myndighetene har adressert mykje av reglar, planlegging, rapportering og etterlevelse av dette til kommuneoverlegene.

Eksisterande planar, både på statleg og kommunalt nivå, passa dårleg til situasjonen.

Difor vart det forskrift og rundskriv som vart førande for denne situasjonen.

Det har vore store mengder informasjon å prosessere. Til dømes blei Covid 19 forskriften endra 300 gonger i perioden 20 Mars 2020 til 25 September 2021. Dette var dagen for gjenopninga som varde nokre veker. Sidan har det og vore fleire endringar.

Stor usikkerheit rundt reglar fortolking av desse og praktiske implikasjoner har ført til eit stort tal henvendingar frå publikum, kommuneleiing og teneste. Både på telefon og epost.

Ein såg fort at å kunne være tilstades i alle 3 kommunene, i ei krise som gjekk føre seg samstundes og var lik i dei same 3 kommunene, var umogleg. Denne situasjonen har soleis avslørt ein svakheit med den interkommunale ordninga knytt til ein person.

Det vil i praksis seie at kommuneoverlegen har gått 24/7 beredskap for hendingar i høve til smitte og andre hastesaker i alle 3 kommunene.

Løysinga var då å lage eit delegasjonssystem lokale ansvarlege og utøvande team under fagleg leiing og supervisjon av kommuneoverlegen. Kommuneoverlegen var det primære kontaktpunktet, men kunne etter kartlegging delegere vidare arbeid.

Dette blei lagd på ein prosedyreplattform som var tilgjengeleg for alle. Same platform som nyttast til legevaktlister, informasjon og prosedyrer til vaktgåande leger.

Prosedyrar for dette blei laga som rammeprosedyrar for smittesporing og testing kor dei lokalt ansvarlege kunne tilpasse dette til lokale forhold.

Vidare fikk kommuneoverlegen, etter enkel sakshandsaming, mynde til å bestille inn smittesporingssystemer ReMin på ein felleslisens for alle 3 kommunane.

Soleis kan, ved høve, alle ressursene i alle 3 kommunane nyttast samstundes til smittesporing.

Det gjev ein god fleksibilitet.

Dette er døme på eit føremon ved den interkommunale stillinga.

Same metode blei nytta i høve vaksinestrategi og prosedyrar rundt dette.

Heile pandemien har vore prega av uføreseielege hendingar. Pressekoferanser på kort varsel, regelendingar, pålegg frå Statsforvalter, helsetilsyn eller FHI.

Dette har gått føre seg gjennom heile perioden og gjort det vanskeleg å leggje planar for andre aktiviteter.

Våre 3 kommunar har og fått kjenne på belastninga ved eit utbrot.

Dei gongene vi har hatt smitte, har vi gått raskt til aksjon og, gjennom tett samarbeid og dialog klart å få raske avklaringar.

All honnør til smittesporingsteama og vaksinasjonsteama for framifrå innsats.

Planar framover er å få tilbake struktur i kommuneoverlegens arbeidskvardag og få laga årshjul som gjer tilveret meir føreseieleg for alle partar. Men, som det no ser ut, må vi legge pandemien bak oss.

Stillinga som legevaktsjef har, i kombinasjon med kommuneoverlegefunksjonen, vore vanskeleg å forvalte. 20% legevaktsjef er i utgangspunktet særskilt knapt og halparten av det som veilederen til forskrift for akuttmedisinske tenester anbefalar.

Ein ustabil legesituasjon i kommunene påverkar legevakten og legevaktfunksjonen ved auka informasjonsvirksomheit og merkantilt arbeid. Koronasituasjonen har og påverka legevakta og legevaktseffunksjonen ved omorganisering av vakrutiner, nye vakrutiner, prosedyreskriving og revisjoner grunna endringer i nasjonale regler og retningslinjer. Tilgjengelig for spørsmål 24/7 då tenesta (også legevaktsentral) har hatt stor trong for supervisjon i periodar.

Legevakta og sjukehuset måtte samarbeide om slusing av pasienter og smittevern rundt dette, samt førebu eit større tal sjuke personar.

Dette har, naturleg nok, teke mykje meir tid enn de avsatte 20% og har diverre måtta gå ut over kommuneoverlegefunksjonen.

Planlagde revisjonar av eksisterande system og prosedyrar har blitt liggjande i påvente av normalisering av tilstanden.

Dei siste to åra av ein total tilsettingstid på 3 1/2 år i kommuneoverlegestillinga vore prega av pandemien.

Det har vore ein krevjande tid for alle og mange har måtta omprioritere større eller mindre deler av arbeidet sitt.

Arbeidet som rådgjevar, støtteperson, tilretteleggjar for system og tiltak og iblant aktiv deltakar har teke meir enn all min tid i denne pandemien.

To av kommunene har i denne perioden hatt skifte av både rådmann og kommunalsjef, og det tek tid å bli kjend.

Spesielt når ein har så mange arbeidsposisjonar.

1.1.4. SJUKEFRÅVÆR

Sjukefråværet held seg jamt frå 2020 til 2021, og er framleis for høgt. Ein del av det eigenmeldte fråværet er koronarelatert. Legemeldt fråvær utgjer difor den største andelen av sjukefråværet for 2021

For å sikre forsvarleg bemanning og gode tenester til innbyggjarane har eininga måtte bruke forskyving av faste tilsette for å dekke opp fråværet. Tilsette i høge stillingsprosentar har også utløyst ein del overtid som følgje av ekstravakter.

Under ser ein det totale sjukefråværet for eininga i 2020 og 2021

Sjukefråvær totalt	2020	2021
	14,41%	13,86%

1.2. KAD

Åra 2020 og 2021 ligg omtrent likt i høve til tal innleggingar. Under ser ein tal innleggingar og kva tid på døgnet pasientane vert innlagde. Første diagram er somatikk, andre er psykisk helse/rus.

1.2.1. INNLAGT – TID PÅ DØGNET

Antall innleggelser i perioden 1.1.2021 til 31.12.2021 etter tid på døgnet pasienten ble innlagt.

Her skal alle innleggelser inkluderes, uavhengig av om det er relatert til somatisk sykdom eller psykisk helse- og rusproblemer.

Dette angis samlet uavhengig av hvilken kommune pasienten kommer fra.

For hverdagene ønsker vi å fordele innleggelsene mellom dagtid og kveld.

Vi har fått tilbakemelding om at klokkeslett for skille mellom dag og kveld kan avvike fra inndeling i tabell.

Bruk den inndelingen dere har tilgjengelig, men fyll inn informasjon i tekstboksen under tabellen om hvor tidskillet er satt i tabellen.

Tid på døgnet	Antall innleggelser
Dagtid hverdager (08.00-15.30)	30
Kveld hverdager (15.31-23.00)	33
Natt hverdager (23.01-07.59)	7
Helg og høytidsdager	8
Totalt	78

Antall innleggelser i perioden 1.1.2021 til 31.12.2021 etter tid på døgnet pasienten ble innlagt for psykisk helse og rus.

Dersom slike opplysninger finnes, ønsker vi de samme opplysningene som over, men KUN for behandling av pasienter med psykisk helse- og rusmiddelproblemer.

Tid på døgnet	Antall innleggelser
Dagtid hverdager (08.00-15.30)	1
Kveld hverdager (15.31-23.00)	3
Natt hverdager (23.01-07.59)	2
Helg og høytidsdager	0
Totalt	6

1.2.3. HENVIST AV

Under ser ein kven som henviser pasientar og kvar pasientane kjem ifrå

Antall innleggelse i perioden 1.1.2021 til 31.12.2021 etter hvor pasienten kom fra og hvem som har henvist pasienten

I de to følgende matrisene skal totalt antall innleggelse oppgis, uavhengig av om det er relatert til somatisk sykdom eller psykisk helse- og rusproblemer.

Dette angis samlet, uavhengig av hvilken kommune pasienten kommer fra.

Antall innleggelse er alle opphold ved kommunens ø-hjelp døgntilbud, uavhengig av varighet.

Pasienter som har vært igjennom det som kalles for *diagnostisk sløyfe*, registreres som henvist fra *lege i akuttinntak eller i spesialisthelsetjenesten*.

Kommunens navn kommer automatisk ved registrering av administrative data.

Vertskommune/ kommune hvor tilbudet er lokalisert:		Totalt antall innleggelse (både somatisk behandling og behandling av pasienter med psykisk helse- og rusmiddelproblemer)	Antall innleggelse etter hvor pasienten kommer fra:			
Kommunenr.:	Kommunenavn:		Hjemmet	Kommunal institusjon eller bolig med heldøgns omsorgstjenester	Spesialisthelsetjenesten	Annet
4642	Lærdal	78	40	16	22	0

Vertskommune/ kommune hvor tilbudet er lokalisert:		Totalt antall innleggelse (både somatisk behandling og behandling av pasienter med psykisk helse- og rusmiddelproblemer)	Antall innleggelse etter hvem som har henvist pasienten:				
Kommunenr.:	Kommunenavn:		Legevakslege	Fastlege	Annen lege i kommunen	Lege i akuttinntak eller spesialisthelsetjenesten	Annet
4642	Lærdal	78	40	9	0	29	

Antall innleggelse i perioden 1.1.2021 til 31.12.2021 etter hvor pasienten kom fra og hvem som har henvist pasienten for psykisk helse og rus

Dersom slike opplysninger finnes, ønsker vi de samme opplysningene som over, men KUN for behandling av pasienter med psykisk helse- og rusmiddelproblemer.

Vertskommune/ kommune hvor tilbudet er lokalisert:		Innleggelse ved behandling av pasienter med psykisk helse- og rusmiddelproblemer	Antall innleggelse etter hvor pasienten kommer fra:			
Kommunenr.:	Kommunenavn:		Hjemmet	Kommunal institusjon eller bolig med heldøgns omsorgstjenester	Spesialisthelsetjenesten	Annet
4642	Lærdal	6	4	1	1	0

Vertskommune/ kommune hvor tilbudet er lokalisert:		Innleggelse ved behandling av pasienter med psykisk helse- og rusmiddelproblemer	Antall innleggelse etter hvem som har henvist pasienten:				
Kommunenr.:	Kommunenavn:		Legevakslege	Fastlege	Annen lege i kommunen	Lege i akuttinntak eller spesialisthelsetjenesten	Annet
4642	Lærdal	6	5	0	1	0	0

1.2.4. UTSKRIVING TIL

Under ser ein kvar KAD pasientane vert utskrivne til

Antall innleggelsar i perioden 1.1.2021 til 31.12.2021 etter hvor pasienten skrives ut til

Her skal alle innleggelsar inkluderes, uavhengig av om det er relatert til somatisk sykdom eller psykisk helse- og rusproblemer.

Dette angis samlet, uavhengig av hvilken kommune pasienten kommer fra.

Antall innleggelsar er alle opphold ved kommunens ø-hjelp døgntilbud, uavhengig av varighet.

Kommunene(s) navn kommer automatisk ved registrering av administrative data. Oppgi antall innleggelsar per kommune som dekkes av tilbudet. Dersom det ikke kan skilles på kommune, angi at tallene gj

Kommune/kommune hvor tilbudet		Totalt antall innleggelsar (både somatisk behandling og behandling av pasienter med psykisk helse- og rusmiddelproblemer)	Pasienten ble utskrevet til:			
Kommunenr:	Kommune:		Hjemmet	Kommunal institusjon eller bolig med heldøgns omsorgstjenester	Spesialiserte tjenester	Annet
4642	Lærdal	78	34	20	23	0

Antall innleggelsar i perioden 1.1.2021 til 31.12.2021 etter hvor pasienten skrives ut til for psykisk helse og rus

Dersom slike opplysningar finnes, ønsker vi de samme opplysningene som over, men KUN for pasienter med psykisk helse- og rusmiddel

Kommunene(s) navn kommer automatisk ved registrering av administrative data. Oppgi antall innleggelsar per kommune som dekkes av tilbudet. Dersom det ikke kan skilles på kommune, angi at tallene gj

Vertskommune/kommune hvor tilbudet er:		Antall innleggelsar ved behandling av pasienter med psykisk helse- og rusmiddelproblemer	Pasienten ble utskrevet til:			
Kommunenr:	Kommune:		Hjemmet	Kommunal institusjon eller bolig med heldøgns omsorgstjenester	Spesialiserte tjenester	Annet
4642	Lærdal	6	5	1	0	0

1.2.5. VIKTIGASTE DIAGNOSEGRUPPER

Pasientar innlagt i KAD-senger skal vere avklarte, stabile og ha ein klar behandlingsplan jamfør HelseDirektoratets rettleiar om «kommunenens plikt til øyeblikkelig hjelp døgnopphold». Hensikten med tilbodet er å unngå innleggingar i spesialisthelsetenesta når dette ikkje er ynskjeleg eller naudsaamt, ut i frå ei heilheitleg medisinsk og psykososial vurdering.

Antall innleggelser i perioden 1.1.2021 til 31.12.2021, fordelt på innleggelsesdiagnose (kapitler ICPC)
Med «innleggelsesdiagnose» mener vi den diagnosen som angis som årsak til akuttinnleggelse i det kommunale ø-hjelps tilbudet. Dersom f.eks en pasient med KOLS legges inn med urinveisinfeksjon, er det urinveisinfeksjon som da registreres som «innleggelsesdiagnose» med kapittel «U Urinveier». Benytt diagnose ved utskrivning dersom det av ulike årsaker ikke er mulig å benytte diagnose ved innleggelse.

Hovedkapitler i ICPC-2	Antall innleggelser
A Allmenn og uspesifisert	9
B Blod, bloddannende organer og immunsystem	0
D Fordøyelsessystemet	2
F Øye	1
H Øre	0
K Hjerte-karsystemet	2
N Nervesystemet	8
P Psykisk (inklusive rus)	6
R Luftveier	6
S Hud	9
T Endokrine, metabolske, ernæringsforhold	4
U Urinveier	4
W Svangerskap, fødsel, familieplanlegging	0
X Kvinnelige kjønnsorganer (inkl. bryst)	0
Y Mannlige kjønnsorganer	0
Z Psykososiale og sosiale problemer	0
L Muskel-skjelettsystemet	15
Totalt	66

g

Antall innleggelser i perioden 1.1.2021 til 31.12.2021 etter særlig relevante diagnoser.

Noen kommuner har tatt i bruk følgende kategorier for klassifisering av årsak til innleggelsen. Dersom kommunen har disse opply:

Særlig relevante diagnoser	Antall innleggelser
1 Infeksjoner	9
2 Smerter	24
3 Dehydrering	7
4 KOLS	1
5 Hjertesvikt	0
6 Obstipasjon/forstoppelse	0
7 Observasjon annet	6
8 Psykisk helse	4
9 Rus	2
10 Annet	25
Totalt	78

1.3. LEGEVAKT

Legevakta og KAD er samlokalisert med Lærdal sjukehus og ambulansestasjonen. Legevakta er bemanna av fast tilsatte legar og vikarar i samarbeidskommunane Årdal, Lærdal og Aurland.

Vaktlegen er tilstades i kvardagar frå kl. 15.30 til 08.00 neste dag. På helg og høgtidsdagar frå kl. 08.00 til 08.00 neste dag. Vaktlegen går visitt på KAD helg og høgtidsdager, på kveldstid i kvardagar ved behov.

Eininga har eigen uniformert legevaktbil som vaktlegen køyrer sjølv. Vaktlegen har eige kvilerom på legevakten. Legen disponerer utstyrt legeveske, akuttsekk med intubering, infusjon m.m.

Drifta er effektiv da legen kan få assistanse av operatørene på legevaktsentralen til praktiske prosedyrer. Legen må kunne utføre enkle labanalyser, EKG, spirometri, blærescanning osv sjølv. Ved akuttutrykking vil det være mogleg å bli med i ambulansen som er lokalisert vegg i vegg med legevakta.

Vaktdistriktet har ca. 9.300 fastbuande.

1.3.1. VAKTDELTAKE PER KOMMUNE

Tabellen under syner prosentvis vakt deltaking frå dei forskjellige kommunane gjennom alle åra Sogn LMS har vore i drift. Etter legevaktsavtalen skal vaktfordelinga per kommune vere som følgjande: Årdal 50%, Lærdal 25% og Aurland 25%.

KOMMUNE	2016	2017	2018	2019	2020	2021
ÅRDAL	48%	46%	54%	50%	47%	49%
LÆRDAL	28%	28%	27%	25%	25%	23%
AURLAND	24%	26%	19%	25%	28%	28%

*I Januar 2018 måtte vaktene dobles på grunn av ras som stengte Årdal inne. Det vil si at det dette året er totalt 380 vakter.

Fordelingen av vakt deltakelse er etter avtalen slik:

Årdal 50%

Lærdal 25%

Aurland 25%

Tabellen under syner vakt deltaking etter tilsetningsforhold og kompetanse totalt.

Tilsetningsforhold / Kompetanse	Tal	Prosent
Fastlege Spesialist	38	11%
Fastlege, vaktkompetent	137	37%
LIS1	59	16%
Vikar Spesialist	47	13%
Vikar Ikkje spesialist	84	23%
Sum	365	100%

Tabellen under syner vakt deltaking etter tilsetningsforhold pr. kommune

Kommune	Fast tilsett	LIS1	Vikar	Sum
Årdal	100	38	40	178
Lærdal	23	8	55	86
Aurland	52	13	36	101
Sum	175	59	131	365

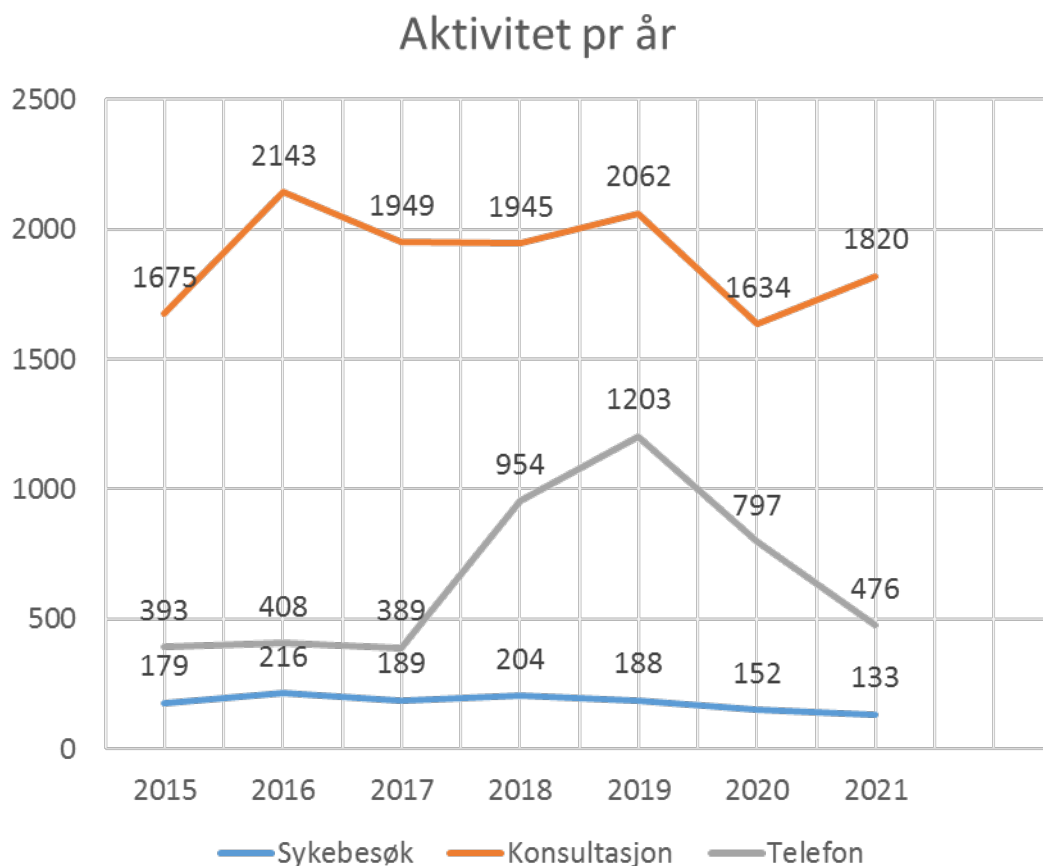
Tabellen under syner kva kompetanse legar i vakt og kor stor andel av vaktene dei har hatt. Andelen spesialistar i vakt er lågare enn det som er ynskjeleg. Dette er ein kontinuerleg utfordring for kommunane.

Fordeling av vakter mellom legar	Tal	Prosent
Fastlege spesialist	38	11%
Fastlege ikkje spesialist, vaktkompetent	137	37%
LIS 1	59	16%
Vikar, spesialist	47	13%
Vikar Ikkje spesialist	84	23%
Totalt	365	100%

1.3.2. AKTIVITET VED LEGEVAKT

Diagram 3 syner at aktiviteten ved legevakta har gått jamt nedover sidan 2015, med ei lita auke i 2019. Årsak til ei lågare aktivitet i 2020 kan forklarast med koronapandemien, fleire restriksjonar kring dette og at folk har vore flinkare til å halde seg heime etter nasjonale råd. Dette held også fram i 2021. Også lokalsjukehuset har hatt eigne restriksjonar som medførte at eininga måtte vere restriktive med å ta inn pasientar med luftvegssymptom. Kwart tilfelle med eit eller fleire symptom har måtte vore konferert- og avklart med koronalege ved Førde sentralsjukehus.

Grunna reiserestriksjonar har også turistsesongen, som også vanlegvis er høgsesong på legevakta, gjort til at aktiviteten har gått noko ned. I tillegg har forekomst av andre infeksjonssykdommar våre låg grunna smitteverntiltak for Korona. Vi rekner tapt aktivitet og inntekter svarande til nesten eit kvartal.

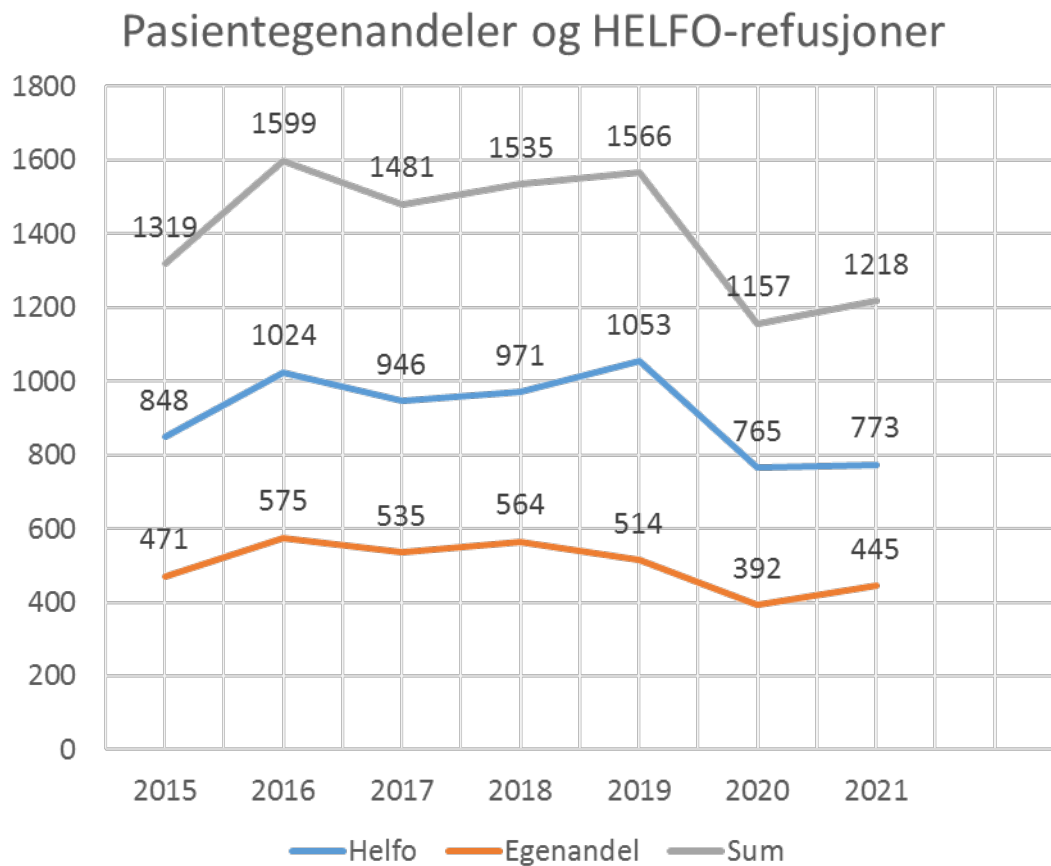

Tabellen nedenfor bryt ned tala til kommunevise kontakttal. Vi ser ein trend i at det blir færre sjukebesøk og at nærleik fører til hyppigare bruk av legevakt.

Aktivitet LMS 2021	Sjukebesøk	Prosent	Pr 1000 pr år	Konsultasjon	Prosent	Pr 1000 pr år
Fastbuande Årdal	34	26%	7	707	39%	137
Fastbuande Lærdal	51	37%	24	430	23%	185
Fastbuande Aurland	19	14%	11	230	13%	130
Tilreisande/andre	29	23%	x	453	25%	x
Sum	133	100%	15	1820	100%	201

Her fylgjer vi inntektstala gjennom legevakta sin driftstid. Denne kurva fylgjer, naturleg nok, driftstala.

1.3.3. PASIENTANDELAR OG HELFOREFUSJONAR

1.4. AVVIK

Handsaming av avvik er ein viktig del av det kontinuerlege forbetningsarbeidet ved Sogn LMS. Alle avvik er fast tema på personalmøta for gjennomgang og drøfting. Interne avvik vert meldt inn og handsama i Compilo, avvikssystemet til Lærdal kommune. Eksterne avvik vert scanna inn, handsama og besvart ut gjennom arkivsystemet ACOS.

1.4.1 AVVIK

Eininga har registrert 2 avvik i ACOS frå Helse Førde.

- HMS: uavklart smittestatus
- Kommunikasjon: Manglande kontakt via nødnett mellom LV-sentral, AMK og vakthavande kommunelege

Avvika er under behandling

Det er to tilsynssaker i 2021 frå Statsforvaltaren, der begge av klagene gjeld på operatør ved legevaktssentral.

Den eine saka er avslutta, og det er sett i verk tiltak ved legevaktssentralen. Den andre er framleis under handsaming hjå statsforvaltaren

2. ØKONOMI

2.1. REKNESKAP

Sluttresultat for Sogn lokalmedisinske senter syner eit overskot på kr 338 336. Dette utgjør eit mindreforbruk på om lag 7% i høve til lagt budsjett for 2021.

Ein har nytta mindre på lønspostar enn budsjettert. Dette vert forklart med vakante stillingar, og at ein unngår innleige enkelte dagar ved fråvær ut frå risikovurdering. Dette tek vi innatt på andre kostnader samt at me ligg under budsjettet på inntekter. Kostnadene forklarar vi med forskyvingar og overtidsbruk blant fast tilsette og auka kostnader til nødnett. Låge inntekter er i hovudsak grunna manglande koding.

Konto	Rekneskap 2021	Budsjett 2021	Forbruk i %	Avvik i %
LØNSPOSTAR 10111-10999	17.057.885	19.198.710	89	11
KOSTNADAR 11000-15999	5.006.588	3.765.000	133	33
INNTEKTER 16000-17999	-17.833.403	-18.394.300	97	3
Sum ansvar: 136 LMS	4.231.074	4.569.410	93	7

2.1.1. UTGIFTER

- Kjøp av tenester frå Helse Førde

Sogn LMS kjøper per i dag heile årsverk sjukepleiarstillingar frå Helse Førde som bemannar KAD-sengene på kveld, i helgar og høgtider. Det har vore jobba med ulike løysingar som det er realistisk å få til. Frå juni 2022 skal kommunane kjøpe alle pleietenestene frå Helse Førde, som er stipulert til 3 årsverk. Dette utgjør ca. 2,9 millionar årleg. Antall sengeplassar på KAD vert i samme omgang redusert frå 4 til 2.

Sjukefråvær:

Sogn LMS har eit meirforbruk som mellom anna kjem av forskyving av tilsette, overtid og vikarbruk grunna høgt sjukefråvær, både på lege- og sjukepleiarsida. For å sikre forsvarleg bemanning og gode

tenester til innbyggjarane har ein måtta forskyve tilsette og tildele ekstravakter for å dekke opp fråværet.

- Korona-utgifter

Forskyving av, og ekstravakter for faste tilsette har vore nytta for å sikre forsvarleg drift. Sogn LMS har hatt fleire tilsette som har vore borte med covid-19- relatert fråvær.

Eininga har nytta auka midlar til smittevern- og prøvetakingsutstyr i samband med covid 19. Heimetestar står for ein stor del av dette.

2.1.2. INNTEKTER

Den største andelen av inntektene ligg på legevaktsida gjennom refusjonar frå Helfo. Eininga har mykje å hente på taksting av telefonråd. Dette føreset at tilsette legg inn rette takstkodar. Legevaktslegane har også forbettringspotensial i høve til å legge inn rette takstar for mest mogleg inntening. Det er fokus på å forbetre dette.

Utanom dette har eininga også gjennomført ein del prøvetaking av tilsette og utanlandske vikarar for Helse Førde som ein har fått refusjon for frå Helfo.

VEILEDER

Håndtering av henvendelser til kontrollutvalget

Innhold

Oppsummering av anbefalinger	3
1. Innledning	4
2. Kontrollutvalgets mandat og avklaring av roller	6
2.1 Kontrollutvalgets mandat og forholdet til kommunestyret.....	6
2.2 Rolleavklaringer.....	6
3. God forvaltningsskikk	7
3.1 God forvaltningsskikk.....	7
3.2 Skriftlige henvendelser	7
3.3 Muntlige henvendelser.....	8
3.4 Tilbakemelding til avsender – sekretariatets veiledningsplikt	9
4. Sekretariatets behandling av henvendelser	11
4.1 Ulik praksis	11
4.2 Forslag til fremgangsmåte	11
5. Kontrollutvalgets vurdering av henvendelser	12
5.1 «Trafikklysmodellen».....	12
5.2 Henvendelser som faller utenfor kontrollutvalgets mandat	12
6. Kontrollutvalgets oppfølging av henvendelser	14
6.1 Ressurser	14
6.2 Valg av kontrollhandlinger.....	14
7. Synliggjøring av kontrollutvalgets arbeid	15
7.1 Informasjon til innbyggere og andre	15
7.2 Kommunikasjonsstrategi	15
VEDLEGG 1 Eksempel på retningslinjer for håndtering av henvendelser til kontrollutvalget	16
VEDLEGG 2 Tiltak for god dialog og samhandling med kommunestyret	18
VEDLEGG 3 Hva er et saksdokument?	19
VEDLEGG 4 Om klagerett over kontrollutvalgets vedtak	20

Oppsummering av anbefalinger

Anbefaling 1

Alle skriftlige henvendelser til kontrollutvalget skal journalføres.

Anbefaling 2

Muntlige henvendelser må skriftliggjøres for å kunne behandles av kontrollutvalget.

Anbefaling 3

Den som henvender seg til kontrollutvalget må i tråd med god forvaltningsskikk få en skriftlig tilbakemelding på at henvendelsen er mottatt.

Anbefaling 4

Kontrollutvalget bør utarbeide egne retningslinjer for håndtering av henvendelser. Disse bør inneholde en fremgangsmåte for saksbehandling av henvendelser.

Anbefaling 5

Kontrollutvalget bør bruke «trafikklysmodellen» når kontrollutvalget skal vurdere om innholdet i en henvendelse skal følges opp.

Anbefaling 6

Kontrollutvalget bør unngå å gå videre med saker som uttrykker generell misnøye med et politisk fattet vedtak, dreier seg om en enkeltsak, er under behandling i et annet organ eller har en annen naturlig behandlingsvei.

Anbefaling 7

Kontrollutvalget bør i sitt budsjettframlegg ta høyde for uforutsette kontrollhandlinger.

Anbefaling 8

Kontrollutvalget bør drøfte hvordan utvalget vil synliggjøre sin rolle og mandat, og hvorfor utvalget ønsker å motta henvendelser.

1. Innledning

Henvendelser er en viktig del av kontrollutvalgets arbeid med å føre kontroll med den kommunale forvaltningen.

Henvendelser kan være generelle innspill til tema og områder for revisjon eller andre kontrollhandlinger. Slike henvendelser bør sees i sammenheng med kontrollutvalgets planarbeid.

Henvendelser kan også være tips om mer konkrete og mulige kritikkverdige forhold. Denne veilederen gir først og fremst råd om hvordan denne type henvendelser kan håndteres. Henvendelser kan for eksempel komme fra innbyggere, folkevalgte, næringsaktører, ansatte, media, organisasjoner og revisor.

Veilederen er ment å være et supplement til Kontrollutvalgsboka.¹

I en uformell spørreundersøkelse som ble gjennomført blant deltakerne på FKTs fagkonferanse i 2021, svarte 65 prosent ja på spørsmålet om henvendelser er en viktig del av kontrollutvalgets arbeid. 55 prosent svarte at henvendelser har ført til at viktige forhold ble avdekket.

Det er få kontrollutvalg og sekretariat som har avtalt faste rutiner for hvordan henvendelser skal mottas og følges opp. På bakgrunn av dette opprettet FKT en arbeidsgruppe i juni 2021. Arbeidsgruppen fikk i oppdrag å utarbeide en veileder for hvordan kontrollutvalget kan håndtere henvendelser.

Arbeidsgruppen har bestått av: Henning Warloe kontrollutvalget i Bergen, Trond Egil Nilsen kontrollutvalget i Måsøy, Solveig Kvamme Sunnmøre kontrollutvalgssekretariat IKS, Ragnhild

Aashaug Kontrollutvalg Fjell IKS, Hilde Rasmussen Nilsen 2. vara til styret og Anne-Karin F Pettersen generalsekretær.

Høsten 2021 gjennomførte arbeidsgruppen en undersøkelse blant FKTs medlemmer om hvordan henvendelser blir håndtert. Underveis i veilederen oppsummerer vi noen fakta og viser eksempler fra undersøkelsen.

Målgruppen for veilederen er primært kontrollutvalgsmedlemmer og ansatte i kontrollutvalgssekretariat.

Det er opp til kontrollutvalget selv å beslutte hvordan henvendelser skal behandles. Formålet med dette dokumentet er derfor å gi råd og anbefalinger.

---

¹ [Kontrollutvalgsboka](#) 3. utgåve, januar 2022.

Fakta:

Resultater etter Deloittes uformelle undersøkelse på fagkonferansen juni 2021:

Henvendelser er en viktig del av kontrollutvalgets arbeid

- ✓ 65 prosent svarer ja på spørsmålet om henvendelser er en viktig del av kontrollutvalgets arbeid

Henvendelser har ført til at viktige forhold ble avdekket

- ✓ 55 prosent svarte at henvendelser har ført til at viktige forhold ble avdekket

Innbyggerne er den viktigste kilden for henvendelser

- ✓ 40 prosent svarer at innbyggerne er den viktigste kilden for henvendelser
- ✓ Andre kilder er folkevalgte, næringsaktører, ansatte, media og organisasjoner

Området for henvendelser er i stor grad byggesak, plan og eiendom

- ✓ 40 prosent svarer at henvendelsene gjelder byggesak, plan og eiendom
- ✓ Andre tema er økonomi, innkjøp, kontrakt, personalsaker, arbeidsmiljø, saksbehandling generelt og barnevern

Kilde: Kommunerevisoren 4-2021

2. Kontrollutvalgets mandat og avklaring av roller

Kontrollutvalget er kommunestyrets kontrollorgan. God rolleforståelse og et godt samarbeid mellom kontrollutvalget og kommunestyret kan bidra til økt interesse for kontrollarbeidet.

2.1 Kontrollutvalgets mandat og forholdet til kommunestyret

Kontrollutvalgets mandat er å være kommunestyrets utøvende kontrollorgan. Det innebærer at kontrollutvalget skal gi uttalelse om kommunens årsregnskap og årsberetning, utarbeide planer for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll og rapportere til kommunestyret om gjennomførte forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller

I tillegg har kontrollutvalget et påseansvar i forbindelse med regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Kontrollutvalget skal også påse at kommunens økonomiforvaltning foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak.

Utover det som er bestemt i lov og forskrift, kan kontrollutvalget i prinsippet ta opp ethvert forhold ved kommunens eller fylkeskommunens virksomhet, så lenge det kan defineres som kontrollarbeid.

God dialog og samhandling mellom kontrollutvalget og kommunestyret gjør det lettere å få aksept for at kontrollutvalgets arbeid med henvendelser er viktig og relevant. Derfor bør kontrollutvalget diskutere hvordan utvalget kan skape forståelse og interesse for kontrollutvalgets arbeid blant medlemmene i kommunestyret. Vedlegg 2 i veilederen lister opp en rekke tiltak for god dialog og samhandling med kommunestyret.

2.2 Rolleavklaringer

Styringsrolle²

Folkevalgte har fire sentrale roller: representasjonsrollen (ombudsrollen), lederrollen, styringsrollen og arbeidsgiverrollen. Kontrollutvalgets oppgaver med å føre kontroll på vegne av kommunestyret, tilhører styringsrollen som blant annet handler om oppfølging og kontroll.

Henvendelser fra innbyggerne om mulige kritikkverdige forhold til kontrollutvalgets medlemmer, bør derfor håndteres mer formelt enn det rollen som folkevalgt ellers gir rom for.

Arbeidsmåte

Kontrollutvalgsmedlemmer bør ikke gjøre egne undersøkelser av en henvendelse eller starte innsamling av fakta. Det kan bli oppfattet som om saksbehandlingen er påbegynt før kontrollutvalget som organ har gjort sin vurdering. Dersom det er behov for å innhente mer informasjon før kontrollutvalget får henvendelsen, så gjøres det i samarbeid med sekretariatet for å sikre krav til forsvarlig saksbehandling.

Kontrollutvalget er ikke et ordinært forvaltningsorgan som fatter enkeltvedtak.³ Kontrollutvalget kan ikke fatte eller omgjøre vedtak som er bindende for administrasjonen.⁴ Videre betyr dette at de som kommer med henvendelser til kontrollutvalget, ikke er en part⁵ i påfølgende kontrollsak. Det er ikke klagerett på kontrollutvalgets vedtak. Det er noen unntak, se vedlegg 4.

² Tillit, KS folkevalgtprogram 2019-2023, kap. 2.

³ Forvaltningsloven § 2, første ledd bokstav b.

⁴ Kontrollutvalgsboka 2021, s. 18.

⁵ Forvaltningsloven § 2, første ledd bokstav e.

3. God forvaltningsskikk

Kontrollutvalget er et offentlig organ⁶ og sekretariatet skal ivareta organets journalførings- og arkivplikt.

3.1 God forvaltningsskikk

God forvaltningsskikk bygger på de fire grunnleggende forvaltningsverdiene: demokrati, faglig integritet, effektivitet og rettssikkerhet. Verdiene blir ivaretatt ved at offentlige organ følger «forfatningsreglene» i forvaltningsloven, offentleglova og arkivloven.

Alle offentlige organ plikter å ha et arkiv som er ordnet og innrettet slik at dokumentene er sikret som informasjonskilde for samtid og ettertid, jf. arkivlova § 6. Et dokument er arkivverdig dersom det enten har blitt saksbehandlet eller har verdi som dokumentasjon. Det er et sekretariatsansvar å forvalte kontrollutvalgets arkiver i tråd med gjeldende arkivlov og arkivforskrift.⁷

Offentlige organ har journalføringsplikt som følge av både offentleglova og arkivforskriften. Journalen er et viktig redskap for å sikre åpenhet om offentlig saksbehandling, og er en forutsetning for demokratiet. Det er sekretariatet sitt ansvar å sørge for journalføring av kontrollutvalget sine dokumenter og korrespondanse. Sekretariatet har videre ansvar for å opprettholde personvernet til avsender ved å kontrollere at innkommende dokumenter helt eller delvis avskjermes, dersom det er hjemmel for dette.

Journalen er et viktig arbeidsverktøy som kan brukes som dokumentasjon på når en henvendelse ble mottatt, og hvordan den blir fulgt opp.

Arkivverket har utarbeidet en enkel sjekkliste⁸ som kan være til hjelp for sekretariatet.

3.2 Skriftlige henvendelser

I dag foregår det meste av kommunikasjonen digitalt, også det som kommer inn til kontrollutvalget. Det brukes mange ulike kanaler, former og sjangre. Det som før kanskje kom som et brev, kan i dag komme som en SMS, e-post, melding på sosiale medier, et dokument via et digitalt møte, eller en registrering på en webportal, for å nevne noe. Det er sekretariatet sin oppgave å avgjøre hva som skal journalføres og arkiveres av kontrollutvalgets korrespondanse.⁹

Det er med andre ord sekretariatets ansvar å ivareta hensynet til god forvaltningsskikk. Derfor bør utvalgets medlemmer som mottar en henvendelse, oversende henvendelsen til sekretariatet slik at de kan bli håndtert etter fastlagte rutiner.

Anbefaling 1

Alle skriftlige henvendelser til kontrollutvalget skal journalføres.

⁶ [Rettleiar til offentleglova](#) kap. 3.1 omtaler hva som er et offentlig organ, jf. offentleglova § 2.

⁷ For mer informasjon om arkiv, se [FKT og NKRFs felles veileder for arkivordning for](#)

[kontrollutvalgssekretariat \(2015\)](#)

⁸ [Sjekkliste for journalføring og arkivering i departementene og statlige virksomheter - 2019.](#)

⁹ Dokument og saksdokument er nærmere definert i vedlegg 2.

Eksempel, skriftlig henvendelse:

Kontrollutvalgets medlem får en SMS fra en bekjent der det gis informasjon som er interessant og som medlemmet tenker at kontrollutvalget bør se nærmere på. Kontrollutvalgets medlem takker avsender for informasjonen og informerer om at den blir lagt fram for kontrollutvalget til vurdering.

Kontrollutvalgets medlem bør ta skjermdump av SMS-dialogen eller videresende den til sekretariatet for journalføring.

3.3 Muntlige henvendelser

Både sekretariatet og kontrollutvalgets medlemmer blir noen ganger oppringt av innbyggere og andre som mener de har informasjon som kontrollutvalget bør se nærmere på. Den som ringer bør oppfordres til å gjøre henvendelsen skriftlig og sende den til sekretariatet.

Alternativt kan mottakers notater fra muntlige samtaler arkiveres som et internt notat.

Anbefaling 2

Muntlige henvendelser må skriftliggjøres for å kunne behandles av kontrollutvalget.

Eksempel, muntlig henvendelse:

Et medlem i kontrollutvalget møter en innbygger på butikken og vedkommende sier at "du som er med i kontrollutvalget..." Så gir vedkommende informasjon som medlemmet finner interessant.

Kontrollutvalgets medlem bør oppfordre innbyggeren til å sende det skriftlig enten rett til sekretariatet eller via medlemmet slik at det kan håndteres og journalføres.

3.4 Tilbakemelding til avsender – sekretariatets veiledningsplikt

Et flertall av de som svarte på undersøkelsen som FKT sin arbeidsgruppe gjennomførte høsten 2021, svarer at avsender får en bekreftelse på at henvendelsen er mottatt og en skriftlig underretning om hvordan henvendelsen ble behandlet (60 prosent).

Den som henvender seg til et offentlig organ som kontrollutvalget er, bør få en skriftlig tilbakemelding på at henvendelsen er mottatt og journalført. Tilbakemeldingen bør gi informasjon om at kontrollutvalget tar den til vurdering og at det ikke er klagerett på kontrollutvalgets vedtak. Videre bør avsender informeres om at hen ikke er part om det blir en sak.

Tilbakemeldingen bør videre inneholde veiledning dersom henvendelsen heller bør rettes til en annen instans.

Avsender har ikke rett på skriftlig tilbakemelding etter kontrollutvalgets behandling. Kontrollutvalget kan likevel vurdere om avsender skal få flere skriftlige tilbakemeldinger.

Anbefaling 3

Den som henvender seg til kontrollutvalget må i tråd med god forvaltningsskikk få en skriftlig tilbakemelding på at henvendelsen er mottatt.

Eksempel 1:

«Kontrollutvalssekretariatet har på vegne av ..... kontrollutval motteke henvendinga di. Alle henvendingar til kontrollutvalet vert journalførte som innkomen post med namn på avsender(-ar).

Henvendinga di vert lagt fram for kontrollutvalet til vurdering. Om kontrollutvalet vel å gå nærare inn på det som henvendinga gjeld, vil du kunne sjå i møteprotokollen som du finn på heimesida vår.

Ut over dette vil du ikkje få noko meir svar frå kontrollutvalet på henvendinga di.

Vi gjer deg merksam på at kontrollutvalet kun har plikt til å behandle dei saker som kommunestyret ber dei om, eller der det går fram av forskrift om revisjon i kommunar. Når det gjeld henvendingar frå andre enn kommunestyret eller revisjonen, må kontrollutvalet sjølve vurdere om dei vil prioritere å sjå nærare på det ei henvending tek opp.

På generelt grunnlag kan ein seie at det er utanfor kontrollutvalet sitt mandat og reglement å behandle henvendingar som gjeld klagesaker, saker som er til behandling i rettsapparatet, usemje i politiske vedtak eller varsel etter Arbeidsmiljøloven kap. 2a.»

Kilde:

Sunnmøre kontrollutvalsekretariat IKS

Eksempel 2

Kontrollutvalssekretariatet har på vegne av ..... kontrollutval motteke henvendinga di. Alle henvendingar til kontrollutvalet vert journalførte som innkomen post med namn på avsendar(-ar). Henvendinga di vert lagt fram for kontrollutvalet til vurdering.

Utan at vi har vurdert henvendinga di, vil vi på generelt grunnlag seie at det i hovudsak er utanfor kontrollutvalet sitt mandat og reglement å behandle henvendingar som m.a. gjeld klagesaker, saker som er til behandling i rettsapparatet, usemje i politiske vedtak eller varsel etter Arbeidsmiljøloven kap. 2a.

Vi gjer deg merksam på at kontrollutvalet kun har plikt til å behandle dei saker som kommunestyret ber dei om, eller der det går fram av kommunelova kapittel 23 og 24 <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2018-06-22-83> og forskrift om kontrollutval og revisjon i kommunar <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2019-06-17-904>. Når det gjeld henvendingar frå andre enn kommunestyret, må kontrollutvalet sjølve vurdere om dei vil prioritere å sjå nærare på det henvendinga tek opp.

Vi gjer også merksam på at kontrollutvalet ikkje er eit forvaltningsorgan som fattar enkeltvedtak etter forvaltningslova § 2. Personar som henvender seg til kontrollutvalet er ikkje å rekne som part i ei eventuell påfølgjande kontrollsak. Det vil difor ikkje vera klagerett på vedtak gjort av kontrollutvalet, eller andre partsrettar etter forvaltningslova § 28 knytt til vedtak gjort av utvalet.

Du vil etter behandlinga i kontrollutvalet verta orientert om vedtaket, men som det går fram over vil du ikkje ha klagerett på vedtaket.

Kjelde:

Vestland fylkeskommune, sekretariat for kontrollutval

4. Sekretariatets behandling av henvendelser

Det er ulik praksis for hvordan henvendelser blir saksbehandlet før de legges fram for kontrollutvalget.

4.1 Ulik praksis

I undersøkelsen som arbeidsgruppen gjennomførte blant FKTs medlemmer høsten 2021, stilte vi spørsmål om hvordan henvendelsene blir lagt fram for kontrollutvalget. Svarene tyder på at det er ulik praksis.

Flertallet (63 prosent) svarer at de legger alle henvendelser fram som informasjons- eller meldingssak. I møte avgjør kontrollutvalget hva som er innenfor mandatet og hva som skal utredes videre av sekretariatet.

Under 20 prosent svarte at sekretariatet saksbehandler alle henvendelser før de blir lagt fram for kontrollutvalget som sak.

Det kan bety at sekretariatet i saksfremlegget gjør en vurdering av om saken hører inn under kontrollutvalgets mandat, og gir en anbefaling.

Rundt 20 prosent svarte at sekretariatet kun saksbehandler henvendelser som er innenfor mandatet til kontrollutvalget. Svarene kan tyde på at det er utvalgsleder som forhåndsvurderer hva som hører inn under mandatet.

Hvilken ordning som velges vil innvirke på hvor lang tid det tar fra en henvendelse kommer inn og til den er ferdigbehandlet.

4.2 Forslag til fremgangsmåte

Retningslinjer for hvordan kontrollutvalget behandler henvendelser, kan bidra til en større forutsigbarhet og økt tillit til saksbehandlingen. Retningslinjer må være i tråd med forvaltningslovens regler og god forvaltningsskikk. Saksbehandlingen kan foregå på følgende måte:

- ✓ Sekretariatet gjør en vurdering av innholdet i henvendelsen. Her kan spørsmålene i «trafikklysmodellen» være et egnet hjelpemiddel.
- ✓ Hvis henvendelsen åpenbart er utenfor kontrollutvalgets mandat, svarer sekretariatet avsender og legger henvendelsen og svaret fram for kontrollutvalget til orientering.
- ✓ Henvendelser som ikke åpenbart er utenfor kontrollutvalgets mandat, drøfter sekretariatet med kontrollutvalgets leder som avgjør om henvendelsen skal settes opp som sak på sakslisten.
- ✓ For henvendelser som skal på sakslisten, gjør sekretariatet en vurdering av innholdet i henvendelsen og kommer med et forslag til kontrollutvalget om hvordan den kan håndteres, i tråd med vanlig saksforberedelse.

Anbefaling 4

Kontrollutvalget bør utarbeide egne retningslinjer for håndtering av henvendelser. Disse bør inneholde en fremgangsmåte for saksbehandling av henvendelser.

5. Kontrollutvalgets vurdering av henvendelser

Kontrollutvalget kan i prinsippet ta opp ethvert forhold ved kommunens virksomhet, så lenge det kan defineres som kontrollarbeid. I vurderingen av hvilke henvendelser som kontrollutvalget skal gå videre med, kan det være nyttig å stille noen kontrollspørsmål.

5.1 «Trafikklysmodellen»

Hvorvidt kontrollutvalget skal følge opp en ekstern henvendelse bør skje utfra en helhetlig vurdering. "Trafikklysmodellen" kan være et nyttig hjelpemiddel.

«Trafikklysmodellen» på neste side er utarbeidet av Deloitte AS. Tabellen nevner noen aktuelle spørsmål kontrollutvalget bør stille seg når utvalget skal bestemme om henvendelsen er en sak som skal følge opp eller ikke. Listen er ikke uttømmende, og relevansen av det enkelte spørsmål kan vektas ulikt.

Selv om kontrollutvalget i prinsippet kan ta opp ethvert forhold ved kommunens virksomhet, faller det utenfor utvalgets mandat å vurdere om politiske vedtak er formålstjenlige. Utvalget skal heller ikke brukes som arena for «omkamp».

Anbefaling 5

Kontrollutvalget bør bruke «trafikklysmodellen» når kontrollutvalget skal vurdere om innholdet i en henvendelse skal følges opp.

5.2 Henvendelser som faller utenfor kontrollutvalgets mandat

Kontrollutvalget bør unngå å gå videre med saker som dreier seg om en enkeltsak, som er under behandling i et annet organ eller som har en annen naturlig behandlingsvei, som hos politiet,

rettsapparatet, statsforvalteren, sivilombudet, KOFA, klageorgan i kommunen eller kommunens varslingskanal. Vedtak i en enkeltsak kan likevel avdekke systemsvikt som kontrollutvalget kan vurdere å se nærmere på.

Dersom henvendelsen gjelder et avvik, må det vurderes om det er andre instanser i kommunen som først skal vurdere dette, og om det dekkes av internkontrollen.

Henvendelser kan medføre mye støy og uklarhet rundt hvilken rolle kontrollutvalget kan og skal ha i en konkret sak. Fallgruvene kan være mange dersom kontrollutvalget involverer seg i en sak som egentlig ikke egner seg for kontrollutvalget og de verktøyene kontrollutvalget disponerer. Det er fare for at oppfølging av henvendelser fortrenger risikoområder der behovet for kontroll er større. Kontrollutvalget må også være forberedt på at det er sannsynlig at de ikke vil klare å møte forventningene til den som har kommet med henvendelsen.

Anbefaling 6

Kontrollutvalget bør unngå å gå videre med saker som uttrykker generell misnøye med et politisk fattet vedtak, dreier seg om en enkeltsak, er under behandling i et annet organ eller har en annen naturlig behandlingsvei.

Sentrale spørsmål – «Trafikklysmodellen» Kryss på røde felt kan peke i retning av å ikke følge opp henvendelsen, mens kryss på grønne felt kan tale for å følge opp henvendelsen.	Ja	Delvis	Nei	Ukjent
Vedrører henvendelsen misnøye med et politiskfattet vedtak?	Rødt	Gult	Grønt	Grått
Dreier henvendelsen seg om en klage på et enkeltvedtak som kommunen har fattet?	Rødt	Gult	Grønt	Grått
Viser henvendelsen til lovbrudd, manglende etterlevelse av kommunale rutiner eller manglende oppfølging av kommunale vedtak?	Grønt	Gult	Rødt	Grått
Viser henvendelsen til en risiko knyttet til system, rutiner, praksis i kommunen mer generelt innenfor et område?	Grønt	Gult	Rødt	Grått
Dreier henvendelsen seg i hovedsak om en isolert hendelse?	Rødt	Gult	Grønt	Grått
Er henvendelsen under annen behandling i et annet organ? (rettsapparat, sivilombud, statsforvalter, KOFA, klageorgan i kommunen, varslingskanal)?	Rødt	Gult	Grønt	Grått
Er det annen naturlig behandlingsvei for henvendelsen (ref. organene nevnt over)?	Rødt	Gult	Grønt	Grått
Kan henvendelsen, og henvendelsens oppmerksomhet, bidra til at det stilles spørsmål om tilliten til kommunens saksbehandling av en type saker?	Grønt	Gult	Rødt	Grått
Berører henvendelsen et tema som kontrollutvalget allerede har vurdert som aktuelt for oppfølging i sin risiko- og vesentlighetsanalyse?	Grønt	Gult	Rødt	Grått
Foreligger området som et tema i plan for forvaltningsrevisjon eller plan for eierskapskontroll?	Grønt	Gult	Rødt	Grått
Kan en gjennomgang bidra til læring og forbedring?	Grønt	Gult	Rødt	Grått
Bør henvendelsen prioriteres foran andre planlagte oppgaver?	Grønt	Gult	Rødt	Grått

Tabell 1 Kilde: Deloitte AS

6. Kontrollutvalgets oppfølging av henvendelser

Hvordan kontrollutvalget kan gå videre med henvendelsen, er avhengig av ressursituasjonen og sakens karakter.

6.1 Ressurser

Kontrollutvalget skal hvert år utarbeide framlegg til budsjett som skal behandles i kommunestyret. For å gi kontrollutvalget gode arbeidsvilkår må kommunestyret stille nødvendige ressurser til disposisjon. Kontrollutvalget må på sin side synliggjøre for kommunestyret at det kan oppstå uventede situasjoner, som for eksempel henvendelser fra innbyggere, som kontrollutvalget må følge opp. Hvis kontrollutvalget ikke har tilgjengelige budsjettmidler, kan utvalget fremme sak om ekstramidler fra kommunestyret.

Anbefaling 7

Kontrollutvalget bør i sitt budsjettframlegg ta høyde for uforutsette kontrollhandlinger.

6.2 Valg av kontrollhandlinger

Under følger noen eksempler på fremgangsmåter for kontrollutvalget:

Samle informasjon

Kontrollutvalget kan be sekretariatet om å samle inn informasjon som angår henvendelsen. Kontrollutvalget vurderer om det skal gjøres videre undersøkelser.

Orienteringer

Kontrollutvalget kan invitere kommunedirektøren eller andre til å orientere om kommunens system og rutiner for den type saker eller om det den konkrete henvendelsen tar opp. Dette kan gi kontrollutvalget et grunnlag for å vurdere om et saksfelt er tilstrekkelig belyst, eller om det er behov for ytterligere oppfølging og undersøkelse.

Inn i ROV-analysen

Kontrollutvalget kan ta det henvendelsen peker på videre med som innspill til mulig risiko i risiko- og vesentlighets analyse (ROV), eller til eksisterende prosjekt som gjelder samme tema i plan for forvaltningsrevisjon eller eierskapskontroll.

Kartlegging (forundersøkelse)

Dersom man ønsker en begrenset undersøkelse av et område, kan kontrollutvalget undersøke forholdet nærmere uten å foreta en større undersøkelse av området – i alle fall ikke i første omgang. Kontrollutvalget kan også vedta å gjennomføre en konkret leverandørkontroll.¹⁰

Forvaltningsrevisjon/eierskapskontroll

Kontrollutvalget kan vedta å gjennomføre en forvaltningsrevisjon eller eierskapskontroll. Forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll betyr at man velger en systematisk tilnærming for å vurdere temaet som henvendelsen dreier seg om.

Videre undersøkelser

Dersom henvendelsen gjelder et spesifikt tilfelle som ikke egner seg for en systemgjennomgang slik en forvaltningsrevisjon ofte er, kan kontrollutvalget be om at det blir foretatt en mer omfattende undersøkelse.

Høring¹¹

En høring finner sted i forbindelse med møter i kontrollutvalget, der bestemte personer blir bedt om å svare muntlig på spørsmål fra medlemmene. Kontrollutvalget kan også be om at den som skal høres leverer inn sitt innspill skriftlig i forkant av høringen.

¹⁰ Jf. kommuneloven § 23-6, siste ledd.

¹¹ [Høring i kontrollutvalget? Veileder for høringer \(2014\).](#)

7. Synliggjøring av kontrollutvalgets arbeid

Henvendelser til kontrollutvalget kan være verdifulle informasjonskilder. Gjennom å informere om hva som er kontrollutvalgets rolle, hvilke oppgaver det har, og hvordan utvalget jobber, kan kontrollutvalget legge til rette for en økt forståelse for utvalgets mandat.

7.1 Informasjon til innbyggere og andre

Innbyggere og offentligheten ellers har ofte lite kjennskap til hva som er kontrollutvalgets oppgaver. Synlighet og åpenhet er et mål for den offentlige forvaltningen generelt, og synliggjøring av kontrollutvalgets rolle, mandat og hvordan utvalget jobber kan bidra til flere og mer relevante henvendelser.

Kontrollutvalget mottar henvendelser. For at henvendelsene skal bli en verdifull informasjonskilde, bør kontrollutvalget ha en tydelig kommunikasjon om hva som er kontrollutvalgets mandat og hvordan utvalget jobber. For å avklare forventningene, kan det være viktig å formidle at kontrollutvalget hele tiden prioriterer ut fra risiko, vesentlighet og annen kjennskap til innholdet i henvendelsen innenfor sitt mandat.

Eksempel:

Informasjon til innbyggere og andre som kan legges ut på hjemmesiden til sekretariatet eller kommunen:

<https://sekom.no/om-sekom/kva-gjer-sekom/innspeil-til-kontrollutvalga.17203.aspx>

7.2 Kommunikasjonsstrategi

Noen enkle retningslinjer for hvordan den interne og eksterne kommunikasjon skal bidra til å synliggjøre kontrollutvalgets arbeid, kan nedfelles i en kommunikasjonsstrategi. Det kan hjelpe kontrollutvalget til å nå sine mål, og man

kan i større grad forutse konsekvensene av det som formidles.

Mediene gir en mulighet til å kommunisere med innbyggerne. Gjennom å være åpen, troverdig og vise tydelighet i hva som er kontrollutvalgets rolle, kan innbyggerne og mediene oppfatte kontrollutvalget som et ryddig og viktig kontrollorgan. Spørsmål som bør vurderes er hvilke medier som er aktuelle å bruke, hvilke type saker man bør være varsom med å kommentere og hvordan utvalget gjennom media kan nå sine mål over for de ulike gruppene.

Ønsker utvalget å velge en aktiv strategi der kontrollutvalget går ut i media og kommenterer saker? Eller ønsker utvalget å velge en mer tilbakeholden strategi hvor utvalget kun responder når de blir utfordret? Hvilken rolle kontrollutvalget tar i media, avhenger av hvordan utvalget ønsker å jobbe. Det viktige er å skape tillit til at kommunen er underlagt en betryggende, folkevalgt kontroll.

Hvilken strategi som velges vil også være avhengig av den politiske kulturen i den enkelte kommune. Målet kan nås på ulike måter, men utvalget må være bevisst på hva som kan bli konsekvensene av de ulike valgene.

Anbefaling 8

Kontrollutvalget bør drøfte hvordan utvalget vil synliggjøre sin rolle og mandat, og hvorfor utvalget ønsker å motta henvendelser.

VEDLEGG 1 Eksempel på retningslinjer for håndtering av henvendelser til kontrollutvalget

1. Henvendelser til kontrollutvalgsmedlemmer

Henvendelser til kontrollutvalgsleder eller -medlemmer må til sekretariatet for journalføring og saksbehandling.

2. Muntlige henvendelser

Muntlige henvendelser må skriftliggjøres for å kunne journalføres og saksbehandles av sekretariatet.

3. Sekretariatets saksbehandling før kontrollutvalgets møte

Sekretariatet journalfører og arkiverer henvendelsen i tråd med rutiner for journalføring og arkivering.

Sekretariatet gjør en vurdering av innholdet i henvendelsen i forhold til kontrollutvalgets mandat, «trafikklysmodellen» og vanlige krav til saksforberedelse.

Hvis henvendelsen åpenbart er utenfor kontrollutvalgets mandat, svarer sekretariatet avsender i tråd med pkt. 4 og legger henvendelsen og svaret fram for kontrollutvalget til orientering.

Alle andre henvendelser drøfter sekretariatet først med kontrollutvalgets leder. Om nødvendig kan sekretariatet gjøre enkle avklaringer, for eksempel om henvendelsen er til behandling hos annen instans. Kontrollutvalgets leder beslutter om henvendelsen skal settes opp som sak på sakslisten.

For henvendelser som skal på sakslisten, gjør sekretariatet en vurdering av innholdet i henvendelsen og kommer med et forslag til kontrollutvalget om hvordan den kan håndteres, i tråd med vanlig saksforberedelse.

4. Tilbakemelding til avsender

Alle som henvender seg til kontrollutvalget må få tilbakemelding fra sekretariatet om at den er mottatt og blir vurdert. Om nødvendig gis det veiledning om hva som er rett instans for henvendelsen.

5. Partsrettigheter

Avsender har ingen partsrettigheter i en eventuell sak som behandles i kontrollutvalget. Avsender har heller ingen klagerett på kontrollutvalgets eventuelle vedtak om å ikke gå videre med saken.

6. Kontrollutvalgets vurderinger og prioriteringer

På grunnlag av saksutredningen fra sekretariatet vurderer kontrollutvalget i møte, om og eventuelt hvordan henvendelsen skal følges opp.

Kontrollutvalget kan bruke «trafikklysmodellen» som hjelp i sin vurdering av om henvendelsen egner seg til oppfølging av kontrollutvalget.

Kontrollutvalget må i tillegg vurdere om utvalget har ressurser til å følge opp den aktuelle problemstillingen.

7. Kontrollutvalgets handlingsalternativer

Kontrollutvalgets handlingsalternativer kan være:

- a. Kontrollutvalget vurderer at dette ikke er en sak som kontrollutvalget vil følge opp og tar henvendelsen til orientering. Saken avsluttes.
- b. Kontrollutvalget vedtar å følge opp henvendelsen ved å be om mer informasjon. Utvalget kan for eksempel be kommunedirektøren om å gi informasjon i neste møte. Utvalget kan også be sekretariatet om å hente inn mer informasjon.
- c. Kontrollutvalget vedtar å følge opp henvendelsen med en kontrollhandling.

8. Hvis henvendelsen skal følges opp med en kontrollhandling

Dersom kontrollutvalget mener at henvendelsen dreier seg om et saksfelt som utvalget bør se nærmere på, må kontrollutvalget vurdere følgende:

- Tilsier en risiko- og vesentlighetsvurdering at utvalget skal bruke ressurser på saken, nå eller senere?
- Hvilken kontrollaktivitet er det mest hensiktsmessig å iverksette dersom det skal gjennomføres en kontroll?
- Skal den aktuelle henvendelsen brukes direkte i selve kontrollen eller skal den brukes indirekte til å indikere risikoen på et område?

Dersom forvaltningsrevisjon eller eierskapskontroll er aktuell kontrollaktivitet, kan saksfeltet settes på planen for forvaltningsrevisjon/eierskapskontroll når det skal lages ny plan eller planen skal rulleres. Eventuelt kan saksfeltet inkluderes i formål og/eller problemstillinger i en forvaltningsrevisjon/eierskapskontroll som skal bestilles.

Dersom utvalget vedtar å bestille en forvaltningsrevisjon eller annen undersøkelse, følges vanlige prosedyrer for dette, jf. pkt. 9.

9. Videre behandling

Det videre forløpet i saksbehandlingen følger de vanlige prosedyrene i tråd med bestiller/utfører-modellen, tilsvarende som for en forvaltningsrevisjon eller den kontrollformen som er valgt av kontrollutvalget.

VEDLEGG 2   Tiltak for god dialog og samhandling med kommunestyret

- ✓ Kontrollutvalgets medlemmer bør inviteres til kommunestyrets folkevalgtopplæring slik at de får samme innsikt i rollen som folkevalgt. Her bør også kommunestyrets og kontrollutvalgets kontrolloppgave være tema.
- ✓ Kontrollutvalget/sekretariatet bør tidlig i valgperioden holde en presentasjon for kommunestyret om arbeidet til kontrollutvalget.
- ✓ Kontrollutvalget bør årlig ha et dialogmøte med ordfører hvor de snakker om hvilke forventninger kommunestyret og kontrollutvalget har til hverandre, og om det er saker eller områder som kontrollutvalget bør følge med på. Dette bør følges opp.
- ✓ Kontrollutvalget bør ta initiativ overfor kommunestyret til å drøfte rutiner for hvor ofte kontrollutvalget skal rapportere om sitt arbeid, utover det som er lovpålagt.
- ✓ Kontrollutvalget kan avtale med ordfører at protokollen fra kontrollutvalgets møter blir lagt fram som referatsak i kommunestyret. Kontrollutvalgets leder kan be om taletid for å gi utfyllende informasjon, også om kontrollutvalgets leder ikke er medlem av kommunestyret.
- ✓ Kontrollutvalgets leder bør ta ordet når kommunestyret skal behandle rapporter fra kontrollutvalget og orientere om funn og anbefalinger som utvalgets forslag til vedtak bygger på, også om kontrollutvalgets leder ikke er medlem av kommunestyret.
- ✓ Alle medlemmer, evt. ordfører og gruppeledere i kommunestyret, kan med fordel involveres i ROV-prosessen¹² og få mulighet til å komme med innspill på viktige temaer som kan legges inn i planene før behandling i kommunestyret.
- ✓ Kontrollutvalget bør midtveis i perioden rullere vedtatt plan, og også her kan f.eks. gruppeledere og andre folkevalgte, inviteres til å komme med innspill til nye temaer for revisjonen.
- ✓ Plan for utvalgets arbeid bør oversendes kommunestyret til orientering.
- ✓ Årsrapporten fra kontrollutvalget bør utformes på en måte som vekker interesse for utvalgets arbeid.
- ✓ I kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskap og årsberetning kan utvalget legge inn temaer og problemstillinger som kan være av interesse for kommunestyrets medlemmer, f.eks. kommunal økonomisk bærekraft (KØB)

---

¹² Risiko- og vesentlighetsvurdering

VEDLEGG 3 Hva er et saksdokument?

Offentleglova [§ 4](#) har definert hva som er å regne som saksdokument.

Et **dokument** er informasjon som kan presenteres som en samlet, avgrenset helhet. Det kan være en e-post, en video, en SMS, et tradisjonelt brev på papir, eller en PDF-fil. Det er ikke teknologien eller formatet som bestemmer om noe er et dokument.

For å vite om noe er et **saksdokument** må en først vurdere om innholdet gjelder virksomhetens ansvarsområde. Og om det har kommet inn til, lagt fram for eller opprettet av virksomheten. Det meste sekretariatet oppretter på vegne av kontrollutvalget er å regne som saksdokumenter når det er sendt ut.

Offentleglova [§ 4](#) nevner også hva som ikke er å regne som saksdokument.

Er dokumentet sendt inn eller ut av virksomheten?

Hvis du har fått en henvendelse, eller selv henvendt deg til noen utenfor din egen virksomhet, regnes denne kommunikasjonen som «sending» inn eller ut. Det er ikke kanalen eller metoden som avgjør dette, men om dokumentet har blitt formidlet til eller fra en representant for virksomheten.

Blir dokumentet saksbehandlet og har verdi som dokumentasjon?

Terskelen for hva som regnes som saksbehandling er lav. Saksbehandling er når du sammenstiller, vurderer eller bruker informasjon, for så å forberede eller ta en avgjørelse på vegne av virksomheten.

VEDLEGG 4 Om klagerett over kontrollutvalgets vedtak

I veilederens kapittel 2.2 *Rolleavklaringer*, andre avsnitt under overskriften *Arbeidsmåte* står det:

Kontrollutvalget er ikke et ordinært forvaltningsorgan som fatter enkeltvedtak¹³. Kontrollutvalget kan ikke fatte eller omgjøre vedtak som er bindende for administrasjonen¹⁴. Videre betyr dette at de som kommer med henvendelser til kontrollutvalget, er ikke en part¹⁵ i påfølgende kontrollsak. Det er ikke klagerett på kontrollutvalgets vedtak.

Det er noen unntak, se vedlegg 4.

Her er en nærmere redegjørelse om hovedregelen og unntakene knyttet til kontrollutvalgets vedtak og eventuell klagerett på disse:

Kontrollutvalget i kommuneloven og forvaltningsloven

- Etter kommuneloven § 5-1 andre ledd bokstav d) er kontrollutvalget et «*folkevalgt organ*».
- Kommunelovens kapittel 11 regulerer hvordan saksbehandling skal skje i folkevalgte organ. I denne sammenheng er det særlig relevant å vise til kommuneloven § 11-2 som sier at «*Folkevalgte organer skal behandle saker og **treffe vedtak** i møter*».

Hovedreglene i forvaltningsloven § 2 og § 28

- Et **vedtak** er ifølge forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav a) «*en avgjørelse som treffes under utøving av offentlig myndighet og som generelt eller konkret er bestemmende for rettigheter eller plikter til private personer (enkeltpersoner eller andre private rettssubjekter)*».
Det er klart etter forvaltningsloven og kommuneloven at kontrollutvalget fatter *vedtak*.
- Et **enkeltvedtak** er ifølge forvaltningsloven § 2 første ledd b) «*et vedtak som gjelder rettigheter eller plikter til en eller flere bestemte personer*».
Det er klart at de aller fleste av kontrollutvalgets vedtak ikke utløser noen rettigheter eller plikter for bestemte personer.
- Retten til å **klage** er regulert i forvaltningsloven § 28. Det er en forutsetning at det dreier seg om et *enkeltvedtak*.

Særlige vedtak som utløser klagerett

I forvaltningsloven § 2 er det nevnt noen særskilte avgjørelser som regnes som enkeltvedtak. At disse avgjørelsene regnes som enkeltvedtak gjør at de utløser klagerett for parter eller andre med rettslig klageinteresse. Dette gjelder også hvis det er kontrollutvalget som har fattet avgjørelsen.

---

¹³ Forvaltningsloven § 2, første ledd bokstav b

¹⁴ Kontrollutvalgsboka 2021, s. 18.

¹⁵ Forvaltningsloven § 2, første ledd bokstav e

Avgjørelsene § 2 nevner er:

- Avgjørelse som gjelder ansettelse, oppsigelse, suspensjon, avskjed eller forflytting av offentlig tjenestemann.
- Vedtak om å ilegge offentlig tjenestemann ordensstraff eller tilstå ham pensjon.
- Avgjørelser som gjelder avvising av en sak¹⁶ eller bruk av særlige tvangsmidler for å få gjennomført et vedtak.

Forvaltningsloven har også enkelte særlige bestemmelser om klagerett over avgjørelser som ikke i seg selv kan regnes som egne enkeltvedtak, og visse særlige regler for behandlingen av slike klager:

- Den som blir pålagt å gi opplysninger har rett til å klage over pålegget dersom han mener at han ikke har plikt eller lovlig adgang til å gi opplysningene, jf. forvaltningsloven § 14.
- Den som blir utsatt for husundersøkelse, bokettersyn og annen gransking som ikke blir utført på offentlig kontor eller tjenestested, har rett til å klage over at granskingen fremmes, jf. forvaltningsloven § 15.
- En part som får avslag på begjæring om innsyn i et bestemt dokument eller om å få gjøre seg kjent med en bestemt opplysning som gjelder parten/partens sak, har klagerett, jf. forvaltningsloven § 21.

Sist, men ikke minst, så må det også nevnes at avslag på innsyn etter offentleglova kan påklages, jf. offentleglova § 32.

Forvaltningslovens kapittel VI regulerer nærmere vilkårene for å klage og hvordan eventuell klagebehandling skal skje.

---

¹⁶ Norsk Lovkommentar, note 49 til Forvaltningsloven:
Ved Jan Fridthjof Bernt. Noter er sist hovedrevidert 06.12.2017.

«Det følger av § 2 tredje ledd at avgjørelser som går ut på å avvise en sak, helt skal følge reglene for enkeltvedtak, slik at reglene i lovens kap. IV-VI kommer til anvendelse.

Avvisning etter § 2 tredje ledd vil si at vedkommende forvaltningsorgan beslutter å ikke treffe realitetsavgjørelse i en sak som formelt er innbrakt for organet, eller avviser en klage fremsatt etter § 28, f.eks. fordi den er for sent fremsatt eller at klager ikke har klagerett. Se også § 28 tredje ledd, om når det er klagerett over klageinstansens vedtak om avvisning av klage.

Det vil også være avvisning om et forvaltningsorgan returnerer søknad eller annen henvendelse under henvisning til at det ikke er rett organ, eller at dette ikke er et spørsmål som forvaltningen skal ta stilling til.»

Harald Mo (NO) <harald.mo@pwc.com>

Fwd: Høring - endringer i kommuneloven

1 e-post

Knut Klingenberg <knutklingenberg@gmail.com>
Til: "Harald Mo (NO)" <harald.mo@pwc.com>

1. juli 2022 kl. 13:42

----- Forwarded message -----

Fra: **Anne-Karin Femanger Pettersen** <anne-karin@fkt.no>
Date: fre. 1. jul. 2022, 13:39
Subject: Høring - endringer i kommuneloven
To: Forum for Kontroll og Tilsyn <fkt@fkt.no>**Til FKTs medlemmer v/leder kontrollutvalg og daglig leder sekretariat**

Kommunal- og distriktsdepartementet sender med dette på høring forslag til endringer i lov 22. juni 2018 nr. 83 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven). Lovendringene skal etter planen tre i kraft før kommunestyre- og fylkestingsvalget i 2023.

Departementet ber høringsinstansene (FKT) om å sende høringsnotatet til underliggende organer og eventuelle andre virksomheter som kan ha interesse av forslagene og ønske om å gi innspill.

Høringsfristen er 14. oktober 2022

FKT vil avgi høringsuttalelse. Medlemmer som ønsker å sende innspill til FKTs høringsuttalelse, må gjøre det innen 14. september.

Vedlagt følger høringsbrev og høringsnotat om endringer i kommuneloven.

Med vennlig hilsen

Anne-Karin Femanger Pettersen
Generalsekretær

Forum for kontroll og tilsyn / Postboks 41 Sentrum, 0101 Oslo / fkt@fkt.no / +47 414 71 166 / www.fkt.no

---

2 vedlegg **Endringer i kommuneloven - høring(87172).pdf**
166K **Høringsnotat om endringer i kommuneloven(86559).pdf**
632K

**DET KONGELIGE
KOMMUNAL- OG DISTRIKTSDEPARTEMENT**

Ifølge liste

Deres ref	Vår ref	Dato
	22/5105-1	22. juni 2022

Endringer i kommuneloven – høring

Kommunal- og distriktsdepartementet sender med dette på høring forslag til endringer i lov 22. juni 2018 nr. 83 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven).

Departementet foreslår i høringsnotatet noen mindre endringer i kommuneloven. Departementet foreslår blant annet endringer i reglene om valg til folkevalgte organer, at medvirkningsråd skal kunne opprette arbeidsutvalg og at interkommunale politiske råd og kommunale oppgavefelleskap skal kunne bruke forkortelsene IPR og KO i navnet. Departementet mener det er behov for klargjørende regler om minimumsavdrag på lån, og foreslår derfor en forskriftshjemmel. I tillegg har departementet forslag om enkelte andre tydeliggjøring og justeringer.

Lovendringene skal etter planen tre i kraft før kommunestyre- og fylkestingsvalget i 2023.

Departementet ber høringsinstansene om å sende høringsnotatet til underliggende organer og eventuelle andre virksomheter som kan ha interesse av forslagene og ønske om å gi innspill.

Høringsuttalelser skal avgis digitalt på regjeringen.no. Dette gjøres under «Send inn hørings svar» på www.regjeringen.no/id2920339. Alle kan avgi høringsuttalelse. Høringsuttalelser er offentlige etter offentleglova og blir publisert sammen med øvrige høringsuttalelser.

Høringsfristen er **14. oktober 2022**.

Postadresse	Kontoradresse	Telefon*	Avdeling	Saksbehandler
Postboks 8112 Dep	Akersg. 59	22 24 90 90	Kommunalavdelingen	Siri Sand Kaastad
0032 Oslo		Org.nr.		22 24 70 94
postmottak@kdd.dep.no	www.kdd.dep.no	972 417 858		

Med hilsen

Siri Halvorsen (e.f.)
avdelingsdirektør

Siri Sand Kaastad
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Ifølge liste

Departementene

Arbeids- og velferdsdirektoratet
Barneombudet
Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet
Brønnøysundregistrene
Datatilsynet
Digitaliseringsdirektoratet
Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap

Finanstilsynet
Forbrukerrådet
Forbrukertilsynet
Helsedirektoratet
Husbanken
Kommunalbanken
Konkurransetilsynet
Oslo Met
Likestillings- og diskrimineringsombudet
Nord universitetet
Norges handelshøyskole NHH
Norges Bank
NTNU
SIVA- Selskapet for industrivekst
Statens helsetilsyn
Statens kartverk
Statsforvalterne
Statistisk sentralbyrå
Sysselmeisteren på Svalbard

Universitetet for miljø- og biovitenskap
Universitetet i Agder
Universitetet i Bergen
Universitetet i Oslo
Universitetet i Stavanger
Universitetet i Tromsø
Utdanningsdirektoratet
Utlendingsdirektoratet

Riksrevisjonen
Sámediggi – Sametinget
Sivilombudet

Fylkeskommunene
Kommunene
Longyearbyen lokalstyre

Advokatforeningen
Akademikerne
Arbeidsgiverforeningen Spekter
Avfall Norge
Delta
Fagforbundet i Norge
Fellesforbundet
Forum for kontroll og tilsyn
Friluftsrådernes landsforbund
Handelshøyskolen BI
KS
Landsorganisasjonen i Norge
NITO

Norges handelshøyskole
Norges Juristforbund
Norges kemner- og kommuneøkonomers forbund
Norges kommunerevisorforbund
Norges kulturvernforbund
Norsk journalistlag
Norsk Kommunalteknisk Forening
Norsk Presseforbund
Norsk Psykologforening
Norsk Redaktørforening
Norsk Rådmannsforum
Norsk Vann
Næringslivets Hovedorganisasjon

Revisorforeningen
Samarbeidsrådet for yrkesopplæring
Samfunnsbedriftene
Unio
Utdanningsforbundet
Virke
Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund

Arbeiderpartiet
Demokratene
Det Liberale Folkepartiet
Fremskrittspartiet
Høyre
Kristelig Folkeparti
Kystpartiet
Miljøpartiet De Grønne
Norges Kommunistiske Parti
Partiet De Kristne
Pensjonistpartiet
Piratpartiet
Rødt
Samfunnspartiet
Senterpartiet
Sosialistisk Venstreparti
Venstre

Kommunal- og distriktsdepartementet

Høringsnotat

Endringer i kommuneloven

1	HOVEDINNHALDET I HØRINGSNOTATET	5
2	BAKGRUNN FOR LOVFORSLAGET	6
3	REGULERINGEN AV ARBEIDSUTVALG	7
3.1	Innledning	7
3.2	Gjeldende rett	7
3.3	Departements vurderinger og forslag	7
4	ARBEIDSUTVALG FOR MEDVIRKNINGSRÅD	8
4.1	Innledning	8
4.2	Gjeldende rett	8
4.3	Departementets vurderinger og forslag	9
5	VALG AV VARAORDFØRER	9
5.1	Innledning	9
5.2	Gjeldende rett	10
5.3	Departementets vurderinger og forslag	10
6	AVSTEMNING VED FORHOLDSVALG	10
6.1	Innledning	10
6.2	Gjeldende rett	10
6.3	Departementets vurderinger og forslag	11
7	AVSTEMNING VED FLERTALLSVALG	11
7.1	Innledning	11
7.2	Gjeldende rett	11
7.3	Departementets vurderinger og forslag	12
7.3.1	Skriftlig avstemning ved flertallsvalg	12
7.3.2	Skriftlig avstemning ved ansettelse	12
8	SETTEMEDLEMMER	13
8.1	Innledning	13

8.2	Gjeldende rett	13
8.3	Departementets vurderinger og forslag	14
9	OPPRYKK FOR VARAMEDLEMMER – DIREKTEVALGTE KOMMUNEDELSUTVALG	15
9.1	Innledning	15
9.2	Gjeldende rett	15
9.3	Departementets vurderinger og forslag	16
10	FORHOLD SOM GIR GRUNNLAG FOR SUSPENSJON	16
10.1	Innledning	16
10.2	Gjeldende rett	17
10.3	Departementets vurderinger og forslag	17
11	MØTE-, TALE- OG FORSLAGSRETT I FOLKEVALGTE ORGANER	18
11.1	Innledning	18
11.2	Gjeldende rett	18
11.3	Departementets vurderinger og forslag	19
12	VEDTAK I SAK SOM IKKE ER OPPFØRT I SAKSLISTEN ELLER HVOR SAKSDOKUMENTER IKKE ER SENDT	20
12.1	Innledning	20
12.2	Gjeldende rett	20
12.3	Departementets vurderinger og forslag	20
13	ANSETTELSE AV KOMMUNALE OMBUD	21
13.1	Innledning	21
13.2	Gjeldende rett	21
13.3	Departementets vurderinger og forslag	22
14	MINIMUMSAVDRAG PÅ LÅN – FORSKRIFTSHJEMMEL	23
14.1	Innledning	23
14.2	Gjeldende rett	23

14.3	Departements vurderinger og forslag	23
15	NAVN PÅ INTERKOMMUNALE SAMARBEID ETTER KOMMUNELOVEN	24
15.1	Innledning	24
15.2	Gjeldende rett	24
15.3	Departements vurderinger og forslag	25
16	VARSLING TIL KONTROLLUTVALGET OM MØTER	26
16.1	Innledning	26
16.2	Gjeldende rett	26
16.3	Departementets vurderinger og forslag	26
17	FORHOLDET TIL LONGYEARBYEN LOKALSTYRE	27
18	ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER	28
19	MERKNADER TIL ENKELTE AV FORSLAGENE TIL LOVENDRINGER	28
20	FORSLAG TIL LOV OM ENDRINGER I KOMMUNELOVEN OG SVALBARDLOVEN	32

1 Hovedinnholdet i høringsnotatet

I dette høringsnotatet foreslår departementet enkelte mindre endringer i kommuneloven. Noen lovendringer er av lovteknisk art og noen er innholdsmessige justeringer. Forslagene i dette høringsnotatet er satt opp i samme rekkefølge som de er regulert i kommuneloven.

Enkelte folkevalgte organer har adgang til å opprette arbeidsutvalg og velge medlemmer til dette. I kapittel 3 og 4 foreslår departementet noen endringer i reglene om arbeidsutvalg. Departementet foreslår at det samme organet som opprettet arbeidsutvalget også skal få myndighet til å velge settemedlem og nye medlemmer. I tillegg foreslår departementet at medvirkningsråd etter kommuneloven § 5-12 skal kunne opprette arbeidsutvalg.

Manglende lovregulering av valg av varaordfører har reist noen tolkningsspørsmål. I kapittel 5 i høringsnotatet foreslår derfor departementet å regulere enkelte spørsmål om valg av varaordfører. Departementet foreslår å lovfeste at det skal velges en ny varaordfører i tilfeller hvor varaordfører trer endelig ut av vervet og at det skal velges en midlertidig varaordfører i tilfeller hvor varaordfører får midlertidig fritak.

I kapittel 6 foreslår departementet at avstemning ved forholdsvalg også kan gjøres ved stemmetegn, som et alternativ til skriftlig avstemning. I kapittel 7 foreslår departementet en uttrykkelig bestemmelse om at flertallsvalg skal gjennomføres ved å vise stemmetegn. Dette betyr at det ved flertallsvalg ikke er adgang til skriftlig avstemning. Ved ansettelser skal det derimot være adgang til skriftlig avstemning.

Dagens bestemmelser legger store begrensninger på hvem som kan velges som settemedlem. I kapittel 8 foreslår departementet å utvide kretsen av valgbare settemedlemmer, slik at kommunestyret ikke lenger må følge listen over varamedlemmer. Departementet foreslår i tillegg en lovteknisk endring, slik at reguleringen av settemedlemmer kan samles i en ny, egen bestemmelse i § 7-11.

Kommuneloven slår i dag fast at det er kommunestyret som velger nye medlemmer hvis et medlem av et direkte valgt kommunedelsutvalg trer endelig ut. Dette gjelder selv om det ikke er kommunestyret som har valgt medlemmene. I kapittel 9 foreslår departementet at varamedlemmer skal rykke opp i den rekkefølgen de er valgt når et medlem av et direkte valgt kommunedelsutvalg trer endelig ut.

Hvis visse vilkår er oppfylt, kan kommunestyret vedta å suspendere en folkevalgt. I kapittel 10 i høringsnotatet foreslår departementet noen mindre justeringer i suspensjonsbestemmelsen i kommuneloven for å rette opp i noen uheldige og utilsiktede inkurier av hvilke bestemmelser i straffeloven som omfattes. Suspensjonsbestemmelsen flyttes samtidig til en ny § 7-12.

Departementet har mottatt enkelte henvendelser som kan tyde på at loven ikke er tydelig nok på hvem som kan ha møte-, tale- og forslagsrett i folkevalgte organer. I kapittel 11 foreslår vi derfor å presisere i kommuneloven at det er *medlemmene* i folkevalgte organer som har møte-, tale- og forslagsrett i organets møter og at det ikke kan gis møte-, tale- og forslagsrett til andre, utover det som følger av lov.

Bestemmelsen om når vedtak kan fattes i et folkevalgt organ, selv om saken ikke er oppført på sakslisten og selv om saksdokumenter ikke er sendt ut sammen med innkallingen, er språklig uklar. Departementet foreslår i kapittel 12 i høringsnotatet å klargjøre at vedtak kan

fattes i slike situasjoner dersom ikke *minst* 1/3 av de møtende medlemmene motsetter seg dette.

I kapittel 13 i høringsnotatet foreslår departementet å lovfeste at det er kommunestyret som ansetter i ombudsstillinger som kommunen selv velger å opprette. Bakgrunnen for forslaget er at forholdet mellom reglene for ombud og reglene om kommunedirektørens løpende personalansvar i dag er noe uklart.

Kommuneloven stiller krav om minste årlige avdrag på lån (minimumsavdrag). Dersom kommunen organiserer deler av sin virksomhet i kommunale foretak, interkommunale politiske råd eller kommunale oppgavefellesskap, og/eller oppretter lånefond, oppstår det enkelte problemstillinger om minimumsavdrag. Departementet mener det er behov for klargjørende regler om minimumsavdraget. I høringsnotatet kapittel 14 foreslår derfor departementet en forskriftshjemmel.

I dag er det et krav i kommuneloven at interkommunale politiske råd og kommunale oppgavefellesskap må ha navn som inneholder ordene interkommunalt politisk råd og kommunalt oppgavefellesskap. Departementet foreslår i kapittel 15 i høringsnotatet å åpne for at det i tillegg blir mulig å bruke forkortelsene «IPR» og «KO».

Kommuneloven sier at kontrollutvalget «skal varsles» om møter i generalforsamling, representantskap og andre eierorganer i heleide kommunale selskaper, uten at det står hvem som har en plikt til å varsle. Departementet foreslår å presisere i lov at det er kommunen som har en plikt til å varsle kontrollutvalget, se kapittel 16.

Departementet foreslår i kapittel 17 at endringene i høringsnotatet skal gjelde tilsvarende for Longyearbyen lokalstyre. De fleste endringene vil komme til anvendelse for Longyearbyen lokalstyre gjennom henvisningsbestemmelser, men i tillegg må det gjøres to endringer i Svalbardloven.

Kommuneloven regulerer både kommunenes og fylkeskommunenes virksomhet. For å forenkle framstillingen bruker departementet i høringsnotatet *kommune* som felles betegnelse for *kommune og fylkeskommune* og *formannskap* som felles betegnelse for *formannskap og fylkesutvalg*, hvis ikke noe annet framgår av sammenhengen. På samme måte omtaler departementet bare *kommunale organer*, selv om framstillingen også gjelder for tilsvarende fylkeskommunale organer.

2 Bakgrunn for lovforslaget

Ny kommunelov 22. juni 2018 har nå virket i noe tid. De fleste av bestemmelsene i loven trådte i kraft høsten 2019, mens økonomibestemmelsene trådte i kraft 1. januar 2020 og internkontrollbestemmelsene 1. januar 2021. Loven har i all hovedsak blitt tatt godt imot av sine brukere. Departementet har fått mange tilbakemeldinger på at loven fungerer bra og er lettere å forholde seg til enn forrige kommunelov (1992).

På bakgrunn av de første erfaringene med kommuneloven (2018) har departementet oppdaget og blitt gjort oppmerksom på, behov for enkelte justeringer og tydeliggjøringer i lovteksten. Dette er mindre endringer som til dels er av lovteknisk art og til dels er innholdsmessige justeringer. Ved utformingen av loven ble det lagt stor vekt på klarhet og tydelighet i formuleringen av lovbestemmelsene. For å opprettholde en god og tydelig lov, vil departementet fortsatt rette stor oppmerksomhet på dette, både ved utarbeidelsen av nye lovtekster og ved å justere eksisterende bestemmelser der det er behov. I dette høringsnotatet foreslås derfor flere mindre endringer og justeringer.

Departementet legger opp til at lovendringene skal tre i kraft før kommende kommunestyre- og fylkestingsvalg i 2023.

3 Reguleringen av arbeidsutvalg

3.1 Innledning

Enkelte folkevalgte organer har adgang til å opprette arbeidsutvalg og velge medlemmer til dette. Loven legger likevel opp til at der det skal velges et settemedlem eller et nytt medlem til arbeidsutvalget, er det kommunestyret som har myndigheten til å foreta valget. Dette er en utilsiktet konsekvens av de *generelle* reglene i § 7-10 om valg av settemedlem og valg av nytt medlem til folkevalgte organer. Departementet vil derfor foreslå at det samme organet som oppretter arbeidsutvalget, også får myndighet til å velge settemedlem og nye medlemmer til arbeidsutvalget.

3.2 Gjeldende rett

Etter kommuneloven har enkelte av de folkevalgte organene en adgang til å opprette arbeidsutvalg. Dette kan være arbeidsutvalg for enkelte saker, men det kan også være langvarige og permanente arbeidsutvalg som gjelder hele eller store deler av valgperioden. Arbeidsutvalgene er folkevalgte organer, se § 5-1 andre ledd bokstav e.

De organene som kan opprette arbeidsutvalg er formannskapet, se § 5-6 tredje ledd, utvalg, se § 5-7 tredje ledd første punktum og kommunestyrekomiteer, se § 5-9 sjette ledd.

Hovedregelen er at arbeidsutvalg må bestå av medlemmer som er valgt blant medlemmene av organet. Kommunedelsutvalg kan også velge arbeidsutvalg, men her gjelder ikke kravet om at medlemmene må velges blant kommunedelsutvalgets medlemmer, se § 5-7 tredje ledd andre punktum.

Siden arbeidsutvalg er et folkevalgt organ og medlemmene er folkevalgte i lovens forstand, gjelder reglene om settemedlemmer og nyvalg i § 7-10 andre og fjerde ledd. Det betyr at hvis medlemmet av arbeidsutvalget får fritak i minst tre måneder så kan *kommunestyret* velge settemedlem. Videre betyr dette at kommunestyret skal velge nytt medlem hvis medlemmet trer endelig ut av arbeidsutvalget. Det er altså ikke det organet som arbeidsutvalget sorterer under, som har valgmyndigheten i disse situasjonene.

3.3 Departements vurderinger og forslag

Loven slår klart fast at myndigheten til å opprette og velge medlemmer til arbeidsutvalg, ligger i det aktuelle folkevalgte organet. Ettersom denne myndigheten er lagt til organet selv, mener departementet at loven også bør gjøre det klart at det er samme organ som har myndigheten til å gjøre endringer i organiseringen av arbeidsutvalgene. Siden kommunestyrene ikke har noen rolle når det gjelder opprettelsen av arbeidsutvalg og hvem som blir valgt inn, mener departementet det er uheldig at kommunestyret har en avgjørende rolle i etterfølgende endringer i sammensetningen.

Departementet mener det er selvsagt at organet som oppretter arbeidsutvalget også skal kunne nedlegge eller omorganisere arbeidsutvalget, og dette bør også komme klart frem av lovteksten. Med «organet» sikter vi her til formannskap og utvalg. Departementet foreslår derfor å tydeliggjøre dette i loven.

Dette er imidlertid ikke like selvsagt når det gjelder kommunestyrekomiteer. Kommunestyrekomiteer er nært knyttet til kommunestyret som saksforberedende organer for kommunestyret. Kommunestyrekomiteen kan bare opprette arbeidsutvalg hvis ikke kommunestyret har bestemt noe annet. Det gir derfor best sammenheng i regelverket at kommunestyrekomiteen bare skal kunne nedlegge eller organisere arbeidsutvalget hvis ikke kommunestyret har bestemt noe annet.

Departementet mener det er organet som oppretter og velger medlemmene av arbeidsutvalget som også skal velge nye medlemmer dersom et medlem av arbeidsutvalget trer endelig ut. Det bør også være det samme organet som kan velge settemedlem. Når det for eksempel er et planutvalg som oppretter og velger medlemmer i et arbeidsutvalg, så bør det ikke være kommunestyret som velger settemedlemmer eller nye medlemmer til arbeidsutvalget ved endelig uttreden, men det bør gjøres av planutvalget selv. Prosessen bør følge det som ellers gjelder ved suppleringsvalg og nyvalg, jf. kommuneloven § 7-10 syvende ledd. Det innebærer at det er den gruppen som «mister» et medlem, som foreslår hvem det nye medlemmet skal være. Organet plikter deretter å velge den kandidaten, dersom de alminnelige valgbarhetsvilkårene er oppfylt.

Departementet vil på bakgrunn av dette foreslå et tillegg i §§ 5-6 tredje ledd, § 5-7 tredje ledd og § 5-9 sjette ledd, som gir disse organene adgang til å omorganisere og nedlegge arbeidsutvalg som de selv har opprettet. I tillegg foreslår departementet at det i § 7-10 og i ny § 7-11 slås fast at det er gruppen selv som foreslår kandidaten når det skal foretas et nyvalg eller valg av settemedlem til arbeidsutvalget.

4 Arbeidsutvalg for medvirkningsråd

4.1 Innledning

I dette kapittelet foreslås det å åpne for at medvirkningsråd etter kommuneloven § 5-12 skal kunne opprette arbeidsutvalg på samme måte som for eksempel utvalg etter kommuneloven § 5-7. Det har kommet frem at medvirkningsrådene har et behov for å kunne ha denne type arbeidsutvalg på samme måte som for eksempel utvalg har.

Det som her sies om medvirkningsråd, gjelder også for annet medvirkningsorgan for ungdom etter § 5-12.

4.2 Gjeldende rett

Medvirkningsråd er regulert i kommuneloven § 5-12. Dette er organer som kommunestyret og fylkestinget skal velge selv. Det skal være et eldreråd, et råd for personer med funksjonsnedsettelse og et ungdomsråd eller annet medvirkningsorgan for ungdom. Nærmere regler om disse medvirkningsrådene finnes i forskrift om medvirkningsordninger (FOR-2019-06-17-727). Medvirkningsorganene går inn under kategorien *andre kommunale organer* etter kommuneloven § 5-2, bokstav e. Det følger imidlertid av tredje ledd i § 5-2 at de bestemmelsene som gjelder for folkevalgte organer etter § 5-1, også vil gjelde for medlemmer av medvirkningsrådene.

Etter kommuneloven har enkelte av de folkevalgte organene etter § 5-1, adgang til å opprette arbeidsutvalg. Dette er regulert uttrykkelig for de organene som har slik adgang. Arbeidsutvalgene kan opprettes for enkelte saker eller som langvarige og permanente arbeidsutvalg. Slike arbeidsutvalg er folkevalgte organer, se § 5-1 andre ledd bokstav e). Se nærmere omtale av arbeidsutvalg i kapittel 3.

For medvirkningsrådene er det ikke åpnet for å opprette arbeidsutvalg i kommuneloven. Følgelig kan medvirkningsrådene ikke opprette arbeidsutvalg. Dette betyr at det ikke kan etableres en eller flere faste grupper med medlemmer fra medvirkningsrådet for å behandle saker mellom møtene i medvirkningsorganet.

4.3 Departementets vurderinger og forslag

Departementet har fått innspill og tilbakemeldinger om at mange medvirkningsorganer har et ønske om og behov for å kunne opprette arbeidsutvalg. Departementet mener det er gode grunner for å åpne for at medvirkningsråd kan opprette arbeidsutvalg. Arbeidsutvalg vil kunne gjøre det lettere å fordele oppgaver og å organisere seg slik at medvirkningsrådene vil kunne involvere seg i flere saker eller gå dypere inn i den enkelte sak. Effektive og gode medvirkningsråd vil kunne styrke rådernes mulighet til å bli hørt og bedre sakenes opplysning.

Departementet mener rammene for arbeidsutvalgene som medvirkningsrådene kan oppnevne, i hovedsak bør være tilsvarende andre arbeidsutvalg som kommuneloven åpner for. Det foreslås imidlertid at disse arbeidsutvalgene kategoriseres som «andre kommunale organer» slik medvirkningsrådene er, og ikke som «folkevalgt organ» slik arbeidsutvalgene ellers er. Dette for å følge opp lovens systematikk mellom skille mellom folkevalgte organer og andre kommunale organer. De innholdsmessige rammene for arbeidsutvalgene vil imidlertid bli de samme.

Departementet mener videre at det bør være like rammer for arbeidsutvalg for de ulike medvirkningsrådene. Det er ingen grunn til å ha ulike regler om dette.

Det foreslås derfor at medvirkningsrådene selv skal få adgang til å oppnevne arbeidsutvalg dersom de ønsker det. Slike arbeidsutvalg må bestå av medlemmer som er valgt blant medlemmene i medvirkningsrådet. En naturlig konsekvens av dette er at medvirkningsrådene selv også kan omorganisere eller legge ned arbeidsutvalget når de måtte ønske det. Dette er i tråd med det som nå foreslås for andre arbeidsutvalg etter kommuneloven, se forslaget i kapittel 3.

Når det gjelder oppgaver for arbeidsutvalget, vil det i hovedsak være opp til medvirkningsrådet selv å bestemme dette. Siden medvirkningsråd ikke skal fatte vedtak, vil det ikke være aktuelt å åpne for at arbeidsutvalgene kan få myndighet til å fatte vedtak slik som det er adgang til for flere andre arbeidsutvalg. Det foreslås derfor ingen bestemmelse om dette.

Departementet foreslår et nytt femte ledd i § 5-12 der det åpnes for at medvirkningsråd kan opprette arbeidsutvalg. Arbeidsutvalgene vil være andre folkevalgt organer etter § 5-2 og en rekke av reglene i kommuneloven vil derfor gjelde for slike arbeidsutvalg. For øvrig vil de i hovedsak ha samme rammer som andre arbeidsutvalg etter kommuneloven.

5 Valg av varaordfører

5.1 Innledning

Kommuneloven regulerer i særskilte bestemmelser valg av ordfører og varaordfører. I dagens lov er valg av ordfører mer utførlig regulert enn valg av varaordfører. Manglende lovregulering har reist noen tolkningsspørsmål. Departementet mener det er behov for å supplere loven når det gjelder enkelte spørsmål om valg av varaordfører.

5.2 Gjeldende rett

Kommuneloven § 6-2 regulerer valg av ordfører og varaordfører. § 6-2 fjerde ledd bestemmer at hvis ordføreren trer midlertidig ut av vervet, rykker varaordføreren opp som ordfører. En ny varaordfører skal da velges midlertidig. § 6-2 fjerde ledd punktum bestemmer videre at hvis ordføreren trer endelig ut av vervet, skal det velges ny ordfører.

Lovteksten sier ingenting om situasjonene hvor varaordfører trer endelig ut av vervet eller der hun eller han får midlertidig fritak. Departementet har imidlertid i uttalelsene 19/5960-2 og 20/5227-2 lagt til grunn at i tilfeller hvor varaordføreren får midlertidig fritak, skal det velges en midlertidig varaordfører for den perioden hvor varaordføreren har midlertidig fritak. Dette bygger på at § 6-2 første ledd forutsetter at kommunen til enhver tid har en varaordfører i funksjon. Derfor må det samme gjelde i tilfeller hvor varaordfører trer endelig ut av vervet. Også i de tilfellene må loven forstås slik at det må velges en ny varaordfører.

5.3 Departementets vurderinger og forslag

Departementet mener at også reglene om valg og midlertidig valg av varaordfører bør uttrykkes i loven. Reglene er prinsipielle og viktige, og allerede av den grunnen bør de lovfestes. At departementet har fått henvendelser om hvordan reglene er å forstå, underbygger behovet for lovfesting. I tillegg mener departementet at det er viktig med en helhetlig lovregulering av valg av både ordfører og varaordfører.

Departementet vil etter dette foreslå å lovfeste at i tilfeller hvor varaordfører trer endelig ut av vervet, skal det velges en ny varaordfører. I tillegg foreslår departementet å lovfeste at i tilfeller hvor varaordfører får midlertidig fritak, skal det velges en midlertidig varaordfører. Forslagene tas inn i kommuneloven § 6-2 fjerde ledd.

Etter departementets vurdering innebærer ikke forslagene en endring av gjeldende rett, men en kodifisering av ulovfestet rett.

6 Avstemning ved forholdsvalg

6.1 Innledning

Avstemning ved forholdsvalg må i dag gjøres skriftlig. At loven pålegger skriftlighet kan imidlertid synes som en unødvendig streng regel. Derfor vil departementet høre et forslag om at forholdsvalg også kan gjøres ved stemmetegn, som et alternativ til skriftlighet.

6.2 Gjeldende rett

Kommuneloven § 7-5 og § 7-6 regulerer valg til folkevalgte organer gjennom forholdsvalgmetoden. Det følger av § 7-5 første ledd at forholdsvalg foregår på grunnlag av lister med forslag til kandidater. Listene skal være innleverte på forhånd. Av § 7-5 tredje ledd følger det at listeforslaget skal være underskrevet. Kommuneloven § 7-6 regulerer valgoppgjøret, og i første ledd fastslås det at ved valgoppgjøret fordeles organets medlemsplasser på de ulike listene etter hvor mange stemmesedler hver liste har fått.

Det er etter dette på det rene at loven legger opp til en *skriftlig* avstemning, jf. lovens omtale av stemmesedler.

Om det også er adgang til å gjennomføre et forholdsvalg gjennom å vise stemmetegn, er ikke omtalt i lov eller forarbeider. Departementet har i uttalelse (sak 19/3463) vurdert om det er

adgang til å gjennomføre et forholdsvalg gjennom å vise stemmetegn eller om det kun er lov med skriftlig stemmegivning. I uttalelsen konkluderte departementet med at det ikke er adgang til å gjennomføre forholdsvalg med stemmetegn.

6.3 Departementets vurderinger og forslag

Selv om det i mange tilfeller sannsynligvis vil være mest praktisk å gjennomføre et forholdsvalg med lister og stemmesedler, er det i utgangspunktet vanskelig å se at det bør være forbudt å gjennomføre dette ved stemmetegn. Det viktigste hensynet ved slike valg må være å sikre at resultatet er kontrollerbart. En ordning hvor man stemmer ved stemmetegn gir tilstrekkelige muligheter for kontroll. Vi viser i den forbindelsen til at den alminnelige avstemningsmåten etter kommuneloven er den hvor man viser stemmetegn. Det er derfor ikke tvilsomt at den måten sikrer tilstrekkelig kontroll.

Ved å vise stemmetegn, viser man også for offentligheten hvilket parti eller liste man stemmer på. De aller fleste stemmer naturlig nok på eget parti eller egen liste, men det kan muligens en sjelden gang forekomme at en representant ønsker å stemme på et annet parti eller annen liste. I den grad det å måtte stemme ved stemmetegn oppleves ubehagelig i disse tilfellene, er ikke det et tungtveiende argument mot en slik ordning. Det kan tvert imot argumenteres med at det bør være synlig for offentligheten hvilket parti eller liste en kommunestyrerepresentant stemmer på ved valg til for eksempel et utvalg.

Etter kommuneloven av (1992) var det adgang til å endre rekkefølgen på listekandidatene, se § 37 nr. 2. Denne muligheten ble ikke videreført i kommuneloven (2018). En mulighet for å endre rekkefølgen ville betinget skriftlig avstemning, men siden muligheten ikke finnes lenger, er heller ikke dette et argument mot avstemning ved stemmetegn.

Loven bør fortsatt ta utgangspunkt i skriftlig valg. Det er sannsynligvis den formen som vil bli mest brukt. Dersom det er ulike oppfatninger om hvilken valgform kommunestyret skal benytte, avgjøres det ved alminnelig flertall i samsvar med kommunelovens alminnelige prinsipp i § 11-9 andre ledd.

Departementet vil etter dette foreslå et nytt fjerde ledd i § 7-5, som sier at det velgende organet selv beslutter om avstemningen skal foregå skriftlig eller ved å vise stemmetegn. Departementet foreslår også å ta inn «stemmer» i § 7-6 første ledd første punktum som et alternativ til stemmesedler. Det skal tydeliggjøre at det er adgang til å stemme ved stemmetegn.

7 Avstemning ved flertallsvalg

7.1 Innledning

Kommuneloven inneholder ingen uttrykkelige bestemmelser om avstemningsmåten ved flertallsvalg. Dette er et prinsipielt viktig spørsmål som bør være klart lovregulert. Departementet foreslår derfor å lovfeste at det ikke er adgang til skriftlig avstemning ved flertallsvalg. Derimot foreslår departementet at det skal være adgang til skriftlig avstemning ved ansettelser.

7.2 Gjeldende rett

Ved valg av leder og nestleder i folkevalgte organer, skal det benyttes flertallsvalg, jf. kommuneloven § 7-4 andre ledd. Det samme gjelder når kommunestyret skal ansette

kommunedirektør eller andre som det er lovfestet at kommunestyret kan ansette. Dette følger av de ordinære reglene for vedtak i § 11-9 andre ledd.

Kommuneloven inneholder ingen uttrykkelige bestemmelser om avstemningsmåten ved flertallsvalg. Dette i motsetning til kommuneloven 1992, som bestemte i § 35 nr. 5 at ved valg og ansettelse kunne hvert enkelt medlem kreve skriftlig avstemning.

Hvilken rettslig betydning det skal ha at bestemmelsen om adgangen til å kreve skriftlig avstemning ikke ble videreført i kommuneloven (2018), er ikke omtalt i forarbeidene. Departementet har i uttalelse (sak 19/4561) vurdert betydningen av at § 35 nr. 5 om adgang til å kreve skriftlig avstemning ikke ble videreført i den nye loven. I uttalelsen viser departementet til at hovedregelen både etter 1992-loven og etter 2018-loven er at avstemninger skal skje åpent i møte ved stemmetegn. Unntak fra denne hovedregelen vil bare kunne gjøres i de tilfeller loven bestemmer det. Siden kommuneloven (2018) ikke viderefører den klare hjemmelen i 1992-loven om at skriftlige avstemninger kan kreves ved valg og ansettelse, la departementet i uttalelsen til grunn at kommuneloven (2018) ikke åpner for skriftlig avstemning ved flertallsvalg.

7.3 Departementets vurderinger og forslag

7.3.1 Skriftlig avstemning ved flertallsvalg

Hvilke regler som gjelder ved valg, bør i stor grad være lovfestet. Både den prinsipielle og praktiske betydningen av reglene tilsier lovfesting.

Departementet foreslår en bestemmelse som uttrykkelig slår fast at flertallsvalg skal gjennomføres ved å vise stemmetegn. Det vil si at det klargjøres at det ikke er adgang til skriftlig avstemning. Slik departementet ser det, innebærer forslaget en kodifisering av gjeldende rett.

Departementet mener at kommunestyremedlemmers stemmegivning ved valg av ledere og nestledere til ulike organer bør være åpne og synlige. Det er ofte stor offentlig interesse knyttet til slik stemmegivning ved valg av ordfører og varaordførere. Velgerne har også en berettiget interesse i å få innsyn i stemmegivningen. Gjennom slik åpenhet har velgerne mulighet til å kontrollere at kommunestyremedlemmer stemmer slik de eventuelt har gitt uttrykk for i forkant av valget. I det perspektivet er åpne valg en demokratisk kontrollmekanisme.

Eventuelle ubehageligheter det enkelte kommunestyremedlem måtte ha ved å vise hvilken kandidat vedkommende stemmer på, er av mindre betydning. Departementet kan heller ikke se andre tungtveiende grunner som taler for at dette valget bør kunne gjøres hemmelig gjennom skriftlighet.

7.3.2 Skriftlig avstemning ved ansettelse

Prinsipielt kan det argumenteres for at også kommunestyrets ansettelse bør gjøres åpent ved stemmetegn. I praksis har dette bare betydning når kommunestyret skal ansette kommunedirektør, eller eventuelt ombud for de kommunene som ønsker dette (se nærmere kapittel 14). På generelt grunnlag er dette et vedtak som det knytter seg allmenn interesse til å få vite hva de ulike kommunestyremedlemmene stemmer.

Dette hensynet er likevel ikke så fremtredende i ansettelsessaker som det er når kommunestyret skal velge leder og nestleder av folkevalgte organer, for eksempel ordfører.

Hvem man ønsker som ordfører har en klar politisk karakter, mens hvem man ønsker som kommunedirektør ikke har den samme politiske karakteren. Dette er en viktig forskjell. Kommunestyremedlemmer som for eksempel ønsker å stemme på en annen kandidat enn den som til slutt ble ansatt, kan ha en berettiget interesse i at verken kommunedirektøren eller andre blir kjent med deres stemmegivning. Departementet legger til grunn at det gjennomgående vil være en fordel for det generelle samarbeidsklimaet mellom kommunestyret og kommunedirektøren at enkeltrepresentanters stemmegivning ikke blir kjent. I tillegg vil departementet peke på at det er normalt ved ansettelser at eventuell uenighet i det organet som ansetter, ikke gjøres kjent.

Departementet foreslår derfor å gjeninnføre adgangen til skriftlig avstemning ved ansettelse slik den var nedfelt i kommuneloven (1992). Det innebærer at departementet foreslår et nytt tredje punktum i kommuneloven § 8-1 andre ledd, som sier at ved ansettelse kan hvert enkelt medlem kreve skriftlig avstemning. Det betyr at utgangspunktet er at avstemningen gjennomføres med stemmetegn, men at det ikke skal mer til enn at ett medlem krever skriftlig avstemning for at kommunestyret må gjennomføre valget skriftlig.

8 Settemedlemmer

8.1 Innledning

Bestemmelsene om settemedlemmer for folkevalgte som får midlertidig fritak, var ikke nedfelt i kommuneloven (1992). Bestemmelsene kom inn i kommuneloven (2018), men er ikke særlig omtalt eller drøftet i forarbeidene. Departementet har fått henvendelser som viser at ordningen med settemedlemmer blir brukt. Dagens bestemmelser legger imidlertid store begrensninger på hvem som kan velges som settemedlem. Departementet foreslår derfor å utvide kretsen av valgbare settemedlemmer, slik at kommunestyret ikke lenger må følge listen over varamedlemmer. Departementet foreslår i tillegg en lovteknisk endring slik at reguleringen av settemedlemmer kan samles i en ny, egen bestemmelse.

8.2 Gjeldende rett

Det følger av kommuneloven § 7-10 andre ledd at dersom en folkevalgt gis fritak i minst tre måneder, så kan kommunestyret velge et settemedlem. Et settemedlem vil innebære et midlertidig opprykk til fast medlem av organet så lenge fritaksperioden varer. Det er altså ikke behov for å kalle inn et varamedlem for hvert enkelt møte. I valget av hvem som skal være settemedlem, må kommunestyret følge listen over varamedlemmer.

Adgangen til å velge settemedlem gjelder ikke for vervet som kommunestyremedlem, men er kun aktuelt ved fritak fra andre verv enn kommunestyremedlem. Gis det fritak fra vervet som kommunestyremedlem, må det kalles inn varamedlem for hvert enkelt møte så lenge fritaket varer.

Vilkåret for å kunne velge settemedlem er som nevnt at det er gitt fritak «i minst tre måneder». Lovens ordlyd kan synes å kreve at det er gitt et tidsbestemt fritak over en bestemt lengde, og at det derfor ikke kan velges settemedlem selv om det er gitt et tidsubestemt fritak som med stor sannsynlighet vil vare mer enn tre måneder, for eksempel i forbindelse med verv som statssekretær. Departementet har likevel i en tolkningsuttalelse (sak 20/843) lagt til grunn at det også slike tilfeller kan velges settemedlem.

I flere av tilfellene hvor det velges settemedlem til f.eks. utvalg eller formannskap, så har den aktuelle folkevalgte som får fritak, også fått fritak fra kommunestyret. Siden det ikke kan

velges settemedlem til kommunestyret, vil de øvrige vervene fylles av et settemedlem, men i kommunestyret må det kalles inn varamedlem for hver gang.

8.3 Departementets vurderinger og forslag

Departementet vil foreslå endringer når det gjelder hvem som kan velges som settemedlemmer. Det bør være større frihet til å velge hvem som skal være settemedlem, sammenlignet med dagens bestemmelse om at man må følge rekkefølgen på listen over varamedlemmer, hvilket innebærer at det stort sett er første varamedlem som blir valgt som settemedlem.

Departementet foreslår at det ikke lenger skal være krav om å følge listen over varamedlemmer, men at det kravet erstattes med en bestemmelse om at det må velges settemedlem "fra den samme gruppen" som den man velger settemedlem for. Dette vil være i samsvar med reglene om valg av nye medlemmer ved endelig uttrede og nyvalg.

Denne løsningen gir grupper bestående av flere partier mulighet til å opprettholde den politiske balansen og fordelingen de ble enige om ved konstitueringen så lenge fritaket varer. Vi viser her til betraktningene departementet gjorde om dette i forarbeidene til kommuneloven (2018), se Prop. 46 L (2017–2018) side 17. Som antydnet ovenfor, kan fritaket være nokså lenge hvis det for eksempel gjelder en folkevalgt som gis et rikspolitisk verv og midlertidig tidsbestemt fritak som følge av det.

Det betyr at hvis det for eksempel er en representant fra parti A som får et langt, midlertidig fritak, vil det være mulighet for gruppen som parti A har inngått valgteknisk samarbeid med å velge en representant fra parti A som settemedlem, selv om denne ikke er første varamedlem. Dette blir altså et mer fleksibelt system.

På den andre siden vil denne fleksibiliteten også kunne gi mulighet til å fravike avtaler om balanse og sammensetning. I tilfeller hvor for eksempel parti B ikke har fått innvalgt noen faste representanter i organet, men til gjengjeld har fått første varaplass, vil en adgang til å velge andre enn første varaplass kunne sette til side parti Bs interesse.

Departementet ber særskilt om høringsinstansenes syn på disse problemstillingene.

Ettersom gruppen selv bestemmer hvem som skal overta et ledig verv ved endelig uttrede, finner departementet det ikke særlig demokratisk betenkelig at gruppen også kan velge selv ved et midlertidige verv som settemedlem. Departementet er klar over at dette kan innebære at det ikke vil være første varamedlem som møter i fritaksperioden, og at det er en innskrenkning av deres rett til å møte ved forfall. Det vil selvsagt fortsatt være mulig å følge listen over varamedlemmer dersom gruppen ønsker det, men forslaget vil gi mer frihet i valget av hvem som velges som settemedlem. Departementet mener at de hensynene som taler for at man *kan* fravike rekkefølgen i listen over varamedlemmer når det skal velges settemedlemmer, er tilstrekkelig tungtveiende til at regelverket bør endres.

Settemedlem velges til organer som kommunestyret har valgt medlemmene til, som f.eks. formannskap og utvalg. Det innebærer at det vil være de samme personene (kommunestyremedlemmene) som avgjør listen over varamedlemmer ved det opprinnelige valget som avgjør hvem som blir settemedlemmer etter forslaget til ny ordning. Departementet mener derfor de demokratiske hensynene blir ivaretatt i forslaget om å utvide kretsen av valgbare settemedlemmer. Når det gjelder utvalg, så har også kommunestyret en adgang til å omorganisere hele utvalget og foreta nyvalg av alle medlemmene og varamedlemmene, og da er det lite betenkelig at kommunestyret også skal kunne velge litt friere når det skal velges et settemedlem for en periode på minst tre måneder.

Forslaget innebærer ikke at flertallet i kommunestyret kan sette inn hvem de vil. Valget av settemedlem skal skje etter de ordinære regler. Det betyr at partiet eller gruppen peker ut den som skal velges, som må være fra samme parti eller gruppe, og kommunestyret velger vedkommende hvis de lovbestemte vilkårene er oppfylt. Departementet antar at det ofte vil være aktuelt å velge allerede valgte varamedlemmer som settemedlemmer, der hvor det er mulig og ønskelig.

Et annet og mindre vidtrekkende forslag vil være at settemedlemmer må velges blant listen over varamedlemmer, men at det ikke er krav om å følge rekkefølgen. Det begrenser hvem som kan velges som settemedlemmer, men gir likevel kommunene noe større handlingsrom enn i dag. Dette forslaget vil i større grad ivareta varamedlemmers rett og plikt til å møte ved forfall, men kan også føre til at det ikke er mulig å velge det settemedlemmet som er ønskelig. Departementet vil derfor ikke foreslå denne løsningen, men ber om høringsinstansenes syn på dette alternative forslaget til endring.

Departementet foreslår at regler om settemedlemmer samles i en egen bestemmelse. Dagens regulering av settemedlemmer og de nye forslagene om settemedlemmer foreslås samlet i en ny § 7-11. Dagens § 7-11 foreslås å bli § 7-12. Bakgrunnen for dette lovtekniske forslaget er at dagens § 7-10 er veldig lang og det blir uoversiktlig å ta inn mer regulering i denne. Det er således mer pedagogisk og brukervennlig å samle reglene om settemedlemmer i en ny § 7-11.

9 Opprykk for varamedlemmer – direktevalgte kommunedelsutvalg

9.1 Innledning

Departementet foreslår noen små endringer i reglene om organiseringen av kommunedelsutvalgene som er valgt direkte av innbyggerne i de aktuelle kommunedelene. Kommunelovens regler fastslår at kommunestyret skal velge nye medlemmer, hvis et medlem av kommunedelsutvalg trer endelig ut. Dette gjelder selv om det ikke er kommunestyret som har valgt medlemmene. Departementet foreslår at når et medlem av direktevalgte kommunedelsutvalg trer endelig ut, så skal varamedlemmer rykke opp i den rekkefølgen de er valgt.

9.2 Gjeldende rett

Kommunedelsutvalg er folkevalgte organer, og medlemmene er folkevalgte, se § 5-1 andre og fjerde ledd. I utgangspunktet er kommunedelsutvalg et «vanlig» utvalg etter § 5-7, og det betyr at medlemmene velges av kommunestyret selv, se § 5-7 andre ledd.

Kommunestyret kan imidlertid bestemme at innbyggerne i kommunedelen skal velge medlemmene gjennom direkte valg, se kommuneloven § 5-8 første ledd. Ved direkte valg av kommunedelsutvalg gjelder valglovens bestemmelser så langt de passer. På valgdagen kan innbyggerne i den aktuelle kommunedelen avlegge én stemmeseddel til kommunestyrevalget og én stemmeseddel til valget av kommunedelsutvalg. Innbyggerne kan endre på stemmesedlene, og dermed direkte påvirke valgoppgjøret og hvem som blir medlemmer og varamedlemmer fra de enkelte listene, se valgloven § 7-2.

Dersom et medlem eller varamedlem av et kommunedelsutvalg trer endelig ut, følger det av kommuneloven § 7-10 fjerde ledd at det skal «velges et nytt medlem eller varamedlem».

Valget gjennomføres etter § 7-10 syvende ledd, ved at gruppen selv foreslår hvem som skal velges, og kommunestyret velger vedkommende hvis de lovbestemte vilkårene er oppfylt. Dette gjelder uansett om medlemmene i kommunedelsutvalget er valgt av kommunestyret etter § 5-7, eller om medlemmene er valgt av innbyggerne gjennom direkte valg etter § 5-8.

Til sammenligning er reglene for endelig uttreden fra kommunestyret, som også er et direkte valgt organ, slik at varamedlemmer trer inn i plassen til den som trer ut i den nummerorden de er valgt, se § 7-10 tredje ledd.

9.3 Departementets vurderinger og forslag

Valgene og sammensetningen av direkte valgte organer gir uttrykk for innbyggernes vilje og syn på hvem de ønsker skal bestemme. Dette gjelder både ved valg til kommunestyret og ved direkte valg til kommunedelsutvalg. Det er egne lister til valg til kommunedelsutvalg, og den politiske sammensetningen kan derfor være annerledes både mellom kommunedelene og mellom kommunedelen og kommunestyret. Kommunedelsutvalgene kan gis mye myndighet til å avgjøre lokale saker i kommunedelen, og det taler for at organiseringen av dette organet i større grad enn i dag bør avgjøres av innbyggerne selv.

Der kommunestyret har innført direkte valg til kommunedelsutvalg, gir kommunestyret myndigheten til innbyggerne å velge medlemmer, og avgir derfor myndighet sammenlignet med kommunedelsutvalg kommunestyret selv velger. Departementet mener dette prinsippet bør gjelde i hele valgperioden.

Departementet foreslår derfor en endring i § 7-10 om opprykk og nyvalg. Departementet mener det ikke bør være slik at kommunestyret velger nye medlemmer av direkte valgte kommunedelsutvalg når et medlem får endelig fritak, men reglene bør være det samme som for kommunestyret. Når et medlem i kommunedelsutvalget trer endelig ut og det skal velges et nytt medlem, bør derfor ikke kommunestyrets medlemmer bestemme hvem som blir det nye medlemmet. Forslaget innebærer derfor at loven gir mer direkte innflytelse til velgere i kommunedelen.

Forslaget til nye regler om nyvalg for direkte valgte kommunedelsutvalg innebærer at det vil være de samme reglene som ved endelig fratreden fra kommunestyret. Forslaget gir med dette bedre systematikk og sammenheng i kommunelovens regler om direkte valgte organer. Forslaget innebærer at det ikke skal velges nytt varamedlem hvis et varamedlem trer endelig ut av det vervet, men at varamedlemmene rykker opp i den rekkefølgen de er valgt. Dersom det er behov for nytt valgoppgjør eller suppleringsvalg til direkte valgte kommunedelsutvalg, legger departementet til grunn at valgloven § 14-2 kommer til anvendelse. Dette følger av at bestemmelsene i valgloven gjelder så langt de passer, jf. kommuneloven § 5-8 første ledd tredje punktum.

10 Forhold som gir grunnlag for suspensjon

10.1 Innledning

Hvis visse vilkår er oppfylt, kan kommunestyret vedta å suspendere en folkevalgt. Et av vilkårene er at det foreligger siktelse eller tiltale for et straffbart forhold etter nærmere angitte bestemmelser i straffeloven. Departementet har blitt oppmerksomme på at det er behov for justeringer i enkelte av henvisningene til bestemmelsene i straffeloven på grunn av noen uheldige og utilsiktede inkurier.

Inkuriene stammer trolig fra da de tilsvarende henvisningene i kommuneloven ble endret i forbindelse med ikraftsettingen av den nye straffeloven i 2015. Forarbeidene la opp til at endringene i henvisningene i hovedsak ikke skulle endre hva som var grunnlag for suspensjon, se Prop. 64 L (2014–2015) side 161.

Departementet foreslår derfor endringer i første ledd i kommunelovens bestemmelse om suspensjon. Dette er i dag § 7-11, men er på grunn av andre endringer i kapittel 7 foreslår departementet å flytte suspensjonsbestemmelsen til en ny § 7-12.

10.2 Gjeldende rett

Kommuneloven § 7-11 første ledd første punktum gir kommunestyret en rett til å suspendere en folkevalgt hvis enkelte vilkår er oppfylt. For det første må det være tatt ut siktelse eller tiltale mot den folkevalgte. For det andre må siktelsen eller tiltalen gjelde et «straffbart forhold som er nevnt i straffeloven §§ 151 til 154, 170 bokstav b, 171 til 174, 208 til 210, 353, kapittel 27 eller 30». For det tredje må forholdet være knyttet til utøvelsen av tjenesten eller vervet for kommunen. Suspensjonen skal kun gjelde frem til saken er rettskraftig avgjort.

I § 7-11 første ledd andre punktum er det et unntak fra det tredje vilkåret, som slår fast at det også kan treffes vedtak om suspensjon hvis saken handler om forhold nevnt i §§ 151 til 154 (forhold knyttet til valg og stemmegiving), selv om forholdet ikke er knyttet til utøvelsen av verv eller tjeneste for kommunen.

10.3 Departementets vurderinger og forslag

Det er behov for å endre henvisningene i bestemmelsen om suspensjon slik at det blir en bedre sammenheng mellom de ulike forholdene som kan danne grunnlaget for å suspendere en folkevalgt.

Det innebærer at straffeloven § 351 om skadeverk og § 352 om grovt skadeverk tas inn i opplistingen. Straffeloven § 353 om mindre skadeverk tas ut av listen og gir ikke lenger grunnlag for suspensjon. Departementet mener at også grov tortur etter straffeloven § 175 bør tas inn i listen ettersom § 174 om tortur er tatt med. Begge disse to straffebestemmelsene var suspensjonsgrunnlag før endringene i den forrige kommuneloven.

Departementet foreslår også at henvisningen til § 208 tas ut, siden den bestemmelsen er opphevet. Den opphevede bestemmelsen handlet om rettstridig tilegnelse av forretningshemmeligheter, og er nå i en egen lov, se forretningshemmelighetsloven. Departementet mener det ikke er behov for å vise til den loven i suspensjonsbestemmelsen. Vilåarene for suspensjon av folkevalgte bør i all hovedsak være bestemmelser i straffeloven, og ikke i straffebestemmelser i særlover. De folkevalgte har dessuten taushetsplikt om forretningshemmeligheter, og brudd på taushetsplikten og utnyttning av taushetsbelagte opplysninger med forsett for å skaffe seg eller andre en uberettiget vinning er omfattet av straffeloven § 209. En folkevalgtes misbruk av forretningshemmeligheter vil derfor fremdeles kunne gi grunnlag for suspensjon.

Departementet foreslår at suspensjonsbestemmelsen som i dag er § 7-11 blir endret til å bli § 7-12. Dette som en konsekvens av andre endringer som er foreslått i dette høringsnotatet i lovens kapittel 7.

11 Møte-, tale- og forslagsrett i folkevalgte organer

11.1 Innledning

Gjeldende rett er at verken kommunestyret eller andre folkevalgte organer kan gi møte-, tale- eller forslagsrett til andre enn dem som etter lov eller forskrift har en slik rett. Departementet har mottatt flere spørsmål om det er adgang til å gi andre slike rettigheter, noe som kan tyde på at loven ikke er tydelig nok. Vi foreslår derfor å lovfeste en presisering som tydeliggjør dette, ved å fastslå at det er *medlemmene* i folkevalgte organer som har møte-, tale- og forslagsrett i organets møter og at det ikke kan gis møte-, tale- og forslagsrett til andre, utover det som følger av lov.

11.2 Gjeldende rett

Kommuneloven § 8-1 første ledd slår fast at medlemmer av kommunale folkevalgte organer plikter å delta i organets møter hvis de ikke har gyldig forfall. Møteplikten innebærer samtidig en *rett* til å møte i organet. Kommuneloven § 8-1 andre ledd slår fast at medlemmer som er til stede i et møte har stemmeplikt, som på tilsvarende måte betyr en *rett* til å stemme.

En del av møteretten og -plikten etter kommuneloven § 8-1 første ledd er en rett til å tale og til å fremme forslag i saker som skal behandles. Dette framgår ikke direkte av ordlyden i bestemmelsen, men følger forutsetningsvis av at formålet med møtet nettopp er at medlemmene skal bidra i saksbehandlingen. Bestemmelsen bruker begrepet «delta», som understreker at medlemmene skal ha en aktiv rolle i møter. Også saksbehandlingsreglene i kapittel 11 i kommuneloven bygger på et premiss om at medlemmer av folkevalgte organer har tale- og forslagsrett. I § 11-2 fjerde ledd framgår det for eksempel at alle medlemmer kan stille spørsmål til lederen i møter.

Det er «medlemmer» av kommunale folkevalgte organer som har møte-, tale- og forslagsrett etter kommuneloven § 8-1. Departementet legger til grunn at det med «medlemmer» menes faste medlemmer av organet. I tillegg vil varamedlemmer som møter i organet på grunn av forfall, ha samme rettigheter og plikter som faste medlemmer.

Det er i utgangspunktet bare organets faste medlemmer som har en alminnelig møte- og talerett. Loven åpner ikke for at andre enn medlemmene av organet og ordføreren kan ha forslagsrett. Departementet har lagt denne generelle forståelsen av loven til grunn i flere tolkningsuttalelser. Departementet oppfatter også at juridisk teori gir uttrykk for at det ikke er tillatt å gi andre enn faste medlemmer en alminnelig møte- og talerett.

Det er imidlertid i enkelte bestemmelser i kommuneloven fastslått at andre enn organets faste medlemmer og møtende varamedlemmer skal ha møte- og talerett i visse tilfeller:

- Ordføreren har møte-, tale- og forslagsrett i alle kommunale eller fylkeskommunale folkevalgte organer unntatt kommune- og fylkesråd og organer under dem, jf. § 6-1 tredje ledd. I kontrollutvalget har ordføreren bare møte- og talerett.
- Kommunedirektøren har møte- og talerett i alle kommunale eller fylkeskommunale folkevalgte organer, med unntak av kontrollutvalget, jf. § 13-1 femte ledd.
- Representanter for de ansatte har møte- og talerett i folkevalgte organer når de behandler saker som gjelder forholdet mellom de ansatte og kommunen som arbeidsgiver, jf. § 13-4 første ledd første setning.
- For parlamentarisk styrte kommuner er det en egen bestemmelse i § 10-3 om møteplikt og møte- og talerett for lederen og medlemmene av rådet.

- Medvirkningsrådene kan få møte- og talerett i folkevalgte organer i saker som angår deres ansvarsområde hvis kommunestyret bestemmer det, jf. forskrift om medvirkningsordninger § 2 sjette ledd.
- Kontrollutvalgets leder har møte- og talerett i kommunestyret eller fylkestinget når utvalgets saker skal behandles, jf. § 23-2 andre ledd
- Oppdragsansvarlig revisor eller hans eller hennes stedfortreder har møte- og talerett i kontrollutvalgets møter, jf. § 24-3 første ledd

Disse bestemmelsene definerer klart hvem som har møte-, tale og forslagsrett og hvilke folkevalgte organer dette gjelder. Enkelte av bestemmelsene definerer også hva slags sakstype som skal behandles i et folkevalgt organ for at møte- og taleretten skal gjelde. Når andre har fått en lovbestemt rett til å møte og tale, kan ikke kommunestyret eller andre organer frata dem denne retten. Departementet mener at disse særskilte bestemmelsene også er et uttrykk for at det ikke er adgang til å gi andre enn organets medlemmer slike rettigheter, med mindre det er særlig hjemmel for det. Dette gjelder også for folkevalgte som er medlemmer av andre organer i kommunen. De kan ikke få en alminnelig møte- og talerett, heller ikke ved behandling av enkelte sakstyper. Kommunens reglement etter kommuneloven §§ 5-13 og 11-12 kan ikke gå ut over det som følger av kommuneloven.

Kommuneloven er derimot ikke til hinder for at andre enn organets medlemmer kan få adgang til å uttale seg i enkeltsaker. Folkevalgte organer kan for eksempel invitere sakkyndige eller andre som har interesser i en sak til et møte, og i den sammenhengen gi vedkommende mulighet til holde et innlegg. Dette er noe annet enn en generell møte- og talerett. Personer som får tilbud om å uttale seg i et møte, kan likevel ikke delta i organets ordinære ordveksling på samme måte som organets medlemmer eller andre med lovfestet talerett. Når det gjelder forslagsrett, kan det ikke under noen omstendigheter gis til andre enn de som etter lov eller forskrift har eller kan få det.

11.3 Departementets vurderinger og forslag

Departementet har mottatt flere spørsmål om det er adgang til å gi andre enn organets medlemmer møte-, tale- og/eller forslagsrett. Dette kan tyde på at loven ikke er tydelig nok på dette punktet. Departementet foreslår å presisere i loven det som allerede er gjeldende rett, slik at det ikke er tvil om hva som gjelder. Forslaget går ikke ut på å endre de eksisterende særbestemmelsene om møte- og talerett.

Departementet mener det er viktig at det ikke er tvil om hvem som har møte-, tale- og forslagsrett i folkevalgte organer. Det er et viktig prinsipp at det er *medlemmene* av folkevalgte organer som har disse rettighetene, og ingen andre, med mindre lovgiver eksplisitt har slått dette fast. At det er medlemmene av folkevalgte organer som har disse rettighetene, er et utslag av det representative demokratiet.

Vi foreslår derfor at gjeldende rett presiseres i kommuneloven, som et nytt annet ledd i § 8-1. Forslaget går for det første ut på å lovfeste at medlemmer av et kommunalt eller fylkeskommunalt folkevalgt organ har møte-, tale- og forslagsrett i organets møter. Ved forfall til møter vil møtende varamedlemmer og settemedlemmer ha samme rettigheter som medlemmene. Vi foreslår å bygge på samme formulering som i kommuneloven § 6-1 tredje ledd, som lovfester ordførers møte-, tale- og forslagsrett. En lovfesting av møte-, tale- og forslagsrett er ikke ment å verken utvide eller innskrenke de rettighetene som allerede følger av lov og forskrift.

For det andre går forslaget ut på å presisere at det ikke kan gis møte-, tale- og forslagsrett til andre enn organets medlemmer, utover det som følger av lov og forskrift. Departementet

mener dette bør stå tydelig i loven, slik at det ikke er tvil om at verken kommunestyret eller andre folkevalgte organer kan gi andre enn de som har møte-, tale- og forslagsrett etter loven slike rettigheter.

Det vil imidlertid fremdeles være adgang til å invitere andre enn organets medlemmer til møter og til å gi dem anledning til å uttale seg, slik tilfellet er i dag. Møte- og talerett etter forslaget § 8-1 andre ledd er altså noe annet enn tilfeller hvor det folkevalgte organet velger å gi ordet til andre i en konkret sak. Se beskrivelse av gjeldende rett overfor.

12 Vedtak i sak som ikke er oppført i saklisten eller hvor saksdokumenter ikke er sendt

12.1 Innledning

Bestemmelsen om når vedtak kan fattes i et folkevalgt organ, selv om saken ikke er oppført på saklisten og selv om saksdokumenter ikke er sendt ut sammen med innkallingen, er språklig uklar. Departementet foreslår å klargjøre at vedtak kan fattes i slike situasjoner dersom ikke *minst* 1/3 av de møtende medlemmene motsetter seg dette.

12.2 Gjeldende rett

I kommuneloven § 11-3 er det regler om innkalling og sakliste til møter i folkevalgte organer. Hovedregelen er at saker skal stå på saklisten som sendes ut før møtet. En sak skal settes på saklisten hvis minst 1/3 av organets medlemmer krever det, jf. § 11-3 første ledd.

I § 11-3 femte ledd åpnes det for at det i enkelte tilfeller skal være adgang til å fatte vedtak i en sak selv om den ikke er oppført på saklisten. Det gjelder hvis ikke møtelederen eller 1/3 av de møtende medlemmene motsetter seg det. På samme vilkår er det åpnet for å fatte vedtak i en sak selv om saksdokumentene ikke er sendt ut sammen med innkallingen.

Bestemmelsen i femte ledd åpner altså for å fatte vedtak i disse situasjonene dersom ikke 1/3 av de møtende medlemmene motsetter seg dette. Her er det ikke satt inn «minst», eller noen annen angivelse av at tallet representerer et maksimum eller minimum, på samme måte som i første ledd. Selve ordlyden tilsier at det kun er hvis nøyaktig 1/3 av de møtende medlemmene motsetter seg at slike vedtak fattes, at det ikke er adgang til å fatte vedtak. Det synes ganske klart at meningen må ha vært at dersom 1/3 eller flere av de møtende medlemmene motsetter seg at vedtak fattes, så er det heller ikke adgang til det. Er det færre enn 1/3 av medlemmene som motsetter seg dette, er det adgang til å fatte slike vedtak.

Ordlyden gjør rettstilstanden noe uklar.

12.3 Departementets vurderinger og forslag

Departementet mener utydeligheten i lovens ordlyd bør rettes opp slik at den blir i samsvar med det som er meningen at skal gjelde. Det er viktig å unngå usikkerhet om praktisering av denne bestemmelsen.

Som beskrevet under gjeldende rett er det neppe meningen at bestemmelsen skal si at det kun er dersom akkurat 1/3 av de møtende medlemmene som ikke motsetter seg vedtak, at vedtak kan fattes selv om ikke saken er oppført på saklisten og/eller saksdokumenter ikke er sendt ut. Meningen med bestemmelsen må være at dersom 1/3 eller flere av de møtende medlemmene motsetter seg at det skal fattes vedtak i slike situasjoner, så kan det heller ikke

gjøres. Dersom færre enn 1/3 av de møtende medlemmene motsetter seg at vedtak fattes, så kan vedtak fattes i disse situasjonene.

Departementet foreslår derfor at det i kommuneloven § 11-3 femte ledd sies at et folkevalgt organ kan fatte vedtak i en sak som ikke er oppført på sakslisten hvis ikke møtelederen eller *minst* 1/3 av de møtende medlemmene motsetter seg det.

Departement foreslår tilsvarende endring i neste setning om at vedtak kan fattes i en sak der saksdokumentene ikke er sendt ut sammen med innkallingen.

13 Ansettelse av kommunale ombud

13.1 Innledning

For å rydde opp i en uklarhet i kommuneloven knyttet til forholdet mellom reglene for ombud og de nye reglene om kommunedirektørens løpende personalansvar, foreslår departementet i dette kapitlet å lovfeste uttrykkelig at det er kommunestyret som ansetter i ombudsstillinger som kommunen selv velger å opprette. Lovregulerte ombudsordninger der noe annet er bestemt eller forutsatt i lov, vil ikke være omfattet av lovendringen.

13.2 Gjeldende rett

Ansettelse av ombud er ikke direkte regulert i kommuneloven. Den eneste bestemmelsen som regulerer ombud i kommuneloven er § 13-2 som sier at kommunestyret og fylkestinget selv kan bestemme at ombudsstillinger skal være åremålsstillinger og at åremålsperioden skal være på minst seks år.

Da denne bestemmelsen kom inn i kommuneloven første gang fra 1. januar 2007 (kommuneloven (1992) § 24 nr. 3) hadde forarbeidene uttalelser om hva slike ombudsstillinger er. I Ot.prp. nr. 96 (2005–2006) kapittel 5.5.2 ble dette omtalt som stillinger som ansettes av kommunestyret:

Etter departementets syn bør ansettelsen i en stilling for å kunne defineres som en ombudsstilling etter kommuneloven § 24 nr. 3, foretas av kommunestyret/fylkestinget og vedkommende bør rapportere direkte til disse organene. Videre må ombudet ha en selvstendig stilling og kunne treffe beslutninger uten å være avhengig av en senere behandling i kommunestyret etter fylkesting, eller andre organer i kommunen/fylkeskommunen.

I kommuneloven (2018) er bestemmelsen om at ombudsstillinger kan være åremålsstillinger tatt med i loven uten at bestemmelsen ble kommentert nærmere. Dette tilsier at premissene i forarbeidene fortsatt gjelder slik at definisjonen på ombud fortsatt er at det er kommunestyret som ansetter. Isolert sett tilsier dette at kommunestyret er den som ansetter ombud.

Bestemmelsen om ombud i åremålsbestemmelsen og tolkningen av denne må imidlertid ses i sammenheng med de nye, generelle reglene i kommuneloven (2018) om ansettelser. I § 13-1 sjuende ledd slås det fast at kommunedirektøren har det løpende personalansvaret, inkludert ansettelser, for alle stillinger i kommunen med mindre noe annet er fastsatt i lov.

Utgangspunktet er altså at det er kommunedirektøren som skal ansette til stillinger i kommunen. Andre lovbestemmelser kan imidlertid bestemme noe annet. Kommuneloven har i § 13-1 første ledd et klart unntak fra dette, nemlig at det er kommunestyret selv som ansetter kommunedirektøren. For ombud er det ingen lovbestemmelse som sier noe direkte om hvordan ombud ansettes, men forarbeidene til åremålsbestemmelsen kan tale for at

kommunestyret skal gjøre dette, fordi det der omtales at ansettelse av kommunestyret er en av forutsetningene for at en stilling skal være en ombudsstilling. Spørsmålet er om dette tilsier at lovbestemmelsen likevel kan tolkes som en hjemmel som regulerer ansettelse av ombud. Forarbeidene til kommuneloven (2018) har ikke omtalt problemstillingen.

Rettstilstanden for ansettelser av denne type ombudsstillinger er derfor noe uklar.

For ombudsstillinger som er regulert i annen lovgivning, vil spørsmålet avgjøres ut fra det aktuelle regelverket knyttet til den enkelte ombudsstillingen.

13.3 Departementets vurderinger og forslag

Departementet mener uklarheten i gjeldende rettstilstand om hvem som ansetter kommunale ombud og hvem disse skal rapportere til er uheldig og foreslår derfor å endre reglene slik at dette blir klart.

Mange kommuner har kommunale ombud på ulike områder. Dette er ombud som kommunen selv beslutter å ha og som kommer i tillegg til lovpålagte ombud som for eksempel personvernombud. Dette forslaget berører ikke de lovpålagte ombudene.

Etter det departementet erfarer, er det et ønske og behov for fortsatt å kunne ha denne type kommunale ombud. Departementet mener at det fortsatt bør være åpent for at kommunen eller fylkeskommunen kan ha slike ombudsstillinger dersom de ønsker det.

I og med at gjeldende rett nå er uklar på om ansettelsen av ombud skal gjøres av kommunestyret eller kommunedirektøren, har departementet vurdert nærmere hvem som bør gjøre ansettelsen. Hensikten med ombudsstillinger er at de skal være fristilt fra den ordinære administrasjonen og ha en særskilt rolle i kommunen. Det vises her til omtalen av ombudsstillinger i Ot.prp. nr. 96 (2005–2006), hvor det bl.a. sies at for å anses som en ombudsstilling bør ansettelsen foretas av kommunestyret eller fylkestinget og vedkommende bør rapportere direkte til disse. Videre må ombudet ha en selvstendig stilling og kunne treffe beslutninger uten å være avhengig av en senere behandling i kommunestyret etter fylkesting, eller andre organer i kommunen/fylkeskommunen. Dette tilsier at det bør være kommunestyret eller fylkestinget som ansetter i ombudsstillinger.

Spørsmålet er om hensynene bak den nye bestemmelsen om at kommunedirektøren skal ha det løpende personalansvaret, inkludert ansettelser, endrer på dette. En sentral begrunnelse for denne er at kommunedirektøren, som øverste administrative leder, har behov for og er best egnet til å ansette de rette personene i administrasjonen. Disse hensynene gjør seg ikke gjeldende på samme måte for ombudsstillinger, når hensikten med denne rollen nettopp er den skal være mer selvstendig og fristilt fra administrasjonen og kommunedirektøren.

Departementet mener at en samlet vurdering av disse ulike hensynene tilsier at ombudsstillinger ikke bør være omfattet av den ordinære regelen om at kommunedirektøren skal ansette til stillinger i kommunen. Departementet foreslår derfor at ansettelser til ombudsstillinger skal gjøres av kommunestyret eller fylkestinget.

Departementet understreker at ombud fortsatt er ansatte og ikke folkevalgte. Endringen som her foreslås, skal ikke endre på dette. Formålet med forslaget er å sikre at det fortsatt kan være denne type ombudsstillinger og at disse fortsatt kan fungere på den måten og fylle den funksjonen som de tidligere har gjort. Departementet vil med dette forslaget verken endre rammene for eller innholdet i ombudsstillinger sammenliknet med det som er beskrevet i Ot.prp. nr. 96 (2005–2006) kapittel 5.5.2. Der sies det bl.a. at et ombuds funksjon er å ivareta interessene til en nærmere angitt gruppe og at det er viktig at disse gruppene kan ha tillit til

ombudene. Videre sies det at ansettelse bør gjøres av kommunestyret eller fylkestinget og at ombudet bør rapportere direkte til disse organene.

Når det er kommunestyret eller fylkestinget som skal ansette slike kommunale ombud, er det kommunestyret som har arbeidsgiveransvaret. Dette blir på samme måte som for kommunedirektøren.

Etter dette foreslår departementet å ta inn i kommuneloven § 13-2 en bestemmelse om at ansettelse av ombud som kommunestyret eller fylkestinget har bestemt at de skal ha, skal gjøres av kommunestyret eller fylkestinget selv. Videre foreslås en lovteknisk endring i overskriften til § 13-2 for å tydeliggjøre at bestemmelsen ikke bare dreier seg om åremål, men også om ombud. Departementet foreslår også å tydeliggjøre i lovbestemmelsen at disse nye bestemmelsene ikke skal gjelde for lovregulerte ombud der noe annet er bestemt.

14 Minimumsavdrag på lån – forskriftshjemmel

14.1 Innledning

Kommuneloven stiller krav om minste årlige avdrag på lån (minimumsavdrag). Dersom kommunen organiserer deler av sin virksomhet i kommunale foretak, interkommunale politiske råd eller kommunale oppgavefelleskap, og/eller oppretter lånefond, oppstår det enkelte problemstillinger om minimumsavdrag. Departementet mener det er behov for klargjørende regler om minimumsavdraget og foreslår derfor en forskriftshjemmel.

14.2 Gjeldende rett

Kommuneloven § 14-10 andre ledd stiller krav om at driftsbudsjettet skal dekke avdrag på lån som minst er lik minimumsavdraget, slik det skal beregnes etter § 14-18. Driftsbudsjettet oppfyller altså bare kravet om budsjettbalanse hvis det også finansierer minimumsavdraget.

Kommuneloven § 14-18 første ledd første punktum gir en plikt til å foreta årlige nedbetalinger på lån som minst er lik minimumsavdraget. Minimumsavdraget skal etter andre punktum være lik avskrivningene, justert for forholdet mellom lånegjelden og avskrivbare eiendeler.

De nevnte bestemmelsene gjelder også for kommunalt foretak, interkommunalt politisk råd og kommunalt oppgavefelleskap (så langt de passer), jf. kommuneloven §§ 9-1 fjerde ledd, 18-1 fjerde ledd og 19-1 fjerde ledd. Departementet har lagt til grunn at bestemmelsene også gjelder for lånefond opprettet etter § 14-14 tredje ledd.

14.3 Departements vurderinger og forslag

For de tilfellene en kommune har organisert all sin virksomhet innunder kommunekassen, vil det normalt ikke være rettslig tvil om forståelsen av reglene om minimumsavdrag. Det kan imidlertid være enkelte spørsmål, eksempelvis om selve beregningen av minimumsavdraget.

For de tilfellene en kommune har organisert virksomhet i kommunalt foretak mv. og/eller har opprettet lånefond, oppstår det enkelte problemstillinger hvor det kan være spørsmål om hva som er gjeldende rett. Dette kan være om adgangen for et kommunalt foretak til å ha låneavdrag lavere enn minimumsavdraget, forutsatt at kommunen samlet har minimumsavdrag som tilfredsstillers lovens krav. Et annet eksempel er om minimumsavdraget skal beregnes for hver regnskapsenhet (det vil si for henholdsvis kommunekassen og

kommunalt foretak mv. hver for seg) eller for kommunen samlet (ut fra samlede avskrivninger, eiendeler og gjeld). Videre kan det være spørsmål om hvordan minimumsavdraget skal beregnes for lånefondet, blant annet som følge av at lånefondet selv kun har gjelden i sitt regnskap.

Dette er noen problemstillinger som viser at det er behov for utfyllende regler om minimumsavdraget.

Departementets vurdering er at nærmere regulering om minimumsavdraget vil klargjøre hva som gjelder for minimumsavdraget og gjøre reglene mer tilgjengelige. Dette vil måtte være mer detaljerte regler, delvis av teknisk art. Slike regler bør fastsettes i forskrift framfor i loven. Departementet foreslår at loven skal gi hjemmel for departementet til å fastsette nærmere regler om minimumsavdraget i forskrift. Det er behov for å gi forskriftsregler både til § 14-10 andre ledd om budsjettbalanse og minimumsavdraget, og forskrift til § 14-18 om nedbetalingsplikten og beregningen av minimumsavdraget.

Departementet ber også om innspill fra høringsinstansene om hvilke problemstillinger knyttet til minimumsavdraget som det er behov for nærmere regler om.

15 Navn på interkommunale samarbeid etter kommuneloven

15.1 Innledning

Kommuneloven stiller krav om at interkommunale politiske råd etter kapittel 18 og kommunale oppgavefellesskap etter kapittel 19 må ha navn som beskriver hva slags type samarbeid det er. De må ha navn som inneholder interkommunalt politisk råd og kommunalt oppgavefellesskap. Dette fører til at navnene kan bli ganske lange. Departementet foreslår derfor å åpne for at det i tillegg blir mulig å benytte forkortelsene «IPR» for «interkommunalt politisk råd» og «KO» for «kommunalt oppgavefellesskap».

15.2 Gjeldende rett

Det følger av kommuneloven § 18-1 tredje ledd at et interkommunalt politisk råds navn må inneholde ordene «interkommunalt politisk råd». For et kommunalt oppgavefellesskap følger det av § 19-1 tredje ledd at navnet må inneholde ordene «kommunalt oppgavefellesskap».

Et av hensynene bak kravet i §§ 18-1 tredje ledd og 19-1 tredje ledd er blant annet at det skal være enklere «å identifisere fellesskapet overfor så vel innbyggere, folkevalgte som offentlige registre», se Prop 46 L (2017–2018) side 171. Vurderingene er noe av det samme for interkommunale politiske råd, hvor det på side 176 fremheves at det kan være av verdi for innbyggernes forståelse av hva slags samarbeid det er snakk om hvis navnet inneholder «interkommunalt politisk råd». Kravene gir uttrykk for den nye kommunelovens mål om gjenkjennelighet, som også følger av § 5-1 tredje ledd om krav på navn på organer i kommunene.

Selv om hensynet til gjenkjennelighet vil ivaretas ved bruk av forkortelser, åpner ikke loven i dag for det for interkommunale politiske råd og kommunalt oppgavefellesskap. Til sammenligning er det adgang til å bruke forkortelser i stedet for hele navnet for interkommunale selskaper etter IKS-loven og kommunale foretak etter kommuneloven. Dette er regulert i foretaksnavneloven § 2-2. Her står det at foretaksnavnet til interkommunale

selskap skal inneholde ordene «interkommunale selskaper eller IKS», og at navnet til et kommunalt foretak skal inneholde ordene «kommunalt foretak eller KF».

Før kommuneloven (2018) trådte i kraft, var begrepet «regionråd» en innarbeidet betegnelse på samarbeid om generelle samfunnsspørsmål på tvers av kommunegrensene i det området regionrådet representerte. Slike regionråd hadde imidlertid ikke et fast juridisk innhold. I kommuneloven (2018) er det definert klare rammer for denne typen samarbeid gjennom reglene om interkommunalt politisk råd i kapittel 18. Slike samarbeid skal kalles interkommunale politiske råd. Det er fremdeles mulig å kalle samarbeidet regionråd, men i så fall må navnet i tillegg ha med ordene interkommunalt politisk råd.

15.3 Departements vurderinger og forslag

Departementet har fått flere henvendelser fra kommuner og interkommunale samarbeid om at det er noe tungvint og omstendelig med de lange navnene som følger av kravene i §§ 18-1 tredje ledd og § 19-1 tredje ledd.

Flere interkommunale samarbeid kan ha nokså lange navn som beskriver samarbeidets geografiske nedslagsområde eller hva kommunene samarbeider om. Når det formelle navnet i tillegg må inneholde alle ordene som beskriver hva slags type interkommunalt samarbeid det er snakk om, og det ikke er lov til å bruke forkortelser, blir det tungvint i den daglige bruken av navnet på samarbeidet. Dette kan føre til at samarbeidene velger å ikke bruke interkommunalt politisk råd eller kommunalt oppgavefelleskap når de omtaler seg selv. Det er altså risiko for at formålet med bestemmelsen, blant annet hensynet til at innbyggerne enkelt skal kunne indentifisere hva slags samarbeid det er, ikke oppnås med dagens regulering.

Departementet har vurdert om kommuneloven bør endres, slik at det blir mulig å bruke en forkortelse som beskriver samarbeidsformen i stedet for, eller i tillegg til, ordene «interkommunalt politisk råd» og «kommunalt oppgavefelleskap». Departementet har registrert at forkortelser allerede delvis er tatt i bruk i dagligtale og uformelle sammenhenger.

Departementet mener fremdeles det er et viktig hensyn at samarbeidenes navn gir uttrykk for hva slags samarbeid det er. Vår vurdering er at hensynet til gjenkjennelighet kan ivaretas gjennom bruk av forkortelser. Gjennom bruk av forkortelser vil det bli enklere å omtale samarbeidet. Dette vil også bidra til at reglene blir likere kommunale foretak og interkommunale selskap, som begge kan bruke forkortelser i foretaksnavnet.

Departementet ser at det kan ta noe tid før bruk av forkortelser blir innarbeidet, men vurderer at dette ikke er et særlig tungtveiende hensyn. Som nevnt er forkortelser allerede delvis tatt i bruk i ulike sammenhenger. Departementet antar videre at «kommunalt oppgavefelleskap» og «interkommunalt politisk råd» heller ikke har satt seg helt hos allmennheten enda, ettersom samarbeidsformene ble innført for få år siden.

Adgangen til å benytte forkortelsene i samarbeidets navn kan også gjøre det enklere å benytte «regionråd» i navnet uten at det blir for komplisert med «råd» to steder. Departementet har fått inntrykk av at dette er etterspurt. Det vil være en forbedring at det vil kunne hete for eksempel «Lillevik og omegn regionråd IPR», fremfor «Lillevik og omegn regionråd interkommunalt politisk råd». Dette kan også føre til at forkortelsene blir brukt i den daglige omtalen av samarbeidet, noe som vil kunne øke kunnskapen om hva slags samarbeid det er og hvilken regulering som gjelder. Ved å se forkortelsen i navnet vil man nokså raskt kunne se av kommuneloven hva slags samarbeid det er og hvilke bestemmelser som gjelder.

Departementet mener det mest naturlige er å forkorte «interkommunalt politisk råd» til IPR. Selv om denne forkortelsen i dag brukes om «Intellectual Property Rights» (immaterielle rettigheter) og i enkelte andre sammenhenger, mener departementet det er liten forvekslingsfare ved at de interkommunale politiske rådene har IPR som del av navnet.

Når det gjelder forkortelsene for kommunale oppgavefelleskap, har departementet vurdert både KO og KOF. Vi ser at begge forkortelsene allerede har blitt tatt i bruk. Slik departementet ser det nå, er KO den mest egnete forkortelsen. Hovedsakelig fordi KO fremstår som den forkortelsen med minst fare for forveksling med andre forkortelser. Vi viser for eksempel til at «KOF» har noen likheter med den innarbeidete og kjente forkortelsen «KF» for kommunale foretak. Det er en viss fare for at F-en feilaktig kan forveksles med foretak.

Departementet foreslår etter dette at interkommunale politiske råd kan velge om de vil benytte forkortelsen «IPR» i navnet i stedet for «interkommunalt politisk råd». Vi foreslår videre at kommunale oppgavefelleskap kan benytte «KO» i stedet for «kommunalt oppgavefelleskap». Forslaget innebærer at det er valgfritt å bruke alle ordene i navnet eller å bare bruke forkortelsen eller begge deler.

16 Varsling til kontrollutvalget om møter

16.1 Innledning

Kommuneloven sier at kontrollutvalget «skal varsles» om møter i generalforsamling, representantskap og andre eierorganer i heleide kommunale selskaper, uten at det står *hvem* som har en plikt til å varsle. Det er dermed ikke helt klart hva som er gjeldende rett. Departementet foreslår å presisere i lov at det er kommunen som har en plikt til å varsle kontrollutvalget.

16.2 Gjeldende rett

Kommuneloven § 23-6 regulerer kontrollutvalgets innsyn og undersøkelser i selskaper. Det framgår av bestemmelsens femte ledd at kontrollutvalget har rett til å være til stede i generalforsamling, representantskap og andre eierorganer i heleide kommunale selskaper. I tillegg slår bestemmelsen fast at kontrollutvalget skal varsles om slike møter.

Varslingsplikten til kontrollutvalget kom inn i kommuneloven (1992) § 80 tredje ledd 1. juli 2004. Med noen små språklige justeringer er varslingsplikten videreført i sin helhet i ny kommunelov (2018) § 23-6 femte ledd. I både kommuneloven (1992) og kommuneloven (2018) står det at kontrollutvalget «skal varsles», uten at det defineres nærmere *hvem* som skal varsle. Forarbeidene gir heller ikke et tydelig svar på hvem som har varslingsplikten.

Departementet har lagt til grunn i en tolkningsuttalelse at det er mest nærliggende at eier-/deltakerkommunen sender slikt varsel. Departementet har blant annet vist til at det vil være enklere for den enkelte kommunen å informere kontrollutvalget i forbindelse med møter, enn at selskap som kan ha mange ulike eier-/deltakerkommuner gjør det. Men siden de øvrige rettskildene ikke gir et tydelig svar, er gjeldende rett i dag ikke helt klar.

16.3 Departementets vurderinger og forslag

Begrunnelsen for varslingsplikten er at kontrollutvalget skal få informasjon om at det skal være møter i det øverste eierorganet i selskaper som kommunen har eierinteresser i og i det

øveste organet i interkommunale samarbeid. En stor del av kommuners virksomhet utføres i dag gjennom aksjeselskaper, interkommunale selskaper (IKS) eller interkommunale samarbeid som er fristilt fra kommunen som egne rettssubjekter. Varslingsplikten og retten til å være til stede i møtene, er viktig for at kontrollutvalget skal få tilstrekkelig informasjon og dermed grunnlag for å gjennomføre sin kontroll.

Usikkerhet rundt hvem som skal varsle, kan føre til at kontrollutvalget ikke fanger opp at det skal være møter, med den konsekvens at kontrollutvalget ikke får vært til stede. Uklarheten kan dermed føre til at hele bestemmelsen ikke fungerer etter hensikten.

Departementet har vurdert to alternativer til hvem som bør ha en varslingsplikt til kontrollutvalget om at det skal være møter i generalforsamling, representantskap og andre eierorganer i heleide kommunale selskaper. Disse alternativene er selskapet selv eller den enkelte eier-/deltakerkommunen.

Det er det enkelte aksjeselskapet, interkommunale selskapet mv. som setter opp møter og innkaller medlemmene. Varsel til kontrollutvalget om at det er møte i generalforsamling, representantskap eller tilsvarende organ vil antakelig kunne sendes samtidig, ved at kontrollutvalgssekretariatet får kopi av møteinnkalling. Slik sett henger varslingsplikt til kontrollutvalget naturlig sammen med tilsvarende administrative oppgaver selskapet må gjøre i forbindelse med møter. Dette kan tale i retning av at det er hensiktsmessig at selskapet har en plikt til å varsle kontrollutvalget etter kommuneloven.

På den andre siden antar departementet at det vil føre til et visst merarbeid for selskapene om de til enhver tid må ha oppdatert informasjon om de ulike kontrollutvalgssekretariatene som skal få varsel om møter og å sende varsel til dem. Særlig i selskaper med mange kommunale eiere eller deltakere vil dette kunne føre til ekstra administrativ tilrettelegging.

Dersom selskapene skulle ilegges en slik varslingsplikt, vurderer departementet at det ville vært mer nærliggende at pliktbestemmelsen ble plassert i den enkelte selskapsloven, og ikke i kommuneloven. Som det framgår av kommuneloven § 1-2 gjelder loven kommuners virksomhet. Både lovteknisk og pedagogisk sett mener departementet det vil være uheldig om en varslingsplikt for selskap blir plassert i kommuneloven.

Alternativet til at selskapet får en varslingsplikt, er at den enkelte eier-/deltakerkommunen må sørge for at kontrollutvalgssekretariatet får informasjon om møter. Departementet viser til at kommunen alltid vil ha oppdatert informasjon om kontrollutvalget og at kommunen også alltid vil få innkalling til møtene i eierorganene. Vi antar derfor at det vil være nokså enkelt å administrere en slik varslingsplikt. Kommunen kan videresende innkallinger til kontrollutvalgssekretariatet fortløpende.

Slik departementet vurderer problemstillingen nå, mener vi samlet sett at den beste løsningen vil være om kommunen får en plikt til å varsle kontrollutvalget. Vi har særlig lagt vekt på at dette vil være den enkleste ordningen å administrere. Forslaget vil innebære å endre ordlyden i kommuneloven § 23-6 femte ledd, slik at det framgår tydelig at kommuner og fylkeskommuner som er deltaker eller eier i selskaper eller interkommunale samarbeid etter bestemmelsens første ledd, skal varsle kontrollutvalget.

17 Forholdet til Longyearbyen lokalstyre

Rammeverket for Longyearbyen lokalstyre er nedfelt i Svalbardloven kapittel 5 og bygger på kommuneloven. Svalbardloven kapittel 5 har egne bestemmelser som bygger på prinsippene i kommuneloven og bestemmelser som henviser til bestemte paragrafer i kommuneloven.

Ettersom det er noen prinsipielle forskjeller på Longyearbyen lokalstyre og en kommune, er ikke alt regelverket likt.

Endringene som foreslås i dette høringsnotatet, som justerer allerede gjeldende regelverk, bør gjelde tilsvarende for Longyearbyen lokalstyre. De fleste endringene vil komme til anvendelse for Longyearbyen lokalstyre gjennom henvisningsbestemmelsene. I tillegg må det gjøres to endringer i Svalbardloven. For det første må arbeidsutvalg for ungdomsråd eller andre medvirkningsorganer legges til i § 35 a andre ledd bokstav d, som regulerer hva som anses som andre organer i Longyearbyen lokalstyre. For det andre må henvisningen til kommuneloven i Svalbardloven § 35 b femte ledd endres, fordi forslaget innebærer at det skal legges til et nytt sjettede ledd i kommuneloven § 5-12.

18 Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslagene i dette høringsnotatet inneholder i det all vesentligste presiseringer og tydeliggjøringer. Ingen av de foreslåtte lovendringene innebærer nye oppgaver til kommunene. Departementet mener derfor at forslagene ikke får administrative eller økonomiske konsekvenser av vesentlig betydning.

19 Merknader til enkelte av forslagene til lovendringer

Til endringene i § 5-2:

I andre ledd er oppstillingen av andre kommunale organer utvidet. I bokstav e) om eldreråd, råd for personer med funksjonsnedsettelse og ungdomsråd eller annet medvirkningsorgan for ungdom er det tatt inn at også arbeidsutvalg for disse er et slikt organ. Denne endringen henger sammen med endringen i § 5-12 som åpner opp for at også slike organer skal kunne opprette arbeidsutvalg.

Til endringene i § 5-6:

Endringen i tredje ledd innebærer at formannskap og fylkesutvalg kan omorganisere eller nedlegge egne arbeidsutvalg. Dette kan de gjøre når de måtte ønske det og dermed også flere ganger om det er ønskelig. Når det sies at formannskapet og fylkesutvalget kan gjøre dette selv, innebærer det at kompetansen ikke kan delegeres videre. I praksis betyr det at arbeidsutvalgene ikke kan gis adgang til å omorganisere eller legge ned seg selv.

Til endringene i § 5-7:

Endringen i tredje ledd innebærer at et utvalg kan omorganisere eller nedlegge egne arbeidsutvalg. Dette kan de gjøre når de måtte ønske det og dermed også flere ganger om det er ønskelig. Når det sies at utvalget kan gjøre dette selv, innebærer det at kompetansen ikke kan delegeres videre. I praksis betyr det at arbeidsutvalgene ikke kan gis adgang til å omorganisere eller legge ned seg selv.

Til endringene i § 5-9:

Endringen i sjettede ledd innebærer at en komitee kan omorganisere eller nedlegge egne arbeidsutvalg, forutsatt at kommunestyret ikke har bestemt noe annet. Så lenge det skjer innenfor rammene kommunestyret eventuelt har satt, kan komiteer omorganisere og nedlegge arbeidsutvalg når de måtte ønske det og dermed også flere ganger om det er ønskelig. Når det sies at komiteen kan gjøre dette selv, innebærer det at kompetansen ikke kan delegeres

videre. I praksis betyr det at arbeidsutvalgene ikke kan gis adgang til å omorganisere eller legge ned seg selv.

Til endringene i § 5-12:

Endringen i § 5-12 femte ledd åpner opp for at også eldreråd, råd for personer med funksjonsmedsettelse og ungdomsråd eller annet medvirkningsorgan for ungdom skal kunne opprette arbeidsutvalg. Det åpnes altså for en adgang til å ha arbeidsutvalg dersom det enkelte organ selv ønsker det. Et slikt arbeidsutvalg må bestå av medlemmer som er valgt blant medlemmene i medvirkningsrådet selv. Dette kan også omorganises eller legges ned av organet selv, dersom de ønsker det. Når det gjelder oppgaver for arbeidsutvalget, vil det i hovedsak være opp til medvirkningsrådet selv å bestemme dette. Oppgavene må imidlertid være innenfor rammen av det organet selv kan gjøre. Siden medvirkningsråd ikke skal fatte vedtak, kan heller ikke arbeidsutvalget få adgang til å fatte vedtak. Arbeidsutvalgene vil være andre folkevalgte organer etter § 5-2 og en rekke av reglene i kommuneloven vil derfor gjelde for slike arbeidsutvalg. For øvrig vil de i hovedsak ha samme rammer som andre arbeidsutvalg etter kommuneloven.

Til endringene i § 6-2:

I fjerde ledd lovfestes det uttrykkelig at hvis varaordføreren trer midlertidig ut av vervet, skal det velges en ny varaordfører midlertidig. I tillegg lovfestes det uttrykkelig at hvis varaordføreren trer endelig ut av vervet, skal det velges en ny varaordfører.

Til endringene i § 7-5:

I fjerde ledd er det en ny bestemmelse som sier at det velgende organet selv avgjør om avstemningen skal foretas ved skriftlig avstemning eller ved å vise stemmetegn. En avgjørelse om dette gjøres etter de ordinære reglene, og det må således være et alminnelig flertall for dette.

Til endringene i § 7-6:

I første ledd er det endret slik at begrepsbruken nå er «stemmer». Dette inkluderer både stemmesedler og stemmetegn.

Til endringene i § 7-8:

I andre ledd er det presisert at flertallsvalg skal gjennomføres ved å vise stemmetegn. Det vil si at det klargjøres at det ikke er anledning til skriftlig avstemning ved flertallsvalg. Begrunnelsen for dette er at valg av ledere og nestledere til ulike folkevalgte organer bør være åpne og synlige.

Til endringene i § 7-10:

Det gjøres flere endringer i § 7-10. Lovteknisk deles bestemmelsen i to slik at omtalen av settemedlemmer tas ut og behandles i en ny egen bestemmelse i nye § 7-11. Dagens andre ledd er derfor tatt ut og det blir dermed en justering av alle leddene i bestemmelsen.

I det som blir nytt andre ledd, er direkte valgte kommunedelsutvalg etter § 5-8 tatt inn i lovteksten som et nytt type organ hvor det ikke skal velges nye medlemmer dersom et medlem trer endelig ut. Det betyr at dersom et medlem av denne typen kommunedelsutvalg trer endelig ut, så skal varamedlemmer fra samme liste tre inn i deres sted i den nummerorden de er valgt.

Som en konsekvens av denne endringen tas også direkte valgte kommunedelsutvalg inn i opprømsingen i det som blir et nytt tredje ledd, slik at det uttrykkelig framgår at det ikke skal foretas nyvalg hvis et medlem eller varamedlem trer endelig ut.

Det tas også inn enkelte nye regler om valg til arbeidsutvalg i et nytt sjettede ledd. Dersom det skal velges settemedlem eller foretas et nyvalg etter tredje ledd til et arbeidsutvalg, er det organet som opprettet og valgte medlemmer til arbeidsutvalget, som skal foreta valget. Det betyr også at det er den aktuelle gruppen i organet som skal foreslå hvem som skal velges.

Til endringene i ny § 7-11:

Ny § 7-11 blir en egen bestemmelse om settemedlemmer. Suspensjonsreglene blir regulert i ny § 7-12.

I første ledd andre punktum presiserer at det også kan velges settemedlem der hvor det gis et tidsbestemt midlertidig fritak som antas å vare mer enn tre måneder. Dette vil blant annet være aktuelt for folkevalgte som skal tiltre rikspolitiske verv som statssekretær eller politisk rådgiver, hvor fritaket gjelder så lenge betingelsen for fritaket er til stede (det rikspolitiske vervet). Slike fritak må som hovedregel antas å vare mer enn tre måneder, selv om det ikke er eksplisitt vedtatt at det gjelder minst tre måneder. Bestemmelsen kan også være aktuell ved tidsbestemt fritak ved langvarig behandling av sykdom. Det er ingen plikt til å velge settemedlem, og det er det velgende organet som avgjør om vilkårene for å velge settemedlem er til stede.

I andre ledd tas det inn nærmere beskrivelse av hvordan settemedlemmer skal velges. Loven må gi slik beskrivelse, siden det ikke lenger er krav om å følge listen over varamedlemmer. Settemedlemmer skal i hovedsak velges på samme måte som nye medlemmer ved nyvalg, dvs. at den aktuelle gruppen foreslår en kandidat som organet velger så lenge valgbarhetskriteriene er oppfylt.

I tredje ledd tas det også inn enkelte nye regler om valg av settemedlemmer til arbeidsutvalg. Dersom det skal velges settemedlem til et arbeidsutvalg, er det organet som opprettet og valgte medlemmer til arbeidsutvalget, som skal foreta valget. Det betyr også at det er den aktuelle gruppen i organet som skal foreslå hvem som skal velges.

Til endringene i ny § 7-12:

Nye § 7-12 inneholder de suspensjonsreglene som sto i § 7-11. Det er i tillegg gjort enkelte justeringer i hvilke straffebestemmelser det henvises til som vil kunne danne grunnlag for suspensjon.

Til endringene i § 8-1:

Endringene i andre ledd presiserer at det bare er *medlemmer* av et kommunalt eller fylkeskommunalt folkevalgt organ som har møte-, tale- og forslagsrett i organets møter. Med medlemmer menes faste medlemmer av det aktuelle folkevalgte organet. Ved forfall til møter vil møtende varamedlemmer og settemedlemmer ha samme rettigheter som medlemmene.

I andre ledd slås det også fast at det ikke kan gis møte-, tale- og forslagsrett til andre enn organets medlemmer, med mindre noe annet følger av lov. Dette innebærer blant annet at folkevalgte har møte-, tale- og forslagsrett i organet de er fast medlem, men at de ikke kan få slike rettigheter i andre folkevalgte organer hvor han eller hun ikke er medlem. Heller ikke andre personer eller grupper kan få møte-, tale- eller forslagsrett, med mindre loven

uttrykkelig gir hjemmel for det. Disse endringene innebærer ingen øvrige endringer i de eksisterende bestemmelsene om møte- og talerett.

Bestemmelsen er ikke til hinder for at andre enn organets medlemmer kan inviteres til møter og få adgang til å uttale seg i enkeltsaker. Dette er noe annet enn en generell møte- og talerett. Personer som får tilbud om å uttale seg i et møte, kan ikke delta i organets ordinære ordveksling på samme måte som organets medlemmer. *Forslagsrett* kan ikke gis til andre enn de som etter lov eller forskrift har eller kan få det.

I nytt tredje ledd tredje punktum lovfestes det at hvert enkelt medlem kan kreve skriftlig avstemning ved ansettelse. Det betyr at utgangspunktet er at avstemningen gjennomføres med stemmetegn, men at det ikke skal mer til enn at ett medlem krever skriftlig avstemning for at kommunestyret må gjennomføre avstemningen skriftlig. I praksis har dette bare betydning når kommunestyret skal ansette kommunedirektør, eller ombud for de kommunene som ønsker dette.

Til endringene i § 13-3:

Endringen er en presisering av at bestemmelsens omtale av «1/3 av de møtende medlemmene» betyr «minst» 1/3 av de møtende medlemmene.

Til endringene i § 13-2:

Endringene i andre ledd klargjør hvilke regler som gjelder for ansettelse og personalansvar dersom kommunen eller fylkeskommunen velger å ha ett eller flere ombud. Det er kommunestyret eller fylkestinget selv som skal ansette slike ombud. I dette ligger det også at det er kommunestyret eller fylkestinget selv som kan beslutte oppsigelse og som dermed får arbeidsgiveransvaret. Dette vil være et ansvar på samme måte som de har for kommunedirektøren. Dette gjelder ikke for andre lovregulerte ombud der noe annet følger av reguleringen for disse. Slik særlig regulering av enkelte konkrete ombud vil gå foran kommunelovens mer generelle regler for kommuner og fylkeskommuner. Dette følger også av ordinær lovtolkning og rettskildeprinsipper.

Til endringene i § 14-10 og § 14-18:

Forslagene gir departementet en ny hjemmel til å fastsette nærmere regler i forskrift om minimumsavdraget. Dette omfatter regler om plikten til å dekke avdrag på driftsbudsjettet, om plikten til å nedbetale lån og om beregningen av minimumsavdraget.

Til endringen i § 18-1:

Endringene i § 18-1 tredje ledd innebærer at det er valgfritt å benytte forkortelsen «IPR» i samarbeidets navn eller ordene «interkommunalt politisk råd». Som forkortelse er det bare anledning til å bruke forkortelsen «IPR». Navnet på et interkommunalt politisk råd må altså enten inneholde forkortelsen IPR eller ha ordene interkommunalt politisk råd skrevet fullt ut. Rådets navn skal framgå av samarbeidsavtalen.

Til endringen i § 19-1:

Endringene innebærer at det er valgfritt å benytte forkortelsen «KO» i samarbeidets navn eller ordene «kommunalt oppgavefellesskap». Som forkortelse er det bare anledning til å bruke forkortelsen «KO». Navnet på et kommunalt oppgavefellesskap må altså enten inneholde forkortelsen KO eller ha ordene kommunalt oppgavefellesskap skrevet fullt ut. Navnet skal framgå av samarbeidsavtalen.

Til endringen i § 23-6 femte ledd:

Endringene skal tydeliggjøre at kommuner og fylkeskommuner har en plikt til å varsle kontrollutvalget om planlagte møter i generalforsamling, representantskap og tilsvarende organer. Kommunen og fylkeskommunen har stor frihet til å bestemme hvordan kontrollutvalget underrettes om at det skal være møter. Det er ingen formkrav til hvordan det skal varsles etter denne bestemmelsen. Kommunen og fylkeskommunen må sørge for å gi beskjed om møter tidsnok til at kontrollutvalget får praktisk mulighet til å kunne delta på møtene.

20 Forslag til lov om endringer i kommuneloven og Svalbardloven

I

I lov 22. juni 2018 nr. 83 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) gjøres følgende endringer:

§ 5-2 andre ledd bokstav e) skal lyde:

- e) eldreråd, råd for personer med funksjonsnedsettelse og ungdomsråd eller annet medvirkningsorgan for ungdom, *og arbeidsutvalg for disse.*

§ 5-6 tredje ledd skal lyde:

Formannskapet og fylkesutvalget kan opprette et arbeidsutvalg som består av medlemmer fra formannskapet eller fylkesutvalget. *Formannskapet og fylkesutvalget kan selv når som helst omorganisere eller nedlegge arbeidsutvalg.*

5-7 tredje ledd skal lyde:

Utvalget kan opprette et arbeidsutvalg med medlemmer som er valgt blant medlemmene av utvalget. Dette kravet gjelder ikke når kommunedelsutvalg velger arbeidsutvalg. *Utvalget kan selv når som helst omorganisere eller nedlegge arbeidsutvalg.*

§ 5-9 sjette ledd skal lyde:

Komiteen kan opprette arbeidsutvalg med medlemmer fra komiteen hvis ikke kommunestyret eller fylkestinget selv har bestemt noe annet. *Komiteen kan selv når som helst omorganisere eller nedlegge et arbeidsutvalg hvis ikke kommunestyret eller fylkestinget selv har bestemt noe annet.*

Nytt § 5-12 femte ledd skal lyde:

Et råd eller annet medvirkningsorgan for ungdom kan opprette arbeidsutvalg med medlemmer som er valgt blant medlemmene i det aktuelle rådet eller annet

medvirkningsorgan for ungdom. Det aktuelle rådet eller annet medvirkningsorgan for ungdom kan selv når som helst omorganisere eller nedlegge arbeidsutvalget.

§ 5-12 nåværende femte ledd blir sjette ledd.

§ 6-2 fjerde ledd skal lyde:

Hvis ordføreren trer midlertidig ut av vervet, rykker varaordføreren opp som ordfører. En ny varaordfører skal da velges midlertidig. Hvis ordføreren trer endelig ut av vervet, skal det velges en ny ordfører. *Hvis varaordføreren trer midlertidig ut av vervet, skal det velges en ny varaordfører midlertidig. Hvis varaordføreren trer endelig ut av vervet, skal det velges en ny varaordfører.*

Nytt § 7-5 fjerde ledd skal lyde:

Det velgende organet avgjør selv om valget skal foretas ved skriftlig avstemning eller om det skal foretas ved å vise stemmetegn.

§ 7-6 første ledd skal lyde:

Ved valgoppgjøret fordeles organets medlemsplasser på de ulike listene etter hvor mange *stemmer* hver liste har fått, ved bruk av delingstall 1, 2, 3, 4 osv. Hvis flere lister har samme kvotient, tilfaller plassen den av listene som har fått flest stemmer. Har listene fått like mange stemmer, avgjøres valget ved loddtrekning.

Nytt § 7-8 andre ledd skal lyde:

Flertallsvalg skal foretas ved å vise stemmetegn.

§ 7-10 skal lyde:

Hvis medlemmer har forfall til et møte i et folkevalgt organ, innkalles varamedlemmer fra den gruppen der det er forfall. Varamedlemmer skal så langt som mulig innkalles i den nummerordenen de er valgt.

Hvis medlemmer av *kommunestyret, fylkestinget eller direkte valgte kommunedelsutvalg* trer endelig ut, og de er valgt ved forholdsvalg, skal varamedlemmer fra samme liste tre inn i deres sted i den nummerordenen varamedlemmene er valgt. Hvis medlemmer av kommunestyret trer endelig ut, og de er valgt ved flertallsvalg, skal varamedlemmer tre inn i den nummerordenen de er valgt.

Hvis et medlem eller varamedlem av et annet folkevalgt organ enn kommunestyre, fylkesting, kommunestyrekomité, *fylkestingskomité eller direkte valgt kommunedelsutvalg* trer endelig ut, skal det velges et nytt medlem eller varamedlem. Det nye medlemmet skal velges fra den samme gruppen som det uttredende medlemmet tilhørte. Hvis dette vil føre til at ett kjønn vil bli representert med mindre enn 40 prosent av medlemmene i organet, skal det, hvis det er mulig, velges et nytt medlem fra det underrepresenterte kjønn.

Hvis lederen av et folkevalgt organ trer endelig ut av organet, skal det velges en ny leder.

Hvis antallet varamedlemmer eller en gruppes varamedlemmer til formannskapet, fylkesutvalget eller et annet folkevalgt organ som er valgt av kommunestyret eller fylkestinget, er blitt for lavt, kan kommunestyret eller fylkestinget selv velge ett eller flere faste eller midlertidige varamedlemmer. Disse varamedlemmene skal velges fra den gruppen som har et for lavt antall varamedlemmer (suppleringsvalg). Hvis det viser seg at denne framgangsmåten fører til at ett kjønn vil bli representert med mindre enn 40 prosent av varamedlemmene til organet eller gruppens varamedlemmer, skal det, hvis det er mulig, velges nytt varamedlem fra det underrepresenterte kjønn. Formannskapet eller fylkesutvalget kan få delegert myndighet til å velge varamedlemmer til andre organer.

Ved nyvalg etter *tredje* ledd og suppleringsvalg etter *femte* ledd kan gruppen selv foreslå hvem som skal velges. Gruppen informerer deretter kommunestyret, formannskapet, fylkestinget eller fylkesutvalget, som velger den foreslåtte kandidaten hvis de lovbestemte vilkårene er oppfylt. Ved nyvalg etter *tredje* ledd rykker det nye medlemmet eller varamedlemmet inn på den ledige plassen. Ved suppleringsvalg etter *femte* ledd skal det nyvalgte varamedlemmet plasseres nederst på listen over varamedlemmer.

Ved nyvalg etter tredje ledd til arbeidsutvalg skal gruppen i det folkevalgte organet som opprettet arbeidsutvalget, foreslå hvem som skal velges. Gruppen informerer deretter det folkevalgte organet som opprettet arbeidsutvalget, som velger den foreslåtte kandidaten hvis de lovbestemte vilkårene er oppfylt.

Nåværende § 7-11 blir ny § 7-12.

Ny § 7-11 skal lyde:

§ 7-11 Settemedlemmer

Hvis en folkevalgt i andre organer enn kommunestyret, fylkestinget eller direkte valgte kommunedelsutvalg er innvilget fritak i minst tre måneder, kan kommunestyret eller fylkestinget selv velge et settemedlem for den perioden fritaket gjelder. Det samme gjelder hvis det er gitt tidsubestemt fritak som antas å vare mer enn tre måneder.

Ved valg av settemedlem etter første ledd kan gruppen selv foreslå hvem som skal velges. Gruppen informerer deretter kommunestyret eller fylkestinget, som velger den foreslåtte kandidaten hvis de lovbestemte vilkårene er oppfylt.

Ved valg av settemedlem til arbeidsutvalg, skal gruppen i det folkevalgte organet som opprettet arbeidsutvalget foreslå hvem som skal velges. Gruppen informerer deretter det folkevalgte organet som opprettet arbeidsutvalget, som velger den foreslåtte kandidaten hvis de lovbestemte vilkårene er oppfylt.

Ny § 7-12 første ledd skal lyde:

Hvis det blir tatt ut siktelse eller tiltale mot en folkevalgt for et straffbart forhold som er nevnt i straffeloven §§ 151 til 154, 170 bokstav b, 171 til 175, 209 til 210, 351 til 352, kapittel 27 eller 30, og forholdet er knyttet til utøvelse av tjeneste eller et verv for kommunen eller fylkeskommunen, kan kommunestyret eller fylkestinget selv vedta å

suspendere den folkevalgte fra vervet inntil saken er rettskraftig avgjort. Hvis det dreier seg om forhold som er nevnt i straffeloven §§ 151 til 154, gjelder ikke vilkåret om at forholdet skal være knyttet til utøvelse av verv eller tjeneste for kommunen eller fylkeskommunen

Nytt § 8-1 andre ledd skal lyde:

Medlemmer av et kommunalt eller fylkeskommunalt folkevalgt organ har møte-, tale- og forslagsrett i organets møter. Det kan ikke gis møte-, tale- og forslagsrett til andre enn organets medlemmer, hvis ikke noe annet følger av lov.

§ 8-1 nåværende andre ledd blir nytt tredje ledd.

§ 8-1 tredje ledd skal lyde:

Medlemmer som er til stede i et kommunalt eller fylkeskommunalt folkevalgt organ når en sak tas opp til avstemning, plikter å stemme. Ved valg og vedtak om ansettelse er det adgang til å stemme blankt. *Ved vedtak om ansettelse kan hvert enkelt medlem kreve skriftlig avstemning.*

§ 11-3 femte ledd skal lyde:

Et folkevalgt organ kan fatte vedtak i en sak som ikke er oppført på saklisten, hvis ikke møtelederen eller *minst* 1/3 av de møtende medlemmene motsetter seg det. På tilsvarende måte kan organet fatte vedtak i en sak der saksdokumentene ikke er sendt ut sammen med innkallingen, hvis ikke møtelederen eller *minst* 1/3 av de møtende medlemmene motsetter seg det.

§ 13-2 skal lyde:

§ 13-2 *Åremål og ombud*

Kommunestyret og fylkestinget kan selv bestemme at ledende administrative stillinger skal være åremålsstillinger. Det samme gjelder for ombud. Åremålsperioden skal være på minst seks år.

Dersom kommunestyret eller fylkestinget vedtar at kommunen eller fylkeskommunen skal ha ombud, skal kommunestyret eller fylkestinget selv ansette ombudet.

§ 14-10 andre ledd skal lyde:

Driftsbudsjettet skal dekke avdrag på lån med et beløp som minst tilsvarer avdrag beregnet etter § 14-18. *Departementet kan gi forskrift om dekning av avdrag på driftsbudsjettet.*

Nytt § 14-18 fjerde ledd:

Departementet kan gi forskrift om nedbetaling av lån og om beregning av minimumsavdraget.

§ 18-1 tredje ledd skal lyde:

Rådets navn skal inneholde ordene interkommunalt politisk råd *eller forkortelsen IPR*.

§ 19-1 tredje ledd skal lyde:

Oppgavefellesskapets navn skal inneholde ordene kommunalt oppgavefellesskap *eller forkortelsen KO*.

§ 23-6 femte ledd skal lyde:

Kommuner og fylkeskommuner skal varsle kontrollutvalget om møter i generalforsamling, representantskap og tilsvarende organer. Kontrollutvalget har rett til å være til stede i disse møtene.

II

I lov 17. juli 1925 nr. 11 om Svalbard (Svalbardloven) gjøres følgende endringer:

§ 35 a andre ledd bokstav d) skal lyde:

d) ungdomsråd eller annet medvirkningsorgan for *ungdom og arbeidsutvalg for dette*.

§ 35 b femte ledd andre punktum skal lyde:

Kommuneloven § 5-12 tredje til *sjette* ledd gjelder tilsvarende.

Statsautoriserte revisorer
Ernst & Young AS

Dr Hanstengate 13, 3044 Drammen
Postboks 560, Brakerøya, 3002 Drammen

Foretaksregisteret: NO 976 389 387 MVA
Tlf: +47 24 00 24 00

www.ey.no
Medlemmer av Den norske Revisorforening

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Til generalforsamlingen i Aurland Eige AS

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Aurland Eige AS som består av selskapsregnskapet og konsernregnskapet. Selskapsregnskapet og konsernregnskapet består av balanse per 31. desember 2021, resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening oppfylder årsregnskapet gjeldende lovkrav og gir et rettviseende bilde av selskapets og konsernets finansielle stilling per 31. desember 2021 og av deres resultater for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjon

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og *International Code of Ethics for Professional Accountants* (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvike selskapet, konsernet eller virksomheten, eller ikke har noe annet realistisk alternativ.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan skyldes misligheter eller feil og er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er

Building a better
working world

- høyere enn for feilinformasjon som skyldes feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontrollen som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets og konsernets interne kontroll.
  - evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
  - konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig, og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape betydelig tvil om selskapets og konsernets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon om årsregnskapet. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet og konsernet ikke kan fortsette driften.
  - evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.
  - innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om konsernregnskapet. Vi er ansvarlige for å fastsette strategien for, samt å følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen, og vi har et udelt ansvar for konklusjonen på revisjonen av konsernregnskapet.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av og tidspunktet for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i den interne kontrollen som vi avdekker gjennom revisjonen.

Drammen, 10. juni 2022
ERNST & YOUNG AS

Revisjonsberetningen er signert elektronisk

Hanne Kverneland Nebo
statsautorisert revisor

Penneo Dokumentnøkkel: QDZYL-NW7DO-MKKDE-6CEPJ-GI5JP-OEEU7

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo™ - sikker digital signatur".
De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Hanne Kverneland Nebo

Statsautorisert revisor

Serienummer: 9578-5997-4-812612

IP: 145.62.xxx.xxx

2022-06-10 14:01:09 UTC

Penneo Dokumentnøkkel: QDZYL-NW7DO-MKKDE-6CEPJ-G15JP-OEEU7

Dokumentet er signert digitalt, med **Penneo.com**. Alle digitale signatur-data i dokumentet er sikret og validert av den datamaskin-utregnede hash-verdien av det opprinnelige dokument. Dokumentet er låst og tids-stemplet med et sertifikat fra en betrodd tredjepart. All kryptografisk bevis er integrert i denne PDF, for fremtidig validering (hvis nødvendig).

Hvordan bekrefter at dette dokumentet er originalen?

Dokumentet er beskyttet av ett Adobe CDS sertifikat. Når du åpner dokumentet i

Adobe Reader, skal du kunne se at dokumentet er sertifisert av **Penneo e-signature service <penneo@penneo.com>**. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret.

Det er lett å kontrollere de kryptografiske beviser som er lokalisert inne i dokumentet, med Penneo validator - <https://penneo.com/validate>

Aurland Ege AS

Årsrapport for 2021

Årsregnskap og konsernregnskap

- Resultatregnskap
- Balanse
- Kontantstrømoppstilling
- Noter

Revisjonsberetning

Pennso Dokumenttrakkelt: SMA2-7OLKG-0JQ2Y-MMWJG-LM5V8-BKOJX

Aurland Ege AS

Resultatregnskap

Morselskap		Beløp i NOK			Konsern	
2021	2020			Note	2021	2020
		Driftsinntekter				
-	-	Salg av kraft		2	55 300 239	17 708 438
-	-	Nettinntekt		2, 11	-	18 111 863
-	-	Andre inntekter		12	4 065 280	4 289 287
-	-	Sum driftsinntekter			<u>59 365 520</u>	<u>40 109 588</u>
		Driftskostnader				
-	-	Kraftkjøp			48 328 994	19 789 700
-	-	Lønnskostnad		3	-	11 947 748
-	-	Egne arbeid aktivert på driftsmidler		3	-	-3 490 406
-	-	Avskrivning		4	135 064	3 519 795
905 524	344 302	Annen driftskostnad		3	3 261 364	8 959 326
905 524	344 302	Sum driftskostnader			<u>51 725 423</u>	<u>40 726 163</u>
-905 524	-344 302	Driftsresultat			<u>7 640 097</u>	<u>-616 575</u>
		Finansinntekter og finanskostnader				
-27 663 210	62 759 945	Inntekt på investering i datterselskap og tilkn. selskap		5, 6	-35 752 509	62 992 687
-	108 329	Renteinntekt fra foretak i samme konsern			-	-
695 061	174	Annen finansinntekt			1 258 082	378 295
62 745	1 991	Rentekostnad til foretak i samme konsern			-	-
383 301	79 639	Annen finanskostnad			467 397	373 560
-27 414 196	62 786 819	Netto finansposter			<u>-34 961 824</u>	<u>62 997 422</u>
-28 319 719	62 442 517	Ordinært resultat før skattekostnad			<u>-27 321 727</u>	<u>62 380 847</u>
-144 432	-69 834	Skattekostnad på ordinært resultat		13	853 560	-131 504
-28 175 287	62 512 351	Årsresultat			<u>-28 175 287</u>	<u>62 512 351</u>
		Fordeling				
		Majoritetsinteresser		14	-28 175 287	62 512 351
		Minoritetsinteresser		14	-	-
		Overføringer og disponeringer				
-	1 000 000	Avsatt utbytte		14		
-28 175 287	61 512 351	Overføringer udekket tap		14		
-28 175 287	62 512 351	Sum				

Aurland Ege AS

Balanse pr. 31. desember

Morselskap				Konsern	
2021	2020	Beløp i NOK	Note	2021	2020
		Anleggsmidler			
		Immaterielle eiendeler			
-	85 927	Utsatt skattefordel	13	2 558 625	2 801 094
-	85 927	Sum immaterielle eiendeler		2 558 625	2 801 094
		Varige driftsmidler			
-	-	Tomter, bygninger og annen fast eiendom	4, 10	-	8 364 224
-	-	Nettanlegg	4, 10	-	44 582 547
-	-	Kraftverk	4, 10	4 592 014	4 727 078
-	-	Fiberanlegg	4, 10	-	17 186 631
-	-	Driftsløsøre, inventar, verktøy, kontormaskiner o.l.	4, 10	-	2 448 223
-	-	Sum varige driftsmidler		4 592 014	77 308 703
		Finansielle anleggsmidler			
78 625 903	72 853 332	Investering i datterselskap	5, 10	-	-
167 646 964	202 669 415	Investering i tilknyttet selskap	6	167 761 964	202 784 415
-	-	Investering i aksjer og andeler	12	39 958 998	417 718
-	-	Pensjonsmidler	9	-	734 759
42 356 435	18 576 374	Lån til tilknyttet selskap	8	42 356 435	18 576 374
-	-	Andre fordringer		40 575 446	225 000
288 629 302	294 099 121	Sum finansielle anleggsmidler		290 652 843	222 738 266
288 629 302	294 185 048	Sum anleggsmidler		297 803 482	302 848 063
		Omløpsmidler			
-	-	Varer		-	669 027
		Fordringer			
-	-	Kundefordringer	8	18 539 655	7 647 669
2 547 086	1 500 000	Andre fordringer		7 170 611	127 534
2 547 086	1 500 000	Sum fordringer		25 710 267	7 775 203
652 350	1 034 748	Bankinnskudd, kontanter og lignende	7	5 506 455	11 709 955
3 199 436	2 534 748	Sum omløpsmidler		31 216 722	20 154 185
291 828 738	296 719 796	Sum eiendeler		329 020 203	323 002 248

Penneo Dokumenttrakkert: SMA2-7OLKG-0JQ2Y-MWJG-LM5V8-BKOJX

Aurland Ege AS

Balanse pr. 31. desember

Morselskap				Konsern	
2021	2020	Beløp i NOK	Note	2021	2020
Egenkapital					
Innskutt egenkapital					
10 000 000	10 000 000	Aksjekapital	14, 15	10 000 000	10 000 000
169 639 467	169 639 467	Overkurs	14	169 639 467	169 639 467
-73 070	-73 070	Annen innskutt egenkapital	14	-73 070	-73 070
<u>179 566 397</u>	<u>179 566 397</u>	Sum innskutt egenkapital		<u>179 566 397</u>	<u>179 566 397</u>
Opptjent egenkapital					
Kraftfond					
70 206 471	97 651 701	Annen egenkapital	14	70 206 471	97 651 701
<u>70 206 471</u>	<u>97 651 701</u>	Sum opptjent egenkapital		<u>70 206 471</u>	<u>97 651 701</u>
<u>249 772 868</u>	<u>277 218 098</u>	Sum egenkapital		<u>249 772 868</u>	<u>277 218 098</u>
Gjeld					
Annen langsiktig gjeld					
41 892 745	18 500 566	Gjeld til kredittinstitusjoner	10	41 301 496	30 345 234
-	-	Øvrig langsiktig gjeld		-	179 511
<u>41 892 745</u>	<u>18 500 566</u>	Annen langsiktig gjeld		<u>41 301 496</u>	<u>30 524 745</u>
Kortsiktig gjeld					
-	-	Leverandørgjeld		16 180 240	9 069 511
-	-	Betalbar skatt	13	603 572	-
-	-	Skyldige offentlige avgifter	7	30 469	2 538 103
-	1 000 000	Avsatt utbytte	14	-	1 000 000
163 125	1 133	Annen kortsiktig gjeld		11 132 965	2 651 792
<u>163 125</u>	<u>1 001 133</u>	Sum kortsiktig gjeld		<u>37 945 840</u>	<u>15 259 406</u>
<u>42 055 870</u>	<u>19 501 699</u>	Sum gjeld		<u>79 247 336</u>	<u>45 784 151</u>
<u>291 828 738</u>	<u>296 719 796</u>	Sum egenkapital og gjeld		<u>329 020 203</u>	<u>323 002 248</u>

31. desember 2021
Aurland, 1. juni 2021

_____
Agnar Aas
styrets leder

_____
Knut Skår
daglig leder

_____
Atle Winjum
styremedlem

_____
Jannet Aksnes
styremedlem

_____
David Underdal
styremedlem

_____
Liv Sgne Hundere Navarsete
styremedlem

Pennneo Dokumenttrakkert: SMA2-7OLKG-0JQ2Y-MMWJG-LM5V8-BK0JX

Aurland Ege AS

Kontantstrømoppstilling

Morselskap		Beløp i NOK	Konsern	
2021	2020		2021	2020
		Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		
-28 089 360	61 442 517	Resultat før skattekostnad	-27 321 727	62 380 847
27 663 210	-62 759 945	Resultatandel etter egenkapitalmetoden	35 752 509	-62 992 687
-	-	Ordinære avskrivninger	135 064	3 519 795
-	-	Endring i varelager, kundefordringer og leverandørgjeld	-3 112 230	1 942 291
-785 094	1 001 133	Endring i andre tidsavgrensninger	-342 300	-203 960
<u>-1 211 244</u>	<u>-316 295</u>	Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	<u>5 111 316</u>	<u>4 646 286</u>
		Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		
-	-	Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	-	-9 098 926
-23 880 061	-18 676 374	Inn-/utbetaling av utlån	-61 614 907	-18 576 374
<u>2 316 728</u>	<u>1 500 000</u>	Mottatt utbytte	<u>-</u>	<u>-</u>
<u>-21 563 333</u>	<u>-17 176 374</u>	Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	<u>-61 614 907</u>	<u>-27 675 300</u>
		Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		
23 085 000	18 500 566	Innbetalinger ved opptak av langsiktig gjeld	41 301 496	18 000 373
307 179	-	Utbetalinger ved nedbetaling av langsiktig gjeld	-	-
<u>-1 000 000</u>	<u>-</u>	Utbetaling av utbytte	<u>-1 000 000</u>	<u>-</u>
<u>22 392 179</u>	<u>18 500 566</u>	Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	<u>50 300 090</u>	<u>18 000 373</u>
-382 398	1 007 897	Netto endring i likvider i året	-6 203 500	-5 028 641
1 034 748	26 851	Kontantar og bankinnskudd pr. 01.01.	11 709 955	16 738 596
<u>652 350</u>	<u>1 034 748</u>	Kontanter og bankinnskudd pr. 31.12.	<u>5 506 455</u>	<u>11 709 955</u>

Aurland Ege AS

Noter til regnskapet for 2021

Note 1 - Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapslovens bestemmelser og god regnskapsskikk.

Konsolidering

Konsernregnskapet omfatter morselskapet og alle selskaper der morselskapet har bestemmende innflytelse. Bestemmende innflytelse oppnås normalt når konsernet eier mer enn 50 % av aksjene i selskapet, og konsernet er i stand til å utøve faktisk kontroll over selskapet.

Minoritetsinteresser inngår i konsernets egenkapital. Konsernregnskapet er utarbeidet som om konsernet var en økonomisk enhet. Transaksjoner og mellomværende mellom selskapene i konsernet er eliminert. Konsernregnskapet er utarbeidet etter ensartede prinsipper, ved at datterselskapet følger de samme regnskapsprinsipper som morselskapet.

Kjøpte datterselskaper regnskapsføres i konsernregnskapet basert på morselskapets anskaffelseskost. Anskaffelseskost tilordnes identifiserbare eiendeler og gjeld i datterselskapet, som oppføres i konsernregnskapet til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Eventuell merverdi ut over hva som kan henføres til identifiserbare eiendeler og gjeld, balanseføres som goodwill. Merverdier i konsernregnskapet avskrives lineært over de oppkjøpte eiendelenes forventede levetid. Eventuell goodwill avskrives over forventet levetid. Eventuell negativ goodwill inntektsføres over forventet reverseringsperiode.

Oppkjøpsmetoden benyttes ved regnskapsføring av virksomhetssammenslutninger. Selskaper som er kjøpt eller solgt i løpet av året inkluderes i konsernregnskapet fra det tidspunktet kontroll oppnås og inntil kontroll opphører.

Datterselskap/tilknyttet selskap

Datterselskapet og tilknyttede selskaper vurderes etter egenkapitalmetoden i selskapsregnskapet. Bruk av metoden fører til at regnskapsført verdi i balansen tilsvarer andelen av egenkapital i det investerte selskapet korrigert for eventuelle gjenværende merverdier fra kjøpet og urealiserte internegevinster.

Resultatandelen i selskapene er basert på det investerte selskapets resultat etter skatt, korrigert for eventuelle avskrivninger på merverdier og urealiserte gevinster. I resultatregnskapet er resultatandelen vist under finansposter, mens eiendelene i balansen er vist under finansielle anleggsmidler.

Salgsinntekter

Inntekter fra salg av varer resultatføres når levering har funnet sted og det vesentligste av risiko og avkastning er overført. Inntekter fra salg av kraft og tjenester inntektsføres etter hvert som de leveres.

Klassifisering og vurdering av balanseposter

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter balansedagen, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmiddel/langsiktig gjeld.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som ikke forventes å være forbigående. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives planmessig. Langsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Aurland Ege AS

Noter til regnskapet for 2021

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene. I tillegg gjøres det for øvrige kundefordringer en uspesifisert avsetning for å dekke antatt tap.

Varebeholdninger

Lager av innkjøpte varer er verdsatt til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Anskaffelseskost vurderes etter FIFO-prinsippet. Det foretas nedskrivning for påregnelig ukurans.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler balanseføres og avskrives over driftsmidlets forventede økonomiske levetid. Direkte vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende under driftskostnader, mens påkostninger eller forbedringer tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet. Dersom gjenvinnbart beløp av driftsmiddelet er lavere enn balanseført verdi foretas nedskrivning til gjenvinnbart beløp. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av netto salgsverdi og verdi i bruk. Verdi i bruk er nåverdien av de fremtidige kontantstrømmene som eiendelen vil generere.

Vedlikehold kostnadsføres etter hvert som arbeidet utføres. Dersom arbeidet fører til økning i kapasiteten på anlegget eller en vesentlig del av anlegget skiftes ut, aktiveres arbeidet som investering. Den aktiverte investeringen inkluderer materiell, arbeid utført av andre og lønn til egne ansatte. Dersom en tar i mot anleggsbidrag fra utenforstående, går dette til fradrag i kostprisen til investeringen.

Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser

Selskapet finansierer sine pensjonsforpliktelser gjennom kollektiv pensjonsforsikring og en livsforsikring for AFP. Ved regnskapsføring av pensjon er lineær opptjeningsprofil og forventet sluttlønn som opptjeningsgrunnlag lagt til grunn. Planendringer amortiseres over resterende opptjeningsperiode. Det samme gjelder estimatavvik i den grad de akkumulert kommer over 10 prosent av den største av pensjonsforpliktelsene og pensjonsmidlene (korridor).

Kraftkontrakter og finansielle instrumenter

Selskapet har en portefølje av kraftkontrakter bestående av fysiske og finansielle kontrakter. Fysiske kontrakter er kontrakter med avtale om fysisk levering av kraft til en forhåndsavtalt pris i en bestemt tidsperiode. Fysiske kontrakter blir regnskapsført til avtalt pris på leveringstidspunktet. Finansielle kontrakter klassifisert som sikring av framtidig kraftsalg regnskapsføres på oppgjørstidspunktet. Finansielle kontrakter klassifisert til handelsformål vurderes til virkelig verdi på balansedagen og verdiendringer regnskapsføres i resultatregnskapet.

Skatter

Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt/skattefordel er beregnet med 22 % på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier, samt ligningsmessig underskudd til fremføring ved utgangen av regnskapsåret. Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som reverserer eller kan reversere i samme periode er utlignet og nettoført. Netto utsatt skattefordel balanseføres i den grad det er sannsynlig at denne kan bli nyttiggjort.

Betalbar skatt og utsatt skatt er regnskapsført direkte mot egenkapitalen i den grad skattepostene relaterer seg til egenkapitaltransaksjoner.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den indirekte metode. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter, bankinnskudd og andre kortsiktige, likvide plasseringer.

Aurland Ege AS

Noter til regnskapet for 2021

Note 2 - Salgsinntekter

Morselskap		Pr. virksomhetsområde	Konsern	
2021	2020		2021	2020
-	-	Kraftsalg	55 300 239	17 708 438
-	-	Nettleige	-	18 111 863
-	-	Sum	55 300 239	35 820 301
Geografisk fordeling				
-	-	Norge	55 300 239	35 820 301
-	-	Sum	55 300 239	35 820 301

Note 3 - Lønnskostnad, antall ansatte, godtgjørelser, lån til ansatte og godtgjørelse til revisor

Morselskap		Lønnskostnader	Konsern	
2021	2020		2021	2020
-	-	Lønn	-	8 517 604
-	-	Arbeidsgiveravgift	-	913 319
-	-	Pensjonskostnader	-	2 140 216
-	-	Andre lønnsrelaterte ytelser	-	376 609
-	-	Sum	-	11 947 748

Det har ikke vært ansatte i morselskapet eller konsernet i løpet av 2021 og derfor ikke plikt til å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon.

Ledende ansatte i konsernet er daglig leder i datterselskapene og mottar lønn fra selskap utenfor konsernet. Det er utbetalt en godtgjørelse på NOK 135 000 til styret i datterselskap.

Morselskap

Ytelser til ledende personer:

Styret	Styrehonorar
	235 000

Morselskap		Konsern
2021	Godtgjørelse til revisor er fordelt på følgende:	2021
46 250	Lovpålagt revisjon	77 250
54 875	Andre tjenester	177 775

Merverdiavgift er ikke inkludert i revisjonshonoraret.

Aurland Ege AS

Noter til regnskapet for 2021

Note 4 - Varige driftsmidler

Konsern

Transportmidler, maskiner og inventar	Transportmidler	Inventar	Maskiner og verktøy	Tariffaparater	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	5 220 829	5 101 648	2 694 405	18 309 574	31 326 456
Avganger	-5 220 829	-5 101 648	-2 694 405	-18 309 574	-31 326 456
Anskaffelseskost 31.12.	-	-	-	-	-
Akk. Avskrivning 31.12.	-	-	-	-	-
Balanseført verdi 31.12.	-	-	-	-	-

Årets avskrivninger

Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær
Økonomisk levetid	6-7 år	3-8 år	8 år	15 år

Tomter avskrives ikke

Anlegg, bygninger og annen fast eiendom	Kraftverk	Bygg/tomter	Linjer/nett	Fibernet	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	8 103 750	22 247 310	128 005 767	35 872 191	194 229 018
Avganger	-	-22 247 310	-128 005 767	-35 872 191	-186 125 268
Anskaffelseskost 31.12.	8 103 750	-	-	-	8 103 750
Akk. Avskrivning 31.12.	3 511 736	-	-	-	3 511 737
Balanseført verdi 31.12.	4 592 014	-	-	-	4 592 014

Årets avskrivninger

Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær
Økonomisk levetid	60 år	50 år	50-70 år	30 år

Tomter avskrives ikke

Note 5 - Datterselskap

Direkte eie	Kontor	Eier-/stemmeandel	Bokført verdi pr. 31.12.
Aurland Energiverk AS	Aurland	100,0 %	78 625 903

Aurland Ege AS

Noter til regnskapet for 2021

Note 6 - Tilknyttet selskap

Morselskap

	Ansk.år	Kontor	Eier-/ stemme- andel	Bokført verdi pr. 31.12.
Direkte eie				
Aurland Ressursutvikling AS	2019	Flåm	30,78 %	167 646 964

Konsern

	SEV AS	Lærdal og Aurland Grønnkraft AS	Aurland Ressursutvikling AS
Merverdianalyse			
Balanseført EK-andel på kjøpstidspunktet	15 000	100 000	108 275 300
Anskaffelseskost	15 000	100 000	108 275 300

Beregning av årets resultatandel

Andel årets resultat	-	-	-35 752 509
Årets resultatandel	-	-	-35 752 509

Beregning av balanseført verdi pr. 31.12.

Inngående balanse 01.01.	15 000	100 000	202 669 415
Årets resultatandel	-	-	-35 752 509
Andre endringer	-	-	730 058
Utgående balanse 31.12.	15 000	100 000	167 646 964

Note 7 - Bankinnskudd

Morselskap

2021	2020		Konsern	2021	2020
-	-	Bundne skattetrekksmidler		23 910	441 536

Note 8 - Mellomværende med selskap i samme konsern og tilknyttet selskap

Morselskap

2021	2020	Fordringer	Konsern	2021	2020
42 356 435	18 576 374	Lån til tilknyttet selskap		42 356 435	-
2 547 086	1 500 000	Andre kortsiktige fordringer		-	-
44 903 521	20 076 374	Sum		42 356 435	-

2021	2020	Gjeld	Konsern	2021	2020
41 892 745	-	Øvrig langsiktig gjeld		-	-
41 892 745	-	Sum		-	-

Penneo Dokumentnrøkket: SMA2-7OLKG-0JQ2Y-MMWJG-LM5V8-BK0JX

Aurland Ege AS

Noter til regnskapet for 2021

Note 9 - Pensjonsforpliktelser

Morselskap

Selskapet er ikke pliktig til å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon.

Konsern

Konsernet er pliktig til å ha tjenestepensjon etter lov om obligatorisk tjenestepensjon og konsernets pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i denne lov.

Ingen ansatte igjen i morselskapet eller konsernet med ytelsesbasert pensjonsordning.

Konsern	Kollektiv pensjonsordning		Førtidspensjonsordning	
	2021	2020	2021	2020
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	-	-	-	321 671
Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	-	22 699	-	126 458
Amortisering av estimatavvik	-	53 843	-	197 631
Administrasjonskostnader	-	-119 586	-	-
Arbeidsgiveravgift	-	9 375	-	26 553
Resultatført planendringseffekt/overgang til innskudd etc.	-	682 194	-	-
Netto pensjonskostnad	-	648 525	-	672 313

	Kollektiv pensjonsordning		Førtidspensjonsordning	
	2021	2020	2021	2020
Markedsverdi pensjonsmidler	-	1 002 000	-	5 252 143
Opptjente forsikrede pensjonsordninger	-	-998 685	-	-6 027 210
Ikke-resultatført virkning av estimatavvik	-	800 772	-	787 545
Arbeidsgiveravgift	-	352	-	-82 157
Sum pensjonsforpliktelser	-	804 439	-	-69 679

Økonomiske forutsetninger:	Kollektiv pensjonsordning		Førtidspensjonsordning	
	2021	2020	2021	2020
Diskonteringsrente	-	1,50 %	-	1,50 %
Forventet avkastning	-	2,40 %	-	2,40 %
Årlig forventet lønnsvekst	-	2,00 %	-	2,00 %
Årlig forventet G-regulering	-	1,75 %	-	1,75 %

De aktuariemessige forutsetningene er basert på vanlige benyttede forutsetninger innen forsikring når det gjelder demografiske faktorer.

Aurland Ege AS

Noter til regnskapet for 2021

Note 10 - Pant og garantier

Morselskap		Konsern	
2021	2020	2021	2020
-	18 500 566	41 301 496	30 345 234
Pantsikret gjeld Gjeld til kredittinstitusjoner			
Skret i panteobjekt med følgende bokførte verdier:			
-	-	4 592 014	74 860 480
-	-	-	2 448 223
-	72 853 332	-	-
-	72 853 332	4 592 014	77 308 703
Aksjer i datterselskap Sum			

Note 11 - Mer-/mindreinntekt

	2021	2020
Akkumulert mer-/mindreinntekt:		
Netto mer-/mindreinntekt fjorår	805 890	213 846
Etterregulert inntektsramme fjorår (NVE)	-	82 000
Netto merinntekt per 01.01.	805 890	295 846
Årets mer-/mindreinntekt	-	505 045
Akkumulert merinntekt 31.12.	-	800 890
Årets renter på mindreinntekt	-	5 000
Avgang	-805 890	-
Netto merinntekt per 31.12.	-	805 890

Netto merinntekt er ført som fordring under posten annen kortsiktig gjeld.

Note 12 - Aksjer og andeler i andre selskaper

Konsern

Selskap	Eierandel	Anskaff. Kost	Bokført verdi
Sygnir AS*	10,00 %	32 000 000	32 000 000
Sognekraft Fiber AS*	11,10 %	8 100 000	7 541 280
Seis AS	7,20 %	36 000	36 000
Sognetett AS	10,00 %	359 718	359 718
Nettalliansen AS	2,04 %	22 000	22 000
Sum anleggsmidler		40 517 718	39 958 998

* Datterselskapet Aurland Energi Nett AS er innfusjonert i Sygnir AS mot vederlag i aksjer i Sygnir AS

** Datterselskapet Aurland Energi Fiber AS er innfusjonert i Sognekraft Fiber AS mot vederlag i aksjer i Sognekraft Fiber AS. Det er realisert en gevinst ved transaksjonen på ca. MNOK 4.

Aurland Ege AS

Noter til regnskapet for 2021

Note 13 - Skatt

Morselskap		Årets skattekostnad fordeler seg på:		Konsern	
2021	2020			2021	2020
-	-	Betalbar skatt på årets resultat		603 572	-
85 927	-69 834	Endring i utsatt skatt		249 988	-131 504
-230 359	-	Skatteeffekt av konsernbidrag		-	-
<u>-144 432</u>	<u>-69 834</u>	Årets totale skattekostnad		<u>853 560</u>	<u>-131 504</u>
Beregning av årets skattegrunnlag:					
-28 319 719	62 442 517	Ordinært resultat før skattekostnad			
-	-	Permanente forskjeller			
<u>27 663 210</u>	<u>-62 759 945</u>	Resultatandel investering i DS, TS			
-656 509	-317 428	Sum			
1 047 086	-	Mottatt konsernbidrag			
-390 577	-	Benyttet underskudd til fremføring			
<u>0</u>	<u>-317 428</u>	Årets skattegrunnlag			
-	-	Betalbar skatt (22 %)			
Oversikt over midlertidige forskjeller					
-	-	Driftsmidler inkl. goodwill		-11 630 116	-2 825 463
-	-	Fordringer		-	-207 640
-	-	Pensjonsforpliktelser		-	-5 966 431
<u>-</u>	<u>-</u>	Sum		<u>-11 630 116</u>	<u>-9 769 947</u>
-	-390 577	Akkumulert fremførbart underskudd		-	-2 161 411
-	-	Mer-/mindreinntekt		-	-800 890
<u>-</u>	<u>-390 577</u>	Netto midlertidig forskjeller pr. 31.12.		<u>-11 630 116</u>	<u>-12 732 248</u>
-	-85 927	Utsatt skattefordel (22 %)		-2 558 625	-2 801 094

Note 14 - Egenkapital

Morselskap	Aksje-		Annen		Sum
	kapital	Overkurs	innskutt egenkapital	Annen egenkapital	
Egenkapital 01.01.	10 000 000	169 639 467	-73 070	97 651 700	277 218 097
Årsresultat	-	-	-	-28 175 287	-28 175 287
Andre endringer	-	-	-	730 058	730 058
<u>Egenkapital 31.12.</u>	<u>10 000 000</u>	<u>169 639 467</u>	<u>-73 070</u>	<u>70 206 471</u>	<u>249 772 868</u>

Konsern	Aksje-		Annen		Sum
	kapital	Overkurs	innskutt egenkapital	Annen egenkapital	
Egenkapital 01.01.	10 000 000	169 639 467	-73 070	97 651 700	277 218 097
Årsresultat	-	-	-	-28 175 287	-28 175 287
Andre endringer	-	-	-	730 058	730 058
<u>Egenkapital 31.12.</u>	<u>10 000 000</u>	<u>169 639 467</u>	<u>-73 070</u>	<u>70 206 471</u>	<u>249 772 868</u>

Aurland Ege AS

Noter til regnskapet for 2021

Note 15 - Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Morselskap

Aksjekapitalen består av:

	Antall	Pålydende	Balanseført
Ordinære aksjer	1 000	10 000,00	10 000 000

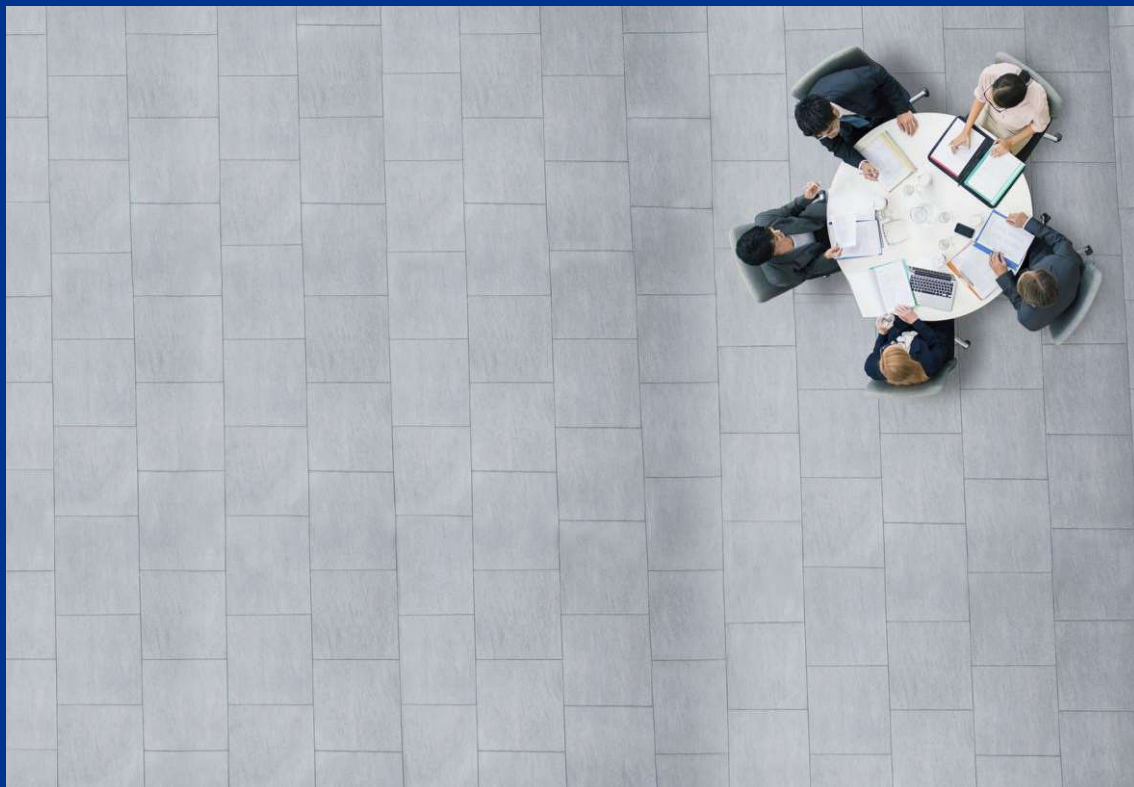
Oversikt over aksjonærene i selskapet pr. 31.12.:

	Antall aksjer	Eierandel	Stemme-andel
Aurland Kommune	1 000	100,0 %	100,0 %
Sum	1 000	100,0 %	100,0 %

Aurland Revisjonsplan 2022

September 2022

Agenda

Revisjonsteamet

Harald Sylta

Partner

T +47 40 63 96 66

Harald.sylta@kpmg.no

Rune Mydland

Senior Manager

T +47 40 63 97 26

Rune.mydland@kpmg.no

Frode Andre Ljøen

In-Charge

T +47 95 77 68 96

Frode.ljoen@kpmg.no

KPMG Law

Trond Skjelbreid

Partner

T +47 40 63 96 25

Trond.skjelbreid@kpmg.no

3 - 4

Ledelsens
gjennomgang

5

Erfaringer fra
fjorårets revisjon

6 -

Fokusom
vesentlig

11

Fremdriftsplan

12 -
13

Revisjonshonorar

16
22

Våre bidr

Ledelsens gjennomgang

Økonomiske forhold

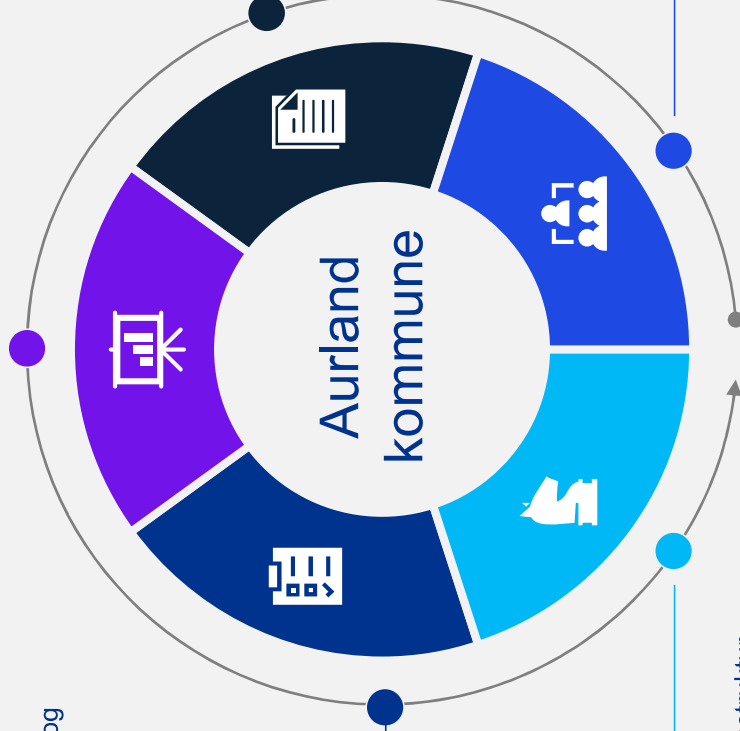
- Resultat hittil i år / Budsjett
- Endring i levrاندører og utfordringer i levrاندørkjeden
- Fremtidsutsikter og prognoser
- Geopolitisk usikkerhet
- Investeringer
- Effekt av prisstigning og knapphet på ressurser
- Nye rammeavtaler og anbud

Regulatoriske forhold

- Bokettersyn
- Brudd på lover eller forskrifter
- Andre vesentlige forhold
- Avdekkede misligheter
- Krav eller tvister

Rutiner og selskapsstruktur

- Endring i rutiner / prosesser
- IT-Sikkerhet
- Interne kontroller
- Endringer i selskapsstruktur
- IT-systemer

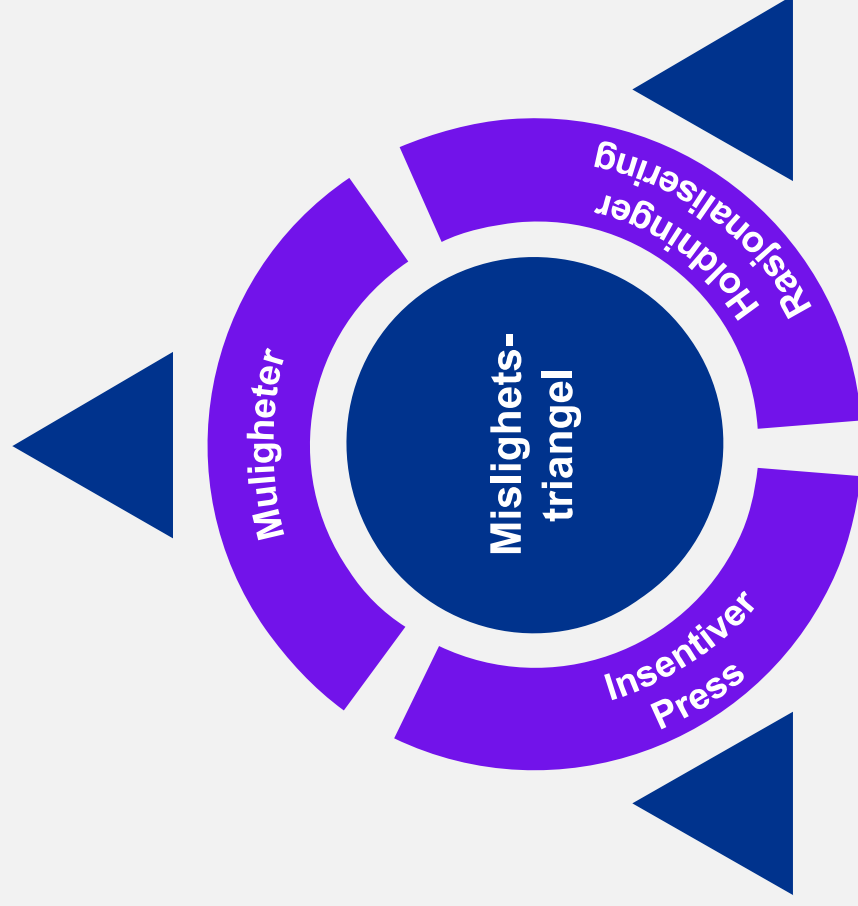
Finansiell rapportering

- Vurdering av risiko tilknyttet finansiell rapportering
- Områder spesielt utsatt for mislighetsrisiko (muligheter, insentiver, holdninger)
- Nye vurderingsposter

Operasjonelle endringer

- Nye transaksjonstyper med nærstående parter
- Endring i personalet
- Ny økonomisjef
- Samarbeidspartnere/allianser

Mislighetsrisiko – diskusjon

KPMG AS and KPMG Law Advokatfirma AS, Norwegian limited liability companies and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

Erfaringer fra fjorårets revisjon

Vi tar hensyn til de erfaringer vi gjorde i fjor for å forbedre og effektivisere revisjonen i år.

Område	Beskrivelse	Tiltak
Regnskapsavleggelse	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Manglende kapasitet/kompetanse på regnskapsavslutning etter at regnskapssjef gikk av med pensjon i februar 2022 medførte utfordringer knyttet til ferdistillelse av regnskapet.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Gjennomgå rutiner og utfordringer sammen med administrasjonen ved interimrevisjon. ▪ Klargjøre plan for regnskapsavleggelse.

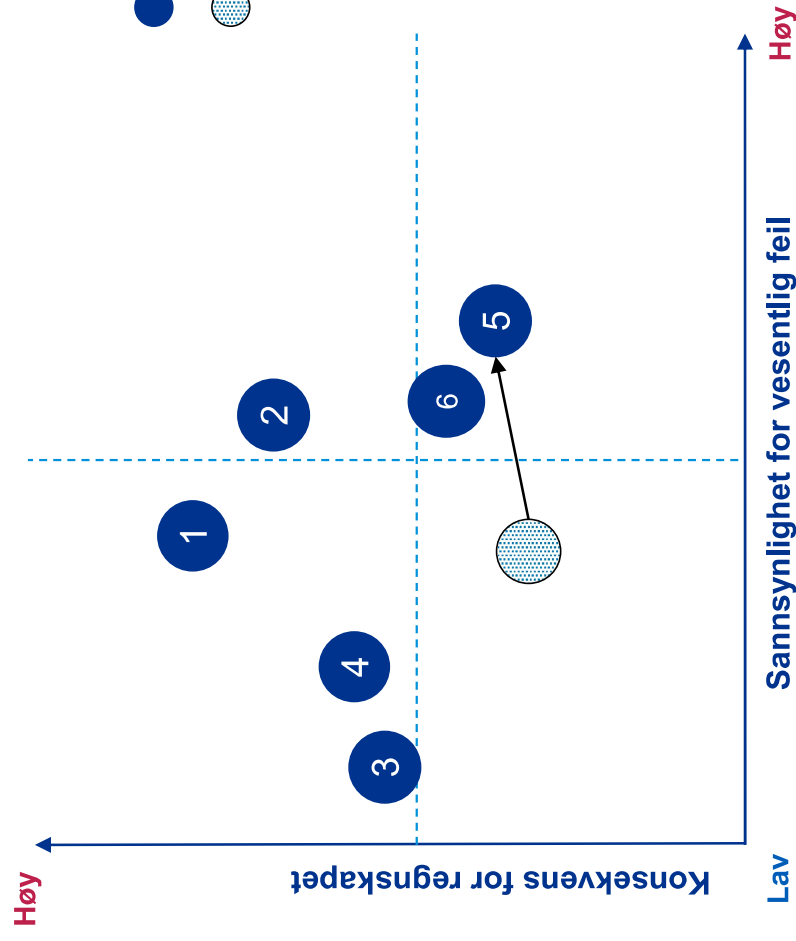

Fokusområder

Potensielle fokusområder:

- 1 Inntekter
- 2 Innkjøp, ink investeringer
- 3 Lønn og pensjoner
- 4 Finansrådet
- 5 Konesjonsavgift og offentlig støtte
- 6 MVA og MVA - kompensasjon

KPMGs risikovurdering

Fokusområder ved revisjonen

Vurder om du trenger å ha med denne sliden

1.

Inntekter

Risiko for feil og misligheter knyttet til inntekter

Risiko

- Overføringer og tilskudd.
- Fakturering for tjenester.

Revisjonstilnærming

- Avstemming mot eksterne (eksempelvis rammetilskudd)
- Statistisk utvalg av ikke-avstembare inntekter hvor underlagsdokumentasjon vurderes i forhold til inntektsføring og eventuelle bindinger.
- Kontrolltest av beregninger mot grunnlag.
- Analyser og vurderinger opp mot forventninger – fra budsjett og tidligere år osv.
- I vurderingen inngår også kundefordringer og eventuelle krediteringer.

Fokusområder ved revisjonen

Vurder om du trenger å ha med denne sliden

2.

Innkjøp og investeringer

Risiko for feil og misligheter knyttet til innkjøp

Risiko

- Investeringer
- Budsjett

Revisjonstilnærming

- Gjennomgang av transaksjonflyt og vurdere internkontrollen herunder tilgangskontroller og arbeidsdeling i økonomisystemet.
- Kontrolltest av attestasjon og anvisningsrutiner.
- Analyser og vurdering opp mot forventninger – fra budsjett og tidligere år osv.
- Nærmere vurdering av investeringsprosjekter mot gkrs.
- Sjekke budsjettvedtak og oppfølging av vesentlige budsjettavvik (årsmelding).

Fokusområder ved revisjonen

Vurder om du trenger å ha med denne sliden

3.

Lønn

Risiko for feil og misligheter knyttet til lønn

Risiko

- Omdømme
- Lønn

Revisjonstilnærming

- Test av rutiner og kontroller på lønnskontoet.
  - Reiseregninger
  - Overtid
  - Inn/utmeldinger
  - Naturalytelser
  - Mv
- Gjennomgang av kommunens avstemminger knyttet til lønnsutbetalinger, sykkelønsrefusjoner og annen godtgjørelse.
- Analyser og vurderinger opp mot forventninger – fra budsjett, lønnsutvikling i kommunal sektor osv.

Fokusområder ved revisjonen

Vurder om du trenger å ha med denne sliden

4.

Finansområdet

Risiko med likviditet, plassering og låneopptak

Risiko

- Låneopptak i strid med kommunelovens §14
- Ev lånebetingelser.
- Manglende arbeidsdeling mellom bank og regnskapsføring, enefullmakter osv gir muligheter.
- Etterlevelse av finansreglementet.

Revisjonstilnærming

- Gjennomgang av vedtak i forbindelse med låneopptak.
- Vurdering av formal, jf gjennomgang av investeringer.
- Kontroll av låneportefølje mot finansreglementet.
- Kontroll av plasseringer mot finansreglementet.
- Kontroll av tilganger og ev innhente bankengasjementsoppgaver.
- Kontroll av bankavstemminger.

Fokusområder ved revisjonen

Vurder om du trenger å ha med denne siden

5.

Konsesjonsavgift og offentlig støtte

Risiko for feil og misligheter knyttet til avsetninger og disponeringer av fond
Risiko for å rammes av EØS-reglene om offentlig støtte

Risiko

- Feil bruk
- Avstemming

Revisjonstilnærming

- Detaljtest av konsesjonsavgiftsfond opp mot vedtektene.
- Rollforward schedule for å teste sammenhengen mellom IB, bruk /avsetning og UB.
- Rutiner for å vurdere offentlig støtte. Mulig område for forenklet etterlevelseskontroll.

Fokusområder ved revisjonen

6.

MVA-kompensasjon

Risiko for feilbehandling – kan medføre tilbakebetaling og tilleggsavgift

Risiko

- Komplisert regelverk
- Spesielt i kommuner som forholder seg til “alle typer” mva
- Krav om tilbakebetaling
- Risiko for foreldelse

Revisjonstilnærming

- Attesting og kontroll av mva-kompensasjon hver termin.
- Kontroll av investeringer i forhold til bruk i kompensasjonsberettiget virksomhet

Fokusområder ved revisjonen

Vurder om du trenger å ha med denne sliden

*

Andre områder

Risiko for feil og misligheter knyttet til annet

Risiko

- Driftsmidler.
- Periodiseringsposter og fond.
- Avsetning for forpliktelser.
- Ikke-rutine transaksjoner.

Revisjonstilnærming

- Driftsmidler avstemmes mot anleggskartotek. Analytiske kontrollhandlinger.
- Gjennomgang av periodiseringsposter med test av vesentlige poster. Etterpøve kretsløpsavstemming og bruk av fond.
- Vurder hensiktsmessigheten av bokføringen av vesentlige transaksjoner som utenfor ordinær drift, eller som på annen måte er uvanlig.
- Analyse og detaljtest av såkalte "outliers" – unormale føringer.

Vesentlighet

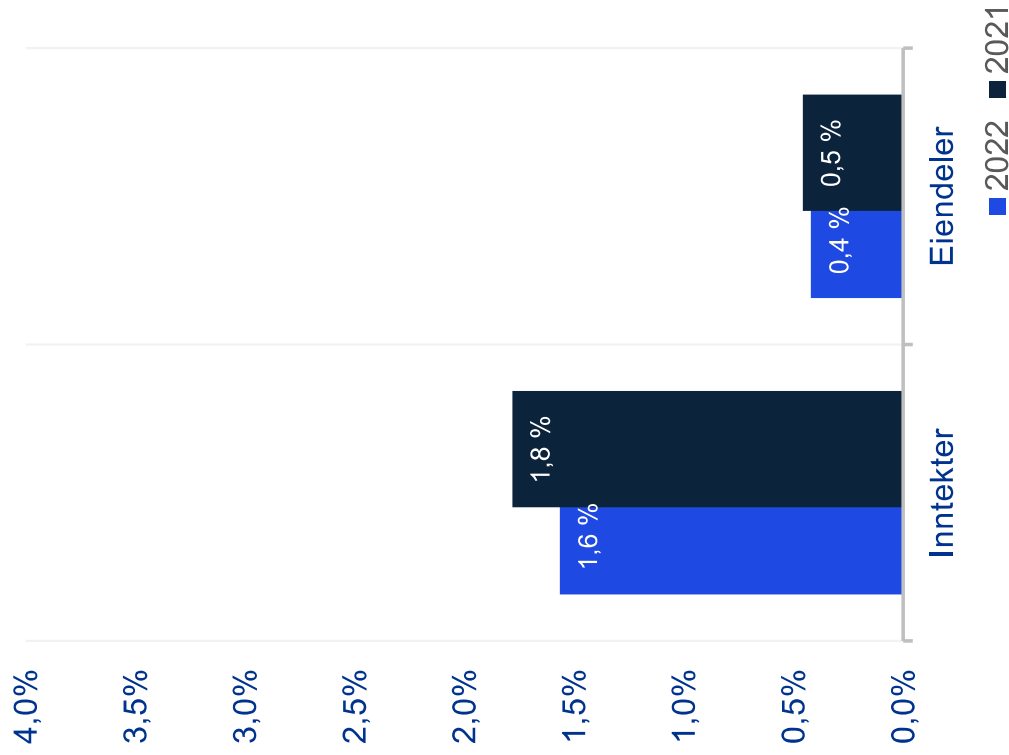
Vurder om du trenger å ha med denne siden

Vesentlighetsgrense **MNOK 5.0**
(2021: MNOK 5.0)

Grense for rapportering av feil (2021: MNOK 5.0)

Vi vurderer kvalitative faktorer som kostnader, inntektskildring og egenkapital når vi fastsetter vesentlighetsgrensen som helhet.

Vi vil rapportere identifiserte feil til administrasjonen og kontrollutvalget i den grad de er over «grense for rapportering av feil».

KPMG AS and KPMG Law Advokatfirma AS, Norwegian limited liability companies and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

Document Classification: KPMG Confide

Fremdriftsplan

skriv inn uke nr slik det passer for din kunde.

2022 ————— 2023

Kundeleveranse	Aug	Sep	Okt	Nov	Des	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jun	Ju
PBC dokumentasjon til interimrevisjonen			x									
PBC dokumentasjon til årsoppgjørrevisjonen							X					
Årsregnskap med noter							X					
Årsmelding									X			
Aktivitet	Aug	Sep	Okt	Nov	Des	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jun	Ju
Planleggingsmøte med gjennomgang revisjonsplan		X										
Risiko/vesentlighetsvurdering etterlevelseskontroll. Rapportering innen 30.6 – men mål innen 31.12				X								
Mva-kompensasjon T4			10.10									
Interimsrevisjon			X	X								
Mva-kompensasjon T5					12.12							
Mva-kompensasjon T6							10.02					
Årsoppgjørrevisjon							X	X				
Mva-kompensasjon T1									10.04			
Avgi revisjonsberetning									15.04			

KPMG AS and KPMG Law Advokatfirma AS, Norwegian limited liability companies and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

Document Classification: KPMG Confide

KPMG AS
Kanalveien 11
5042 Bergen

Telephone +47 04063
Internet www.kpmg.no
Enterprise 935 174 627 MVA

Kontrollutvalget i Aurland kommune

12. september 2022

Egenvurdering av uavhengighet

I følge kommuneloven § 24-4 skal revisor være uavhengig og ha godandel. Departementet er i samme paragraf gitt fullmakt til å fastsette forskrift om krav til revisors uavhengighet ogandel. Dette er gjort i forskrift om kontrollutvalg og revisjon kapittel 3. Revisor skal hvert år, og ellers ved behov, gi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget (jfr forskriftens § 19).

Forskriftens krav til uavhengighet

I flg. forskrift om kontrollutvalg og revisjon stilles følgende krav:

1. § 16 Krav til revisors uavhengighet
Revisor kan ikke utføre revisjon eller annen kontroll for kommunen eller fylkeskommunen hvis det foreligger særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisorens uavhengighet og objektivitet.
2. § 17 Grenser for revisors tilknytningen til den reviderte virksomheten
Revisor kan ikke utføre revisjon eller annen kontroll for kommunen eller fylkeskommunen hvis revisoren eller revisorens nærstående har en slik tilknytning til den reviderte eller kontrollerte virksomheten eller virksomhetens ansatte eller tillitsmenn at den er egnet til å svekke revisorens uavhengighet og objektivitet.
3. § 18 Grenser for hvilke stillinger, verv og tjenester som revisor kan ha
Revisor kan ikke:
  - a) ha andre stillinger i kommunen eller fylkeskommunen
  - b) ha andre stillinger i en virksomhet som kommunen eller fylkeskommunen deltar i eller er eier av
  - c) være medlem av styrende organer i en virksomhet som kommunen eller fylkeskommunen deltar i eller er eier av. Dette gjelder ikke hvis virksomheten utfører revisjon og er organisert som et interkommunalt selskap, samvirkeforetak eller aksjeselskap
  - d) delta i eller ha funksjoner i en annen virksomhet, hvis det kan føre til at revisorens interesser kommer i konflikt med interessene til kommunen eller fylkeskommunen, eller på annen måte er egnet til å svekke tilliten til revisoren
  - e) utføre rådgivningstjenester eller andre tjenester for kommunen eller fylkeskommunen, hvis dette er egnet til å svekke revisorens uavhengighet og objektivitet

f) yte tjenester som hører inn under den reviderte virksomhetens egne ledelses- og kontrolloppgaver

g) opptre som fullmektig for den reviderte virksomheten, unntatt ved bistand i skattesaker etter domstolsloven § 218.

Revisors egen vurdering av punktene ovenfor

Pkt. 1: Krav til revisors uavhengighet

Undertegnede bekrefter at det ikke foreligger særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisorens uavhengighet og objektivitet.

Pkt. 2: Grenser for revisors tilknytning til den reviderte virksomheten

Undertegnede bekrefter at jeg eller mine nærstående (slik det er definert i forskriftens §17) ikke har en tilknytning til Aurland kommune, ansatte i kommunen eller tillitsmenn som er egnet til å svekke revisorens uavhengighet og objektivitet. Undertegnede bekrefter at dette også gjelder virksomhet som kommunen deltar i.

Pkt. 3a og b: Ansettelsesforhold

Undertegnede har ikke ansettelsesforhold i andre stillinger enn i revisjonsselskapet.

Pkt. 3c: Styrende organer

Undertegnede er ikke medlem av styrende organer i noen virksomhet som kommunen deltar i.

Pkt. 3d: Delta eller inneha funksjoner i annen virksomhet, som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit

Undertegnede og KPMG deltar ikke i eller innehar funksjoner i annen virksomhet som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit til rollen som revisor.

Pkt. 3e: Rådgivnings- eller andre tjenester som er egnet til å påvirke revisors habilitet

Undertegnede og KPMG yter ikke rådgivnings- eller andre tjenester overfor Aurland kommune som er egnet til å påvirke eller reise tvil om revisors uavhengighet og objektivitet

Pkt. 3f: Tjenester under Aurland kommunes egne ledelses- og kontrolloppgaver

Undertegnede og KPMG yter ikke tjenester som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver.

Pkt. 3g: Opptre som fullmektig for den revisjonspliktige

Undertegnede og KPMG opptrer ikke som fullmektig for Aurland kommune.

Vennlig hilsen
KPMG AS

Harald Sylta
Statsautorisert revisor

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo™ - sikker digital signatur".
De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Harald Sylta

Statsautorisert revisor

Serienummer: 9578-5993-4-1738956

IP: 80.232.xxx.xxx

2022-09-12 08:43:34 UTC

Dokumentet er signert digitalt, med **Penneo.com**. Alle digitale signatur-data i dokumentet er sikret og validert av den datamaskin-utregnede hash-verdien av det opprinnelige dokument. Dokumentet er låst og tids-stemplet med et sertifikat fra en betrodd tredjepart. All kryptografisk bevis er integrert i denne PDF, for fremtidig validering (hvis nødvendig).

Hvordan bekrefter at dette dokumentet er originalen?

Dokumentet er beskyttet av ett Adobe CDS sertifikat. Når du åpner dokumentet i

Adobe Reader, skal du kunne se at dokumentet er sertifisert av **Penneo e-signature service** <penneo@penneo.com>. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret.

Det er lett å kontrollere de kryptografiske beviser som er lokalisert inne i dokumentet, med Penneo validator - <https://penneo.com/validate>

Kontrollutvalet i Aurland kommune

Sak 12/2022 Forvaltningsrevisjon av tekniske tenester

Sakshandsamar Harald Mo	Møtedato 18.10.2022	Saknr 12/2022
-----------------------------------	-------------------------------	-------------------------

KONTROLLUTVALSSEKRETARIATET SI INNSTILLING:

Kontrollutvalet viser til vedlagt forvaltningsrevisjonsrapport frå KPMG.

Forvaltningsrevisjonen viser at Aurland kommune har fleire område der ein bør forbedre rutineane.

Revisor kjem med følgjande tilrådingar til prioriterte tiltak basert på det som kjem fram i forvaltningsrevisjonen:

1. Gjennomgå eksisterande avtalar for å identifisere kva som må fornyast.
2. Innføre eit system for å lenke utbetalingar med kontraktar i økonomisystemet for å automatisk stoppe utbetalingar på kontraktar som er gått ut.

Kontrollutvalet vil tilrå at tilrådingane i rapporten vert følgt opp for å forbedre kommunen sine rutinar.

Kontrollutvalet vil fylgje med på arbeidet og vil be om ein statusrapport våren 2023.

Rapporten og kontrollutvalet sitt vedtak vert oversendt til kommunestyret.

VEDLEGG

Nr.	Dok. Dato	Avsendar/Mottakar	Tittel
1	September 2023	KPMG	Forvaltningsrevisjonsrapport: Forvaltningsrevisjon av tekniske tenester Aurland kommune

Saksutgreiing:

Bakgrunn

Kontrollutvalet fastsette i sak 21/2021 at tekniske tenester er prioritert prosjekt for forvaltingsrevisjon. Risiko og vesentlegheitvurderinga i kommunen har denne omtalen av området:

TEKNISKE TENESTER/ TEKNISK ETAT

Teknisk etat er ei av dei større tenesteeiningane i kommunen. Eininga er involvert i dei fleste av kommunen sine investeringar, og forvaltar årleg store midlar på vegne av kommunen og etter vedtak i kommunestyret. Etaten treff også vedtak av stor tyding for mange innbyggjarar. Ansvarsområdet til teknisk sektor er underlagt ei rekkje krav, både formelle lovar og reglar og kommunale reglement osv. Generelt er ansvarsområdet til etaten av ein slik art at det føreligg risiko for avvik og manglar, som igjen kan få vesentlege konsekvensar.

Gjennom prosessen har ein definert ei rekkje problemstillingar som kan vere aktuelle å sjå nærare på i ein forvaltningsrevisjon:

- Korleis etterlev teknisk etat kommunen sitt investeringsreglement?
- Har etaten tilstrekkelege rutinar og praksis for informasjonsflyt og rapportering til politisk nivå, både undervegs i prosjekt og ved avslutting av prosjekt?
- Blir regelverket om offentlege anskaffingar etterlevd, især når det gjeld mindre prosjekt som utvidast?
- Har etaten gode nok rutinar og reglement for kvalitetssikring?
- Gjennomførast prosjekt på ein tids- og kostnadseffektiv måte, til det beste for innbyggjarane og kommunen?
- Korleis er arbeidsmiljøet i teknisk etat, især i periodar med høgt arbeidspress?
- Har etaten klare reglar for habilitet, og blir desse følgd?

Gjennomføring:

Kontrollutvalet har nytta KPMG til å gjennomføre forvaltningsrevisjon i samsvar med rammeavtale for forvaltningsrevisjon. I januar 2022 la forvaltningsrevisor fram ein prosjektplan der problemstillinga vart avgrensa til desse spørsmåla:

1. Korleis etterlev teknisk etat kommunen sine reglement?
  - 1.1. Investeringsreglement
  - 1.2. Økonomireglement
  - 1.3. Habilitetsreglement
2. Korleis er rapporterer eininga om prosjekt, frå start til slutt, i høve til rutinar og retningslinjer?
  - 2.1. Intern prosjektrapportering
  - 2.2. Frå prosjekt til administrasjon
  - 2.3. Til kommunestyret eller anna politisk leiing
3. Blir regelverket om offentlege anskaffingar etterlevd?
  - 3.1. Ved inngåing av kontrakt

- 3.2. Ved endring av kontrakt
- 3.3. Ved kontraktsoppfølging

4. Korleis sikrar eininga kvaliteten i leveransane i høve til rutinar og retningslinjer?

- 4.1. Før prosjekt
- 4.2. Under prosjekt
- 4.3. Etter prosjekt

5. Gjennomførast prosjekt i høve til prosjektplan, og kva område er det eventuelt som blir minst prioritert?

- 5.1. Tid
- 5.2. Kvalitet
- 5.3. Pris

Kontrollutvalet godkjente prosjektplanen i møte 08.02.2022.

I møte 19.05.2022 fastsette kontrollutvalet dette vedtaket som vart sendt over til forvaltingsrevisor:

Kontrollutvalet viser til møtebok frå formannskapet 24.03.2022 og referatsak om Ty bustadfelt:

Spørsmål frå Per Are Flåm til referatsak 9: Kvifor er det valt denne måten å lyse ut utbygging av Ty bustadfelt med ingen invitasjon til lokale firma? Svar frå rådmannen: Utlysing er gjennomført i henhold til forsyningsforskrifta.

Kontrollutvalet viser til rådmannen sitt svar på spørsmål knytt til Ty bustadfelt. Kontrollutvalet ber om at forvaltningsrevisor vurderer å undersøke opplysningane om denne utlysinga nærare i sin forvaltningsrevisjon som pågår no. Dette vedtaket blir oversendt til forvaltingsrevisor.

I møte 07.06.2022 fastsette kontrollutvalet dette vedtaket som vart sendt over til forvaltingsrevisor:

Kontrollutvalet tek orienteringa om grøntavtalen til vitande. Kontrollutvalet ber forvaltningsrevisor om å ei vurdering av om avtalen med Mesta i heile avtaleperioden oppfyller innkjøpsreglane.

Kontrollutvalssekretariatet mottok rapport frå forvaltningsrevisor den 30.09.2022.

Rådmannen har fått rapporten til høyring og har gjeve sine uttale til rapporten i kapittel 6.

Tilrådingane til revisor er oppsummert i tilrådinga i denne saka. For øvrige detaljar vert det vist til samandraget og rapporten elles.

Forvaltningsrevisor vil presentere rapporten i møtet.

Kontrollutvalet i Aurland kommune

Sak 13/2022 Framlegg til budsjett for kontrollutvalet 2023

Sakshandsamar Harald Mo	Møtedato 18.10.2022	Saknr 13/2022
-----------------------------------	-------------------------------	-------------------------

KONTROLLUTVALSSEKRETARIATET SI INNSTILLING:

Sekretariatet gir følgende framlegg om budsjett 2023 for kontrollutvalet i Aurland kommune:

Område	2023
Kontrollutvalet	97 100
Sekretariatet	195 000
Finansiell revisjon	210 000
Kjøp av forvaltningsrevisjon	315 000
Kjøp av eigarskapskontroll	0
TOTALT	817 100

Budsjettet vert å sende administrasjonen for innarbeiding i kommunen sitt budsjett.

BAKGRUNN

Aktuelle lover og forskrifter:

Kommunelova
Forskrift om kontrollutval
Forskrift om revisjon
Anbudsdokument KPMG
Avtale om sekretariat med PricewaterhouseCoopers AS

Vedlagte tabell viser (for samanlikningsføremål) framlegg til budsjett frå kontrollutvalet for 2022, samt det endelege vedtaket i kommunestyret for 2022.

Område	Budsjett 2022	
	Framlegg frå kontrollutvalet	Vedtak i kommunestyret
Kontrollutvalet	94 600	94 600
Sekretariatet	189 500	189 000
Finansiell revisjon	200 000	200 000
Kjøp av forvaltningsrevisjon	300 000	300 000
Totalt kontroll og tilsyn	784 100	783 600

SAKSUTGREIING

Etter forskrift om kontrollutval og revisjon § 2 skal kontrollutvalet utarbeide forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen. Dette budsjettforslaget skal følge innstillinga til årsbudsjettet etter kommunelova § 14-3 tredje ledd til kommunestyret.

Budsjettet er delt i 5 delar:

1. Kontrollutvalet
2. Sekretariatet
3. Finansiell revisjon
4. Kjøp av forvaltningsrevisjon
5. Kjøp av eigarskapskontroll

1. Kontrollutval

I forskrift om kontrollutval og revisjon § 2 står det at kontrollutvalet skal utarbeide forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen. Budsjettet skal dekke godtgjersle for leiar og medlemmar av kontrollutvalet, tapt arbeidsforteneste for medlemmane, deltaking på relevante kurs/seminar og eventuelle andre administrative kostnader.

Budsjettposten for drift av kontrollutvalet 2023 er på totalt kr 97 100.

Budsjettpost	Totalt
Fast godtgjersle KU-leiar (avrunda, lønsvekst 4%)	16 000
Møtegodtgjersle kontrollutvals-medlemmar (avrunda, lønsvekst 2,5%), kr 9 900 per medlem (4), 700 per vara (3 møter)	41 700
Tapt arbeidsforteneste	5 000
Deltaking på kurs og konferansar	20 000
Arbeidsgjevaravgift	6 700
Møtemat	4 000
Kilometergodtgjersle	1 200
Kontingentar	2 500
SUM	97 100

2. Sekretariat

Det er avtale om fast pris vedkomande sekretariatsfunksjonen med PricewaterhouseCoopers AS. Aurland kommune forlenga denne avtalen for to år frå 01.06.2021. Etter avtalen er prisen i 2022 på kr 189 930. Frå og med 1.1.2023 skal prisen justerast med endring i konsumprisindeksen for 2022. I budsjettframlegget vert det lagt til grunn at ein får ei endring i konsumprisindeksen i denne perioden på om lag 3%.

Budsjettposten for sekretariatet vert då sett til kr 195 000.

3. Finansiell revisjon

Aurland kommune gjennomførte anbud på revisjon i 2020 og KPMG held fram som revisor. Honoraret er basert på fastpris for rekneskapsrevisjon og timepris på andre oppdrag. Anslag på samla honorar for 2023 er kr 210 000 + mva.

4. Kjøp av forvaltningsrevisjon

Kommunestyret handsama 18. juni 2020 plan for forvaltningsrevisjon fram til 2023, basert på framlegg frå kontrollutvalet. Sekretariatet rår utvalet til å budsjettere med kr 315.000 + mva til kjøp av forvaltningsrevisjon i 2023.

5. Kjøp av eigarskapskontroll

Kommunestyret vedtok 18. juni 2020 ny plan for gjennomføring av eigarskapskontroll fram til 2023, basert på framlegg frå kontrollutvalet. Sekretariatet rår utvalet til å budsjettere med kr 0 til gjennomføring av ein selskapskontroll i 2023. Bakgrunnen for dette er at det er gjennomført eigarskapskontroll av Aurland Eige AS i 2021 og av SIMAS IKS i 2020. Det er ikkje identifisert område med umiddelbare behov for eigarskapskontroll ut over det som er gjennomført dei to siste åra.

Samla budsjett forslag

Det samla budsjettforslaget for kontrollutvalet 2023 vert på bakgrunn av saksutgreiinga kr 817 100.